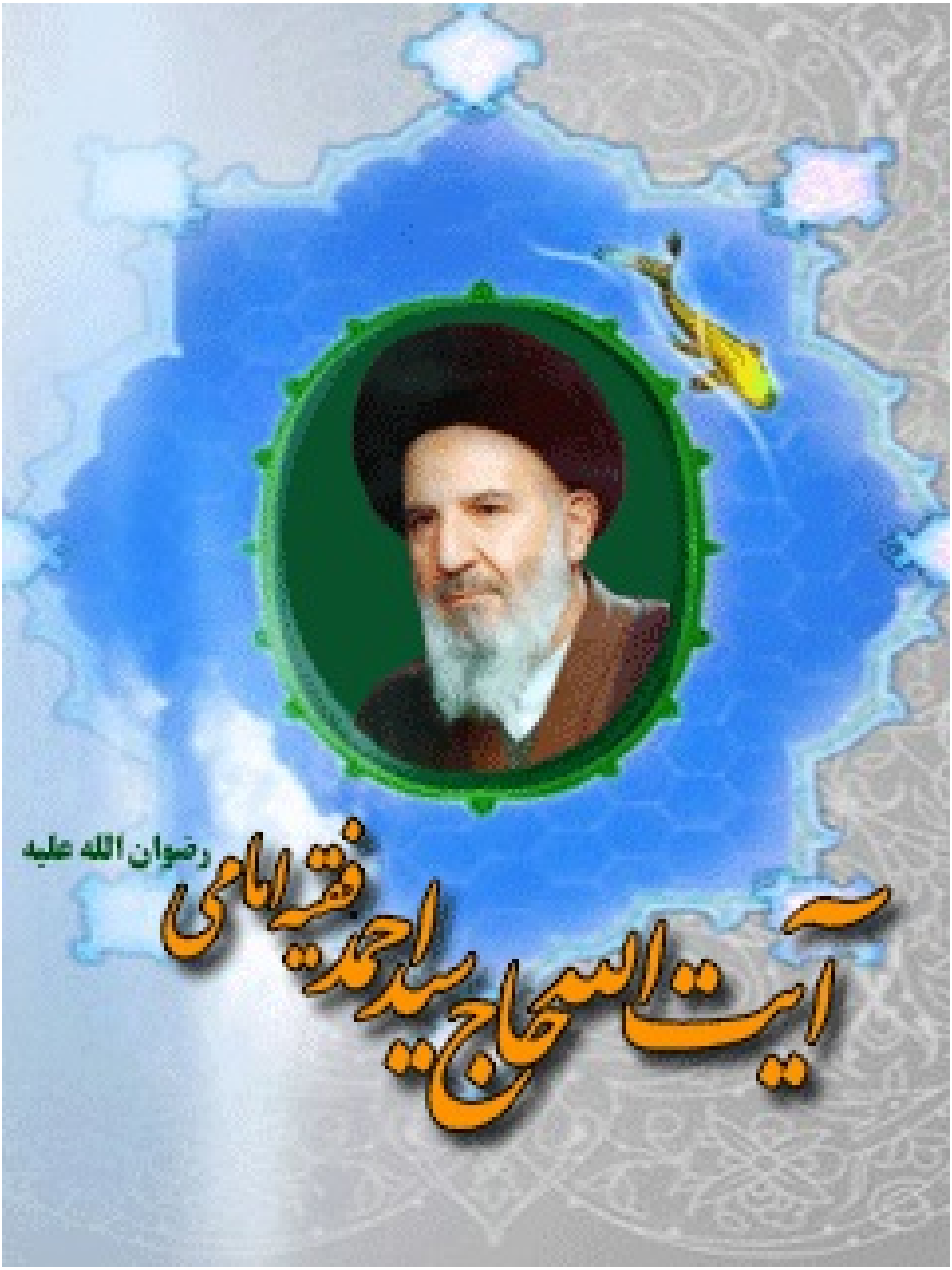

رضوان الله علیه
آیت الله حاج سید احمد فقیه امامی

بسم الله الرحمن الرحیم

یادواره و شمع زندگی و مبارزات مدافع حریم ولایت و امامت آیت الله حاج سید احمد فقیه امامی

نویسنده:

سید حجت موحد ابطحی

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

یادواره و شمع زندگی و مبارزات مدافع حریم ولایت و امامت آیت الله فقیه امامی (ره)

مشخصات کتاب

سرشناسه:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان،۱۳۸۷

عنوان و نام پدیدآور:یادواره و شمع زندگی و مبارزات مدافع حریم ولایت و امامت آیت الله فقیه امامی (ره)/ سید حجت موحد ابطحی

ناشر چاپی : سید حجت موحد ابطحی.

مشخصات نشر دیجیتالی:اصفهان:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری:نرم افزار تلفن همراه ، رایانه و کتاب

موضوع:

به پیشگاه مقدس

خاتم الانبیاء محمّد بن عبدالله (ص)، پیام آور و مبلّغ آیات ولایت و امامت.

امیرالمومنین علی بن ابی طالب (ع) سر سلسله حبل الله المتین و قافله سالار مکتب ولایت و امامت.

صدیقه کبری فاطمه زهرا سلام الله علیها، اولین مدافع بزرگ و شهیده راه ولایت و امامت.

سبط اکبر و سیّد جوانان اهل بهشت امام حسن مجتبی (ع) دومین پیشوای مذهب ولایت و امامت.

احیا کننده ارزش های اسلام و قرآن ابی عبدالله الحسین (ع)، سیّد و سالار شهدای راه مکتب ولایت و امامت.

همه ی امامان معصوم و مظلوم شیعه، مدافعان و حافظان بزرگ علوم و آثار مکتب ولایت و امامت.

احیاگر حقیقی و مصلح جهانی بقیه الله الاعظم حجت بن الحسن العسکری (ع)، زداینده ی غبار غربت از چهره ی تابناک مکتب ولایت و امامت.

ابوذرها و جابرها، مفیدها و طوسی ها، مجلسی ها و امینی ها، مدافعین راستین و فداکار مکتب ولایت و امامت.

همه ی علماء، خطبا، نویسندگان، شعرا، مداحان و مرثیه خوانان، ایثارگران و تلاشگران در راه مکتب ولایت و امامت.

پیش گفتار

پس از آن که استاد عظیم الشأن حوزه ی علمیه ی اصفهان، مدافع راستین و قاطع حریم امامت و ولایت، مجاهد فی سبیل الله و احیاگر آثار عظمت صدیقه ی کبری فاطمه زهرا سلام الله علیها آیت الله آقای حاج سید احمد فقیه امامی قدس سره، دار فانی را وداع نمودند و مراسم تشییع و تدفین و ترحیم آن بزرگمرد، انجام گرفت و موج عظیمی را در میان پیروان مکتب اهل البیت علیه السّلام در اصفهان و قم و تهران و مشهد و سایر بلاد ایران و نیز مکّه و مدینه (در میان زائران خدا و

حرم رسول الله صلّی الله علیه و آله) در زینبیه ی دمشق و کویت و قطر و ... ایجاد کرد و مردم را هر چه بیشتر متوجه مسئله ولایت و عظمت خاندان رسالت نمود، به نظرم رسید که یادواره ای در مورد زندگی و خدمات این بزرگ مدافع حریم خاندان عصمت و طهارت تهیه و تنظیم نمایم و بدین منظور به ساحت مقدس چهارده معصوم و حضرت اباالفضل و حضرت زینب علیه السّلام و بالاخص

حضرت صدیقه ی طاهر سلام الله علیها متوسل شدم و سپس، از یکی از اولیاء الله خواستم استخاره ای بنماید و ایشان پس از استخاره با قرآن مجید فرمودند: همه چیز در آن هست، رسالتی در آن هست، و فرمودند آیه ای که آمده، این است:

(لَقَدَ اَرسَلنا رُسُلنا بِالْبَیِّناتِ و اَنزَلنا مَعَهُمُ الکِتابَ و الْمیزانَ لِیَقومَ النّاسُ بِالْقسط وَ انزَلْنا الحَدیدَ فیهِ بَأسٌ شدیدٌ وَ مَنافِعُ لِلنّاسِ وَ لِیَعلَمَ اللهُ مَنْ یَنْصُرُهُ وَ رُسُلَهُ بِالْغَیبِ اِنَّ اللهَ قَوِیٌّ عَزیزٌ)

سوره حدید، آیه۲۵ (۱)

و به دنبال این قضیه، مصمم شدم که شروع در نوشتن یادواره بنمایم و لذا در عصر روز چهارشنبه ۲۲ رجب المرجب ۱۴۱۴ به کتابخانه الزهرا سلام الله علیها رفتم و در آن مکان مقدّس، متوسل به روح مطهر صدیقه ی کبری علیه السّلام شدم و با استمداد از ارواح معصومین علیه السّلام شروع به نگارش نمودم و مجموعه ی مطالب مورد نظر را در هشت قسمت تنظیم نمودم بدین ترتیب:

۱- آیت الله امامی، در یک نگاه

۲- نسبی شریف و خاندانی علمی

۳- خودسازی و تعلم و تألیف و تدریس و تربیت شاگردان

۴- سیره و اخلاق آیت

الله امامی

۵- فعالیت های اجتماعی و تبلیغی و مبارزات

۶- در آئینه افکار و اندیشه های دیگران

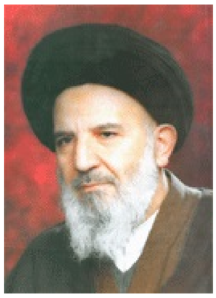
۷- پایان کار – ثلمه ای بزرگ

۸- سروده ها در رثای آن عزیز

و در هر قسمت، مطالب متعدد و متنوعی را، با سرفصل ها و تیترهای مناسب، در معرض مطالعه ی خوانندگان گرامی قرار دادم و امیدوارم با عنایت خاصّه صاحبان ولایت، پیشوای بزرگ اسلام حضرت محمد بن عبدالله خاتم النبیین صلی الله علیه و آله و اوصیاء گرامی آن حضرت از امیر المومنین علی علیه السّلام تا بقیه الله الاعظم حضرت حجت ابن الحسن العسکری عجلّ الله تعالی فرجه الشریف، و هم چنین با حمایتی از مکتب ولایت و امامت و گامی در راه احیاء امر اهل البیت علیه السّلام و عملی در راه دوستی دوستان و یاران آل محمد علیه السّلام مورد قبول قرار گیرد و برای پیروان خاندان عصمت و طهارت علیه السّلام وسیله ی دلگرمی و برای نویسنده، موجب دعای خیر و طلب رحمت و مغفرت الهی گردد.

بخش اوّل : آیت الله فقیه امامی در یک نگاه

آیت الله فقیه امامی در یک نگاه

تصویر شماره۱

عالم عامل و مجاهد بارع و دانشمند جامع، استاد حوزه علمیه و سنگردار آثار دینیه، چهره درخشان عالَم خطابه و منبر، و شمع فروزان مسجد و محراب، حجّت الاسلام و المسلمین، مرحوم آیت الله حاج سید فقیه امامی، در تاریخ ۱۷ ربیع الاوّل ۱۳۵۲ قمری برابر با سال ۱۳۱۲ شمسی، همزمان با سالروز میلاد مقدّس و مبارک خاتم الأنبیاء و اشرف الرسل، حضرت محمّد بن عبدالله « صلّی الله علیه و آله » ، و همچنین سالروز میلاد میمون و مبارک پیشوای ششم شیعیان جهان، امام جعفر بن محمّد الصادق«علیه السَّلام »،

در خانـدانی علمی و بـا ایمـان، از نسـل پـدری عـالم و متقی، یعنی آیت الله حاج آقا عطاء الله فقیه امامی، و مادری صالحه و با فضـیلت، یعنی گوهر بیگم امامی العریضـی (که هر دو از خانـدان سادات امامی و منتسب به امامزاده عظیم الشأن علی بن جعفر عریضی فرزند امام صادق « علیه السّلام » می باشند)، در محله ای مذهبی و هوادار خاندان رسالت و دوستدار اهل بیت عصمت و طهـارت « علیه السّـلام »، و در جوار امـامزاده عظیم المنزله، آقـا سیّد زین العابـدین علی، معروف به امامزاده درب امام، پا به عرصه این جهان گذاشتند، و در دامن پاک و با فضیلت مادری با ایمان، و در زیر سایه تربیت و تعلیم پدری نمونه در اخلاق و فضائل، به مراحل رشد و تکامل روحی و اخلاقی، دست یافتند.

در حوزه علمیه اصـفهان و قم تحصیل علم نمودند، و در زادگاه خویش شهر مذهبی و با ولایت اصفهان، به تدریس و تألیف و تبلیغ پرداختند و بعنوان عالمی بزرگ و پیشوائی نامدار و مجاهدی خسـتگی ناپذیر، درخشیدند و در تاریخ دهم جمادی الثانیه ۱۴۱۴ قمری بـا قلبی پردرد و دلی آکنـده از غم ولی نورانی به نور ولایت و دلباخته حقّ و خانـدان عصـمت و طهارت، بـدرود حیات گفتند و در جوار امامزاده عظیم الشأن، آقا ابوالعباس، از فرزندان و نسل پرچمدار بزرگ نهضت کربلا، اباالفضل العبّاس « علیه السّلام »، در شهر خوراسگان (۲) مدفون گردید.

بخش دوم نسبی شریف و خاندانی علمی

نسبی شریف و خاندانی علمی

مرحوم آیت الله امامی با یک سلسله نسب مشخّص با سی واسطه، به پیشوای ششم، رئیس مذهب، امام جعفر بن محمّد الصّادق « علیه السّلام »،

انتساب پیدا می کنند بدین ترتیب:

۱- آیت الله، السید احمد الفقیه امامی .... بن

۲- آیت الله، السید عطاء الله فقیه الامامی .... بن

۳- العالم الفاضل المدرّس، السّید محمّد الامامی... بن

۴- العالم الکامل البارع، السید عبدالباقی .... بن

۵- السید میرزا الامامی .... بن

۶- السید میر محمّد صادق الامامی .... بن

۷- الحکیم المحقّق و الفقیه المتبحر، السید علیّ الامامی العریضی .... بن

۸- العلامه، السیّد میر محمّد الامامی، مستوفی الاوقاف .... بن

۹- السیّد اسد الله الامامی .... بن

۱۰- الحکیم المحقّق و العالم البارع، السید میرابوطالب

المتولی لامور البقعه الشریفه للسید زین العابدین علّی

سید اسدالله .... بن

۱۲- شاه حیـدر ....

بن

۱۳- عضـد الـدین ....

بن

۱۴- میر حـاج ....

بن

۱۵- شـاه علی ....

بن

۱۶- جلال الدين جعفر .... بن

۱۷- كمال الدين مرتضى .... بن

۱۸- عضد الدين يحيى .... بن

۱۹- قوام الدين جعفر .... بن

۲۰- شمس الدّين محمّد .... بن

۲۱- نظام الدين اشرف .... بن

۲۲- قوام الدين جعفر .... بن

۲۳- مجد الدين حسن .... بن

۲۴- وجيه الدين مسعود بن

۲۵- قوام الدين جعفر. بن

۲۶- شمس الدين محمد .... بن

۲۷- ابوالحسن على زين العابدين

(صاحب البقعه الشريفه بمحله سنبلستان = چملان) .... بن

۲۸- نظام الدين احمد الابح (الابج) .... بن

۲۹- شمس الدين عيسى الرومى النقيب .... بن

۳۰- جمال الدّين محمّد .... بن

۳۱- على بن جعفر العريضى .... بن

۳۲- الامام الصادق جعفر بن محمّد (۳) و (۴)

خاندان سادات امامی

این خاندان از دیر زمانی شهرت زیاد داشته اند و بعلت علماء و پیشوایان دینی که در میان آن ها پدیده آمده اند از نام و عنوان

مورد توجه، برخوردار بوده اند.

مرحوم صاحب روضات الجنّات، در مورد سید ابوالحسن علیّ زین العابدین (صاحب بقعه معروف

به درب امام) می فرماید (وَ هُوَ جَدّ السّادات الامامیه المعروفه باصبهان). (۵)

در حواشی کتاب شریف میزان الانساب بقلم محقق عالیقدر آقای حاج سید احمد روضاتی دامت برکاته آمده است:

امامی ها از سادات محترم اصفهان و فعلاً در محله درب امام ساکنند، مشهورترین این خاندان، مرحوم آقا سید علی امامی است که از علماء و دانشمندان و معاصر با صاحب ریاض العلماء بوده ....(۶)

چهره های برجسته شجره امامی

اشاره

در میـان افراد سلسله امـامی، از زمـان ما، تا زمان جـد اعلای آن ها، جناب علی بن جعفر عریضـی فرزنـد امام جعفر بن محمّد الصادق علیه السّلام، علماء بسـیاری بوده انـد که از القاب آن ها هماننـد کمال الـدین، شـمس الدین، قوام الدین، نظام الدین، مجد الدین، وجیه الدین، جمال الدین (۷) و نیز کلمه شاه (۸) در شاه حیدر استفاده می شود، ولی ذیلاً بنحو مشخص، عده ای از آن ها، مورد معرفی اجمالی قرار می گیرند.

۱- علی بن جعفر عریضی

وی یکی از مفـاخر علمی و تقوائی در میـان فرزنـدان ائمه می باشـد و در کتب رجال با عنوان (ثقه جلیل القـدر) و نیز با عنوان (عالم کبیر)، توصیف شده است.

کتابی درباره حلال و حرام و کتابی در مناسک دارد و مسائلی که از امام هفتم امام موسـی بن جعفر علیه السّلام سؤال نموده و سوال و پاسخ ها را ثبت نموده، از او بجای مانده است. (۹)

شیخ مفید درباره علیّ بن جعفر چنین فرموده است:

(کانَ مِنَ الفضلِ وَ الْوَرَعِ عَلَی ما لا یَخْتَلِفُ فیهِ اِثنان) (۱۰)

مقـام او در فضـیلت و پارسـایی در حـدی است که حتی دو نفر درباره او اختلاف ندارنـد و عظمت او و مورد اتفاق همه صاحب نظرها، می باشد.

علی بن جعفر، پدرش امام صادق علیه السّلام و برادرش امام کاظم علیه السّلام و سپس امام رضا و امام جواد و امام هادی علیه السّلام را درک کرده و در زمان آن حضرت، از دنیا رفته،(۱۱) بنابراین محضر پنج امام معصوم را درک کرده است.

محمّد بن حسن بن عمار می گوید: من دو سال نزد علی بن جعفر حاضر می شدم

و احادیثی که از امام ابی الحسن موسی بن جعفر علیه السّلام می شنید، ثبت می نمودم و می نوشتم(۱۲) و به این ترتیب علیّ بن جعفر علیه السّلام به شکل مستمر، تدریس حدیث می نموده و استاد علوم و دانشهای خاندان امامت، بوده است.

علی بن جعفر در حوالی مدینه در محلی به نام عریض سکونت می نموده و بدین مناسبت او را عریضی می نامند.

۲- شمس الدین عیسی الرومی النقیب

وی از شخصیت های برجسته علمی و اجتماعی بوده و لذا منصب نقابت به او، واگذار گردیده بوده است.(۱۳)

شمس الدین عیسی، در ضمن داشتن منصب رسمی نقابت، مورد احترام و قبول مردم بوده است و درباره او گفته اند: (وَ اَمّا عیسیَ بنُ عَلی الْعُرَیْضی فَکانَ نَقیباً وَجیهاً)

۳- سید زین العابدین علیّ (معروف به، امامزاده درب امام)

وی از امامزادگان بسیار محترم و دارای انتساب مشخص می باشد و بزرگان علم انساب و تراجم، درباره او اظهار نظر قطعی و برجسته دارند.

صاحب روضات الجنات، نسب او را تا امام صادق علیه السّلام با چهار واسطه (چنانچه در ابتدای این بخش بیان کردیم) ذکر نموده و سپس می نویسد: او جد سادات امامی است که در اصفهان شهرت دارند و مرقد و مزار او قبه ای عالی و صحنی وسیع، در قبرستان معروف و قدیمی چُملان، که اصل او شنبلان بوده دارد. و نسب دانشمند فاضل و بزرگوار سید علی بن محمّد بن اسدالله امامی اصفهانی، که از شاگردان محقق نامدار آقا حسین خوانساری بوده، بهمین بزرگوار می رسد.

مرحوم آقا میرزا محمّد هاشم چهارسوقی در میان چهار امامزاده معتبر و صحیح النسب و عظیم الشان موجود در اصفهان، اول آن ها را، همین بزرگوار قرار داده و می نویسد: اول از آن ها، امامزاده ای می باشد که مرقد و بقعه او، معروف است به درب امام، و واقع است در محله چملان اصفهان، که در اصل شنبلان بوده و از کثرت استعمال، چملان خوانده شده و آن امامزاده عالی مقام، کنیه و لقب و اسم او، چنین می باشد: ابوالحسن زین العابدین علی بن نظام الدین احمد الابج بن شمس الدین

عیسی الرومی بن جمال الدین محمد بن علی العریضی بن الامام الهمام جعفر الصادق علیه السّلام، بنابراین نسب این بزرگوار با چهار نفر واسطه، منتهی می شود به حضرت صادق سلام الله علیه و آله و همین جناب، جد سادات معروف به امامی، می باشد و در کتاب رجال اصفهان، امامزاده زین العابدین را، از بزرگان سادات و اشراف واجلا برشمرده است.

و همچنین در کتاب های گنجینه آثار تاریخی اصفهان صفحه ۳۴۱ و تاریخ اصفهان و ری صفحه ۲۴۹ و آثار ملی اصفهان صفحه ۷۶۵ و زندگانی آیت الله چهارسوقی صفحه ۱۷۴ و ... از این امامزاده عظیم الشأن یاد شده است.

کرامتی روشن و قطعی

استاد عظیم الشأن آیت الله آقای حاج آقا حسن امامی سلمه الله تعالی که از مفاخر علمی و اجتماعی حوزه علمیه و شهر اصفهان می باشند نقل فرمودند، که در حدود ۴۵ سال قبل (حدود ۱۳۷۰ قمری) پسری بود بنام حیدر، فرزند سید احمد متولی امامی (نقاش) پای او کجی کامل داشت که عرفاً او را پاچنبری می نامند. روزی بعضی از بچه های محل که با او بازی می کردند، این پسر بچه سید، با دل شکسته به داخل امامزاده رفت و مقداری از شمع های امامزاده را بعنوان طلب شفا به پای خود مالید و توسل پیدا کرد و در همان زمان پای او کاملاً صاف شد و شفای کامل و قطعی یافت.

نکته ای قابل توجه

با توجه به تاریخ زندگانی سادات و امامزادگان، و نیز تاریخچه بنای بقعه های جالب، بر قبور سادات و فرزندان با واسطه، یا بدون واسطه امامان معصوم علیه السّلام، می یابیم که هر گاه سیّدی از سادات، و امام زاده ای از امامزادگان، دارای مقام علمی و معنوی و اجتماعی بوده، مردم قدرشناس و علاقمند به اسلام و رسول گرامی صلّی الله علیه و آله، بپاس مقام علم و تقوی و خدمات ارزشمند آن سید و آن زاده امام، (با واسطه یا بدون واسطه) بقعه ای شکوهمند بر قبر او می ساخته اند و با زیارت قبر و مزار آن انسان برجسته، ارتباط خود را با خاندان نبوت و رسالت برقرار می نمودند.

مطالعه تاریخ مزار امامزاده اسماعیل، بقعه شهشهان، بقعه جعفریه، که هر سه از علماء و شخصیت های برجسته بوده اند و نیز مطالعه وضعیت بقعه ها و تکیه

های چنـد قرن اخیر، هماننـد تکیه و بقعه خاتون آبادی، تکیه و بقعه صاحب روضات، تکیه و بقعه حـج محمد جعفر آباده ای، تکیه و بقعه بـانوی ایرانی، بقعه آیت الله شـهید شـمس آبـادی و امثـال آن هـا، به خوبی نشان می دهـد که صـرف بودجه ها و نیروهای مادی و معنوی سیار و بکارگیری ذوق و ابتکار هنرمندانه برجسته معماری، کاشیکاری، گچبری، خطاطی و ... فقط به خـاطر عظمت علمی و اجتمـاعی و معنوی آن امـام زاده و آن سـید والاـ مقـام است که بـا ظهور و تجلی آن ها، مردم متـدین و علاقمند را، به تجلیل و تعظیم، وا داشته است.

بنای تاریخی درب امام

امام زاده درب امام، در محله چملان = چنبلان= چملون= سـنبلان= سنبلسـتان، که در قـدیم الایام شـنبلان نامیده می شده، و با تغییرهایی، به شـکل های دیگر (یاد شـده) درآمـده، واقع گردیـده است. در این محله قدیمی، قبرسـتانی کهن وجود داشـته که مرحوم آیت الله العظمی مرعشـی نجفی، آن را از اقدم مقابر اصفهان شمرده اند، زیرا که در آن سنگی دیده شده که تاریخ آن را متجاوز از ششصد سال بوده است.

در جنـب ایـن قبرسـتان مقـبره امـام زاده درب امـام واقـع گردیـده، که از آثـار تـاریخی و میراث هـای بزرگ فرهنگی و هنری اصفهان به شمار می رود.

آقای دکتر لطف الله هنرفر، باستان شناس محقق و محترم، درباره بنای عظیم بقعه و گنبد و صحن این امام زاده می نویسد:

بنای تاریخی درب امام، از دو گنبد بزرگ و کوچک و یک سردر بزرگ کاشیکاری از دوره جهانشاه قراقویونلو، که در ضلع شمالی آن واقع است و سه صحن، در سه

جانب شمالی و شرقی و غربی آن، تشکیل شده است. نمای خارجی این بنا، بجانب هر سه صحن، دارای تزئینات کاشیکاری و گچ بری است و هر دو گنبد آن، مخصوصاً گنبد بزرگ تر، از کاشی های نفیس پوشیده شده است.

در ورودی فعلی بقعه، به صحن شرقی باز می شود ولی سردر آن، در قرن نهم هجری که ساختمان آن به اتمام رسیده، در جانب شمالی بوده است که فعلاً در جای خود باقی می باشد ولی دهلیزی که این سردر را به داخل بقعه مربوط می کرده است از طرف سردر اصلی آن مسدود شده و بجای در ورودی، پنجره ای نصب شده است.

سردر اصلی درب امام که در ضلع شمالی و مشرف به صحن شمالی آن است، از شاهکارهای تزئینات رنگین ایرانی است که از لحاظ ظرافت صنعت کاشیکاری، نظیر آن را کمتر سراغ داریم و شاید کاشیکاری مسجد کبوتر تبریز که آن هم در دوره جهانشاه قراقویونلو، بنا شده است، همانند آن

باشد ...

آقای دکتر هنرفر به تفصیل کامل، گنبد بزرگ و کوچک و صحن ها و کتیبه ها و سایر خصوصیات و مزایای این مجموعه معماری و هنری نفیس را مورد بحث قرار داده است.

ساختمان مهم و زیبای امامزاده درب امام، در زمان شاه عباس اول صفوی در حدود سال ۱۰۱۰ و نیز در سال ۱۰۸۱ و نیز در دوره سلطان حسین صفوی (اوائل قرن دوازدهم) تغییرات و یا تعمیرات یافته است.

در کتیبه های موجود این مجموعه معماری و نفیس، تاریخ های ۸۵۷ (دوره جهانشاه قراقویونلو، موسس و بانی اصلی بناء) و ۱۰۸۱ و نیز ۱۱۲۷ و ۱۱۲۹ (دوره

سلطان حسین صفوی) دیده می شود. و نیز در دوره شاه عباس اول صفوی پوشش کاشیکاری گنبد بزرگ درب امام تعمیر یا تجدید شده و شخصی بنام غیاث الدین محمود حسینی مستوفی، عهده دار آن بوده است.

در کتاب های آثار ملی اصفهان صفحه ۷۶۵ تا ۷۷۲، رجال اصفهان صفحه ۱۸۷، تاریخ اصفهان و ری صفحه ۲۴۹، درباره این مجموعه مذهبی که از معماری و کاشیکاری و دیگر آثار هنری برخوردار می باشد، بحث شده است.

مسجد سعید بن جُبیر

اشاره

در ضلع غربی صحن شمالی امامزاده درب امام، مسجد کوچکی است بنام سعید بن جبیر، که از قدیمی ترین مساجد اصفهان می باشد.

جابری انصاری می نویسد: دیگر از مساجد کهن مسجد منسوب به سعید بن جبیر است. مساحتش بیش از یک فقیز، که دربش در صحن درب امام، باز می شود و بنای اصلی آن پس از مسجد امامزاده اسماعیل (مقصود مسجد شعیای نبی است در جوار امامزاده اسماعیل) و قسمتی از (مسجد) جامع، کهن تر از دیگر مساجد بوده چون سعید در سال ۸۱ هجری که همراه عبدالرحمن اشعثی آمده به اصفهان رحل اقامت انداخته و در این محل عبادت می نموده است.

۴- سید امیر ابوطالب امامی اصفهانی

وی از علماء دوره شاه طهماسب صفوی و از سادات خاندان امامی در اصفهان بوده و عهده دار تولیت آستانه و بقعه شریفه سید زین العابدنی علی (امامزاده درب امام) بوده است.

او، خود را در علوم عقلیه و مباحث حکمت، مقدم بر اقران خود می دانسته وجد اعلای میر سید علی امامی بوده است.

۵- آقا سید محمّد امامی

وی از معاصرین محقق نامدار آقا حسین خوانساری بوده و پدر آقا سید علی امامی (مذکور در ذیل) می باشد.

آقا سید محمّد امامی علاوه بر مقام علمی، مدتی دارای منصب مستوفی موقوفات عامه ، بوده است.

۶- آقا سید علی امامی عریضی

وی فرزند آقا سید محمّد (فوق الذکر) و مهم ترین چهره علمی خاندان سادات امامی، و جامع المعقول و المنقول، و متوفای ۱۱۲۰ می باشد.

آقا سید علی امامی از شاگردان استاد الکل فی الکل و محقق نامدار، آقا حسین خوانساری، و نیز علامه مجلسی، قدس سره الشریف بوده است.

او تألیفات زیادی در زمینه فقه و حدیث دارد از قبیل کتاب التراجیح در فقه، که چندین جلد بزرگ بوده و در آن، اقوال جمیع فقها و عبارات کتب آن ها را آورده است و هم چنین ترجمه کتاب شفاء بوعلی سینا به فارسی، و هشت بهشت که ترجمه هشت کتاب از کتب اخبار و احادیث شیعه است، به فارسی، از قبیل خصال و اکمال الدین و عیون الاخبار الرضا امالی (از شیخ صدوق) و مهج الدعوات از سید علی بن طاووس حسینی حلی و مصباح از کفعمی و ... .

این بزرگمرد در کتاب های روضات الجنات، ریحانه الادب، الفیض القدسی، تلامذه العلامه المجلسی، اعیان الشیعه، علامه مجلسی بزرگمرد علم و دین، زندگینامه علامه مجلسی، آشنایی با حوزه های علمیه شیعه، دانشمندان و بزرگان اصفهان، مورد بحث و تجلیل قرار گرفته است.

۷– آقا سید عبدالباقی امامی

وی از علماء مورد احترام بوده و در مقامات معنوی، به مرتبه ای بلند، دست یافته و مستجاب الدعوه بوده و دعاهائی که در مورد اولاد و نسل خود کرده، به هدف اجابت رسیده است. مرحوم آیت الله حاج آقا عطاء الله امامی قدس سره ایشان را در سن طفولیت درک کرده اند.

آن بزرگوار، در حرم امام حسین علیه السّلام دفن شده و به شرف قرب به حریم حسینی، نائل گردیده است.

۸– آقا سید محمّد امامی (درب امامی)

وی فرزند آقا سید عبدالباقی و از علماء معمّر و مشهور به زهد بوده و در سال ۱۳۵۹ قمری وفات یافته و در قبر آقا میرزا محمّد باقر پیشنماز (امام جماعت مسجد جامع جدید عباسی = مسجد شاه= مسجد امام فعلی) که از اجداد مادری او بوده، در تکیه و بقعه ی آقا رضی، در تخت فولاد اصفهان، مدفون گردیده است. مرحوم آقا سیّد محمد، از مدرسین حوزه ی علمیه ی اصفهان بوده و در مدرسه ی نیم آور، تدریس فقه و اصول می نموده است.

۹– حاج آقا عطاء الله فقیه امامی

عالم فقیه و مدرس حسیب و نسیب، مرحوم آیت الله حاج آقا عطاء الله فقیه امامی قدس سره (فرزند مرحوم آقا سید محمّد درب امامی) متوفای ۱۳۸۷ قمری.

معظم له از شاگردان علماء و مجتهدین نامدار حوزه اصفهان، آقا شیخ محمّد رضا مسجد شاهی و آقا سید محمّد باقر درچه ای و آقا سید مهدی درچه ای و هم چنین زعما و مراجع و اعلام حوزه ی نجف، آقا ضیاء الدین عراقی و آقا سید محمّد فیروز آبادی و آقا سید ابوالحسن اصفهانی و ... بوده و به مقام منیع اجتهاد نائل گردیده و از بزرگان و شخصیت های بزرگی همانند آقا شیخ محمّد رضا مسجد شاهی و آقا ضیاء الدین عراقی و حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی، و آقا سید ابوالحسن اصفهانی، اجازه اجتهاد دریافت نموده است.

معظم له، در مدرسه ی نیم آور، فقه و اصول و دیگر علوم حوزه ای را، تدریس می نموده است و شخصیت تقوایی و روحی

او، از مفاخر حوزه ی علمیه ی اصفهان به شمار می رود.

مکارم اخلاقی و محاسن معاشرت آن بزرگمرد،

زبـانزد خاص و عام می باشـد، و در آن دوره ی سـختی و فشار بر علماء و حوزه ی علمیه (دوره ی حکومت پهلوی)، این عالم بزرگوار، با اسـتفاده از حسن خلق و خوی نیکوی خویش، مردم را نسـبت به دین و روحانیت، علاقمنـد می نمودنـد رضوان الله تعالی علیه.

۱۰- مرحوم آیت الله حاج سید احمد فقیه امامی

اشاره

بزرگمردی که این یادنـامه و شـرح زنـدگی، بمنظور نشـان دادن گوشه ای از خـدمات و زحمـات و فضائـل علمی و اخلاقی و اجتماعی او، تنظیم گردیده است.

شخصـیت های یاد شـده، چهره های بزرگی بودنـد که در متن سلسـله نسب مرحوم آیت الله حاج سـید احمـد فقیه امامی قدس سره، قرار گرفته و پدر یا از اجداد ان بزرگمرد می باشـند. شایسـته است در این قسـمت، چند نفر از شخصیت هایی که انتساب نزدیک به این سلسـله ی شـریف دارنـد را نیز یاد کنیم و خانـدان علمی امامی را بیشتر بشناسـیم. ذیلاً به چند شخصـیت نامدار اشاره می نمائیم.

در ابتـدا از شخصـیت معاصـر، آقای حاج سـید حسن فقیه امامی دامت برکاته (برادر گرانقـدر و عظیم الشأن مرحوم آقای حاج سید احمد فقیه امامی قدس سره) یاد می کنیم و سپس چند نفر از گذشتگان این خاندان را مورد اشاره قرار می دهیم.

۱- استاد عالیقدر، آقای حاج سید حسن فقیه امامی

اسـتاد بزرگوار و جـامع، آیت الله آقای حاج سـید حسن فقیه امامی متولـد ۱۳۵۴ قمری (۱۳۱۳ شمسـی) فرزند مرحوم آیت الله حاج آقا عطاء الله فقیه امامی قدس سره که از مفاخر حوزه ی علمیه و جامعه ی روحانیت اصفهان می باشند.

ایشان در محضـر پدر بزرگوارشان و نیز جمعی از علماء و مدرسین و زعمای حوزه ی علمیه ی اصفهان، مراحل تحصیلی را در دوره ی مقدمات و سطح و خارج، گذرانده اند و عمده ی اساتید ایشان بدین قرار می باشند.

۱- پـدر و معلم و مربی و سازنـده ی شخصـیت شـان، مرحوم آیت الله حـاج آقـا عطاء الله فقیه امامی قـدس سـره متوفای ۱۳۸۷ قمری.

۲- عالم زاهد و پارسای عابد، آیت الله حاج

شیخ محمّد حسن نجف آبادی قدس سره متوفای ۱۳۸۴ قمری.

۳- استاد ماهر و ادیب فاضل و مورّخ ناقد، مرحوم آقا شیخ محمّد علی معلم حبیب آبادی قدس سره متوفای ۱۳۹۶ قمری.

۴- استاد کامل و عالم زاهد، مرحوم آیت الله حاج شیخ علی مشکوه سدهی قدس سره متوفای ۱۴۱۰ قمری.

۵- استاد محقق و جامع، مرحوم آیت الله حاج سید مرتضی موحد ابطحی قدس سره متوفای ۱۴۱۳ قمری.

۶- حکیم و ادیب و منجم، و استاد جامع، مرحوم آیت الله حاج شیخ عباسعلی ادیب قدس سره متوفای ۱۴۱۲ قمری.

۷- عالم زاهد و متّقی، مرحوم آیت الله حاج سید علی اصغر برزانی قدس سره متوفای ۱۴۰۵ قمری.

۸- عالم فاضل و زاهد مرحوم آیت الله حاج شیخ علی قدیری کفرانی قدس سره متوفای ۱۴۰۷ قمری.

۹- استاد محقق و زاهد، مرحوم آیت الله حاج شیخ احمد فیاض قدس سره متوفای ۱۴۰۷ قمری.

۱۰- فقیه اصولی، مرحوم آیت الله آقای حاج آقا حسن خادمی قدس سره متوفای ۱۴۰۵ قمری.

۱۱- فقیه و مرجع بزرگوار، مرحوم آیت الله العظمی آقای حاج سید علی موسوی بهبهانی متوفای ۱۳۹۵ قمری.

و نیز جمع دیگری از علماء و مدرسین حوزه ی علمیّه ی اصفهان.

معظم له در تأسیس و یا تجدید بناء و یا تعمیر عده ای از مدارس علمیه ی اصفهان اقدام نموده اند و بدین وسیله، خدمتی بزرگ به حوزه ی علمیه و رشد و توسعه آن، نموده اند که ذیلاً اشاره می نماییم.

۱- تجدید بنی سه طرف جنوبی و شمالی و شرقی مدرسه ی ذوالفقار و تکمیل طرف غربی آن.

۲- تأسیس مدرسه ی محمودیه، در نزدیکی مدرسه ی ذوالفقار و در حال حاضر مشغول تجدید

بنای آن، بنحو مفصل و اساسی در سه طبقه، هستند.

۳- تأسیس مدرسه ی جوادیه، متصل به مدرسه محمودیه.

۴- تأسیس مدرسه ی الغدیر، در انتهای خیابان مشیر انصاری.

۵- تکمیل و نماسازی مدرسه ی باشکوه و مجلل مرحوم آیت الله خادمی (مدرسه ی عربان)، در بازارچه ی ساروتقی، در نزدیکی امامزاده احمد.

۶- تجدید بنا و توسعه مدرسه خالصیه در نزدیکی مسجد سلام، در محله ی قدیمی جمال کله، به شکل دو طبقه و بسیار زیبا و شکوهمند.

۷- تعمیرات اساسی مدرسه ی امامیه در نزدیکی چهار راه ابن سینا و در مجاورت مزار بابا قاسم.

۸- تعمیرات اساسی مدرسه ی نیم آور.

آیت الله امامی با همکاری اینجانب (حاج سید حجت موحد ابطحی) و حجت الاسلام و المسلمین آقای حاج شیخ محمّد علی ابراهیمی و حاج شیخ علی اکبر فقیه دامت برکاتهما ، بوسیله ی تأسیس برنامه ی گسترده ی درسی و تربیتی مدرسه ی ذوالفقار و مدارس وابسته، حوزه ی علمیه ی اصفهان را نظم و ترتیب داده و هزاران طلبه ی حوزه ی اصفهان را در طول ۲۵ سال (تاکنون) در دوره ی مقدمات و سطح و خارج، تربیت نموده و می نمایند.

معظم له ۳۴ سال است که در حوزه ی اصفهان تدریس نموده و می نمایند و در زمینه ی علوم ادبی و منطق و حکمت، کلام و عقائد، تفسیر قرآن و شرح نهج البلاغه، رجال و درایه، فقه و اصول به افاضه ی علمی اشتغال داشته اند و در حال حاضر به تدریس رسائل و مکاسب مرحوم شیخ اعظم انصاری و کفایه الاصول و خارج فقه و نیز تفسیر قرآن و شرح احادیث و نهج

البلاغه، اشتغال دارند.

ایشان ظهرها در مسجد الکریم و شب ها در مسجد بابا محمّد علی سقا (مسجد امامی) به اقامت جماعت و سخنرانی دینی می پردازند و در جلسات منظم و هفتگی، برای جمعی از پزشکان و مهندسان و سایر تحصیل کرده ها، به افاضه ی علمی و دینی مشغول می باشند و بنحو مستمر، دروس و مباحث دینی را بر آن ها عرضه می نمایند.

از قسمت های جالب در زندگی این بزرگمرد، مبارزات مستمری است که با فرقه های گمراه و مفسد و گروهک های منحرف از قبیل بهائی ها، کمونیست ها، التقاطیها و وهابی مسلک ها، داشته اند و با بحث های زیاد و مناظرات مستدل و قوی، در رسوا نمودن و محکوم کردن آن ها، نقش بسیار موثری، ایفا نموده اند. و هم چنین، همکاری و حمایت نزدیک و گسترده ی ایشان با موسسه های دینی، و خیریه ای که بنام نامی پیشوایان معصوم علیه السّلام، فعالیت خدماتی و اجتماعی دارند، بسیار ارزشمند می باشد که بعنوان نمونه می توان از همکاری با انجمن مددکاری امام زمان عجّل الله تعالی فرجه، سازمان آموزشی ابابصیر، صندوق قرض الحسنه ابا صالح المهدی علیه السّلام (طلاب)، انجمن خیریه حضرت اباالفضل علیه السّلام ویژه پیوند کلیه، رادیولوژی و آزمایشگاه مهدیه علیه السّلام و ... نام برد.

و در یک کلام، معظم له عالمی با عمل، استادی دلسوز، تربیت کننده ای مدبر، موسسی مدیر می باشند که با استفاده از علم وعمل و تقوی و مکارم اخلاقی، نقش بسیار اساسی، در رشد و توسعه ی حوزه ی علمیه ی اصفهان و در تعلیم و تربیت طلاب و تبلیغ

و ترویج دین و دفاع از حریم مکتب ولایت و امامت، ایفا نموده و می نمایند.

۲– آقا میرزا محمّد باقر پیشنماز

عالم فاضل و متقی و نامدار، آقا سید محمّد باقر، امام جماعت مسجد جامع جدید عباسی= مسجد شاه = مسجد امام فعلی، متوفای ۱۱۲۳ و مدفون در بقعه و تکیه ی آقا رضی، در تخت فولاد اصفهان.

وی جد سادات عامل رنان (رهنان) و خوراسگان می باشد.

از آثار و خدمات علمی این بزرگمرد این است که کتاب های بسیاری را از اخبار و غیراخبار، تهیه نموده و وقف کرده که مقداری از آن ها تاکنون باقیمانده است.

مرحوم آقا میرزا محمّد باقر پیشنماز، جد مادری مرحوم آقا سید محمّد امامی (درب امامی) می باشد.

۳– آقا میرزا مهدی نائب الصدر

فقیه محقق و مجتهد مدقق و عالم جامع، آقا میرزا مهدی نائب الصدر متوفای ۱۱۶۷ و مدفون در تکیه و بقعه ی آقا رضی، در تخت فولاد اصفهان.

وی محققی پرکار و پر اثر است، از مشایخ اجازه بوده و بر اغلب یا تمام کتب وقفی جد بزرگوارش، آقا میرزا محمد باقر پیشنماز، حاشیه نوشته است.

مرحوم آخوند گزی، که خود مجتهد و محققی نامدار است، درباره ی این بزرگمرد می نویسد:

... از علماء ممتازین بوده، خیلی بااطلاع در علوم و اخبار و در دیانت و تقوی هم معروف (بوده). خط ایشان وضع مخصوصی دارد، بر اغلب یا کل کتب موقوفه جدّ مرحوم خود و غیر آن کتب، حاشیه ها و مطالب بسیار نوشته، در هر علمی گویا و هر کتابی که به دست او افتاده، تحقیقات و فوائدی می نوشته.

۴– آقا سید محمّد حسین امامی (قوام المحدّثین)

خطیب نامدار و واعظ شهیر، حاج میرزا محمّد حسین درب امامی متوفای ۱۳۴۷ قمری و مدفون در تکیه ی فاضل سراب، در اطاق مجاور اطاق محل دفن آیت الله حاج آقا عطاء الله امامی.

او شمائلی بسیار زیبا و صدائی گیرا و بسیار ملیح و عجیب داشته است و فرزند مرحوم آقا سید عبدالباقی و برادر مرحوم آقا سید محمّد درب امامی و پدر زن مرحوم حاج آقا عطاء الله امامی می باشد. مرحوم آقا سید محمّد حسین، مورد توجه و علاقه ی مرجع نامدار، آقا شیخ محمّد تقی مسجدشاهی، (آقا نجفی) بوده و ایشان را برای سخنرانی در مجالس مهم، دعوت می

نموده است.

۵– آقا سید ابوالفضل امامی عریضی، (مشکوه الواعظین)

خطیب نامدار و واعظ شهیر، حاج سید ابوالفضل درب امامی معروف به مشکوه، متوفای ۱۳۹۲ قمری فرزند مرحوم آقا سید محمّد حسین (مذکور در فوق). وی در میان اهل منبر و خطباء اصفهان از شهرت بسیاری برخوردار بوده، و صدای زیبا و گیرا و حسن خلق و چهره ی ملیح او، نقش بسیاری در شهرت و موفقیت او داشته است.

وی، در تکیه فاضل سراب (تکیه جویباره ای ها) (در یک محوطه ی روباز که به تکیه ی یاد شده ملحق گشته)، مدفون می باشد.

۶– آقا میرزا محمد باقر امامی

حکیم ادیب و عالم فاضل و زاهد، مرحوم حاج میرزا محمّد باقر امامی، فرزند آقا سیّد احمد امامی و متوفای ۱۳۶۴ قمری. وی از شاگردان حکیم نامدار جهانگیر قشقایی و فقیه و مرجع بزرگوار، آقا سید محمّد باقر درچه ای و حکیم و عارف فرزانه، آخوند ملا محمّد کاشانی معروف به آخوند کاشی، بوده و خود او از مدرسین بوده و کتابی در حکمت و کلام تألیف نموده و شعر نیز می سروده است.

او از سلسله جلیله ی سادات حسینی امامی (درب امامی) می باشد و در تکیه ی بروجردی در تخت فولاد اصفهان دفن گردیده است.

امتداد خاندان علمی امامی

خاندان اصیل و شریف امامی رشته ی علمیش، تا کنون ادامه داشته و دارد و نسل علمی و شریف

آیت الله حاج سید احمد فقیه امامی قدس سره در وجود فرزند عزیزشان فاضل گرامی آقای حاج سید حسن فقیه امامی (که اشتغال به تحصیل خارج فقه و اصول و نیز تدریس دروس مقدماتی و نیز تلاش و کوشش برای امور داخلی مدرسه ی ذوالفقار دارند) تداوم یافته است.

خداوند انشاء الله این دودمان پاک را برای حمایت از علم و دین و مکتب ولایت، مستدام بدارد.

چهار صفت کمال در خاندان و سادات امامی

از دیرزمانی چهار صفت ممتاز از صفات کمالیه، در میان افراد این خاندان (سادات امامی) وجود داشته و گاهی بعضی از این صفات، در برخی از افراد این دودمان، بنحو اعجاب آور، تجلی می کرده است و آن صفت ها عبارتند از:

۱– علم و دانش دینی

۲- خط زیبا و خوشنویسی

۳- صدای جذاب و گیرا

۴- هنر نقاشی

در زمینه ی علم و دانش، چنان چه در متن آمده در طول قرون متمادی، این صفت ارزشمند، در این خاندان تداوم داشته و چهره های قابل توجهی را در خود پروریده است.

و در زمینه ی خوشنویسی نیز، علاوه بر این که سرمایه ی طبیعی این صفت کمالیه، در اکثر افراد این خاندان وجود داشته و دارد، چهره هایی مبرز در میان ان ها درخشیده اند، همانند محمدرضا امامی و محسن امامی و سید علی نقی امامی (سه خطاط نامدار دوره ی صفویه که هنر و ذوق آن ها زینت بخش کتبیه های مهم بناهای تاریخی اصفهان و مشهد مقدس و ... می باشد) و نیز آقا سید محمّد امامی (پدر

مرحوم آیت الله حاج آقا عطاء فقیه امامی) که نمونه هایی از خوشنویسی و آثار زیبای هنر او، از جمله یک قرآن کامل با خط نسخ، بجای مانده و در کتابخانه ی شخصی مرحوم آیت الله حاج سید احمد امامی موجود می باشد. و همچنین مرحوم حاج آقا حبیب الله امامی (عموی مرحوم آیت الله حاج سید احمد فقیه امامی) هنر خوشنویسی داشته و در خط نستعلیق، دارای مهارت ویژه بوده است.

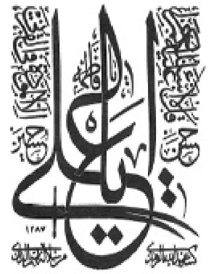
و در زمینه ی صدای گیرا و زیبا و دلنشین که در این خاندان، فراوان یافت شده، کسانی همانند خطیب نامدار، مرحوم آقا سید محمّد حسین درب امامی(قوام المحدّثین) و فرزند او، خطیب مشهور آقا سید ابوالفضل امامی عریضی مشهور به مشکوه الواعظین، درخشیده اند و هر دو، از خطباء و منبرهای ممتاز شهر اصفهان و دارای صدائی عجیب و دلنشین بوده اند، و به همین جهت از شهرت بسیار زیادی برخوردار گردیده بودند.

و علاوه بر این ها در دوره های اخیر، عده ای از افراد این خاندان، در زمینه ی این صفت کمال، قابل توجه بوده اند.

و در زمینه ی هنر نقاشی، چهره ی نامداری همانند مرحوم حاج میرزا آقا امامی (نقاش) در این خاندان درخشیده است.

وی علاوه بر علم و دانش وسیع دینی، در زمینه ی نقاشی و کار مینیاتوری، شهرت جهانی دارد و دختر هنرمند و فاضله ی او، بانوی باکمال، زینت السادات امامی، استاد هنر نقاشی است و در نه شاخه ی هنری، در زمینه ی نقاشی، درخشیده و شهرت جهانی دارد و در سال های اخیر، در چندین نمایشگاه، هنرهای او به نمایش گذاشته شده و همچنین در تلویزیون

و نیز برخی از مجله ها، اثار و عجائب هنر او به نمایش گذارده شده است.

تصویر شماره۲

بخش سوم: خودسازی و تعلّم تألیف و تدریس تربیت شاگردان

اجمالی از مراحل تحصیل و خودسازی و تدریس و تبلیغ

مرحوم آیت الله امامی تحصیلات ابتدایی و نیز دوره دروس مقدماتی حوزوی، وقسمتی از دوره ی سطح را در اصفهان گذرانده اند و زیر سایه ی لطف و مرحمت پدر بزرگوارشان، مرحوم آیت الله حاج آقا عطاء الله فقیه امامی قدس سره نه تنها، از تربیت های سازنده، برخوردار بودند بلکه مقداری از کتب درسی را نیز، از محضرشان بهره مند می گردیدند و هم چنین از محضر عده ی دیگری از علماء و مدرسین اصفهان بهره گیری نموده و به تکامل علمی خود می پرداختند.

در سال ۱۳۳۲ شمسی از اصفهان به سوی قم هجرت نمودند و بقیه ی دوره ی سطح و دوره خارج فقه اصول و نیز فلسفه و تفسیر را در حوزه ی علمیه ی قم، تحصیل نمودند و در ماه شعبان ۱۳۸۴ قمری به اصفهان مراجعت نموده و اقامت جستند و به تدریس و تبلیغ و خدمات اجتماعی پرداختند

هجرتی مبارک

پس از آن که مرحوم آیت الله امامی مراحلی از تحصیل علوم حوزه ای مانند نحو و صرف و منطق و معانی و بیان و فقه و اصول را سپری نمودند با موافقت پدر و مربی و استاد بزرگشان مرحوم آیت الله حاج آقا عطاء الله فقیه امامی هجرتی مبارک را انجام دادند و به سوی شهر مقدس قم (عُشّ آل محمّد) و حوزه ی مبارکه ی آن رهسپار شدند و از حریم نورانی و ملکوتی کریمه ی اهل البیت علیه السّلام حضرت فاطمه معصومه سلام الله علیها و انفاس قدسیه و اندیشه و افکار بزرگان و مفاخر اسلام و تشیع، که در آن مرکز علمی به تعلیم و تربیت چهره های

بزرگ علمی و دینی اشتغال داشتند، حداکثر استفاده را نمودند و این هجرت پربرکت سر فصلی عظیم در زندگی و تکامل آن بزرگوار محسوب می باشد.

اساتید و مربیان

شخصیت علمی و اخلاقی مرحوم آیت الله امامی در طول دوران تحصیل، در حوزه ی علمیه ی اصفهان و حوزه ی علمیه ی قم زیر نظر عده ای از بزرگان و مفاخر علمی این دو مرکز علمی شکل گرفت و آن ها نه تنها در زمینه ی درس و بحث، استاد بزرگ به شمار می رفتند بلکه عمدتاً در رشد دادن به استعدادهای درونی و اخلاقی و فضائل نفسانی این بزرگمرد، نقش اساسی ایفا نمودند که ذیلاً به نام مبارک عده ای از آن ها اشاره می نمائیم.

در حوزه ی علمیه ی اصفهان

۱- پدر و مربی اصلی، مجتهد و مدرس عالیقدر مرحوم آیت الله حاج عطاء الله فقیه امامی قدس سره متوفای ۱۳۸۷ قمری که با خلق نیکو و صبر و پایداری و ایمان و علاقه ی شدید خود به مکتب مقدس اهل البیت و حوزه ی علمیه تأثیر اصلی را بر روی فرزند خود گذاردند و زمینه را برای ساخته شدن یک چهره ی علمی، فداکار، غیور، متخلق به اخلاق الهی، مقاوم، مدافع حریم امام، فراهم آوردند.

۲- مجتهد و محقق عظیم الشأن، مرحوم آیت الله حاج شیخ احمد فیاض متوفای ۱۴۰۷ قمری که از چهره های علمی مبّرز، در حوزه ی علمیه ی اصفهان بودند.

۳- حکیم محقق و متکلم مدقق و جامع، مرحوم حاج شیخ نورالدین اشنی قودجانی متوفای ۱۳۹۸ قمری.

۴- مجتهد و مدرس عالیقدر، مرحوم آیت الله حاج شیخی علی مشکوه سدهی متوفای ۱۴۱۰ قمری.

۵- حکیم و فقیه محقق، و متکلم نامدار، مرحوم حاج شیخ محمود مفید متوفای ۱۳۸۲ قمری.

۶- ادیب نامدار و شاعر و مورخ و رجالی متتبع، مرحوم میرزا محمّد علی معلم حبیب آبادی، متوفای

۱۳۹۶ قمری، صاحب کتاب مکارم الاثار.

در حوزه ی علمیه ی قم

۱- مرجع عالیقـدر جهـان تشیّع، زعیم اعظم شیعه، مرحوم آیت الله العظمی آقـای حاج آقا حسـین طباطبائی بروجردی متوفای ۱۳۸۰ قمری.

۲- مرجع عالیقـدر شـیعیان، بنیـان گـذار جمهوری اسـلامی ایران، مرحوم آیت الله العظمی حـاج سـید روح الله موسوی خمینی متوفای ۱۴۰۹ قمری.

۳- حکیم و مفسر نامدار شـیعه، جامع علوم عقلی و نقلی، مولف تفسـیر عظیم الشأن (المیزان) مرحوم آیت الله حاج سید محمّد حسین طباطبائی، معروف به علامه طباطبائی متوفای ۱۴۰۲ قمری.

۴- فقیه و اصولی محقق، استاد عظیم الشأن، مرحوم آیت الله آقا سید محمّد محقق، معروف به (داماد) متوفای ۱۳۸۸ قمری.

۵- اصولی محقق و نامدار، آیت الله حاج سید محمّد باقر سلطانی دام ظله.

۶- محقق عظیم الشأن و استاد عالیقدر، مرحوم آیت الله حاج میرزا محمّد مجاهدی تبریزی.

تحقیق و تألیف و تدریس

مرحوم آیت الله امـامی قـدس سـره ، از دیر زمـانی به فعـالیت های تحقیقی و ثبت و ضـبط مطالب علمی و تربیت شاگردان می پرداختند که ذیلاً در ضمن چندین بخش، به تفصیل مطلب می پردازیم.

روش آیت الله امامی، در تدریس و تربیت شاگردان

ایشان در تدریس علوم حوزه ای برای طلاب علوم دینیه، که عمدتاً از نیروهای جوان و علاقمند بودند، خصوصـیاتی را رعایت می نمودند که به اهمّ آنها اشاره می نماییم.

۱- بدون مطالعه ی کامل و تهیه ی یادداشت در موارد لازم، در جلسه ی درس حضور نمی یافتند.

۲- ساعت مشـخص شـده برای تدریس را کاملاً رعایت می نمودند و بدلیل دیر رسـیدن شاگردان به جلسه ی درس، از شـروع درس، خودداری نمی کردند.

۳- در صورت عـارض شـدن کسـالتی ناگهـانی، و یـا مشـکله ای خـانوادگی یـا اجتمـاعی، شاگردان را هر چه زودتر مطلع می نمودند که معطل نمانند.

۴- در تفهیم مطالب درسی، از بیان جالب و تلاش روحی (با تمام وجود) بهره می جستند.

۵- شخصیت شاگردان را بسیار محترم می شمردند و قبل از شروع درس، هر کس وارد می شد، از مهر و لطف مخصوص و احترامات ایشان، برخوردار می گشت.

۶- مطالعات درسی را علاوه بر ساعت های اول شب، عمدتاً در ساعت های آخر شب (قبل از نماز شب) و بین الطلوعین، انجام می دادند.

۷- اصرار داشتند بر این که با وضو تدریس نمایند و بطور کلی دائم الوضوء بودند.

۸- در هنگام تدریس، ادب کامل، نظم در لباس، توجه کامل به جلسه و درس را رعایت می نمودند.

۹- در ضمن تدریس دروس علمی، به تربیت و اخلاق و صفات شاگردان توجه داشتند و موارد لازم را بنحو خصوصی

یـا در ضـمن موعظه ای عمومی (آنچنان که به شخصـیت شاگردان صـدمه ای وارد نشود) گوشـزد می نمودنـد و با روش های گوناگونی که مخصوص به خود داشتند، انگیزه ی خودسازی را در شاگردان به وجود می آوردند.

۱۰- در ضـمن حسن خلـق و چهره متبسم، به علت وقـار و هیبـتی که حـاکم بر شخصـیت شـان بـود جلسـات درس از متـانت و آرامش برخوردار بود و حاضرین جلسه درس، رعایت اهمیت محفل را می نمودند.

تصویر شماره۳

تصویر شماره۴

شاگردان

مرحوم آیت الله امامی در طول فعالیت علمی و تدریس و ارشاد، هزاران شاگرد را بهره مند ساخته و از دانش و اندیشه ی خود مستفید نمودند و آن ها دو گروه می باشند.

الف- کسـانی که در حوزه ی علمیه در درس هـای متعـدد و متنوع ایشان، شـرکت می نمودنـد و بنحو منظم و طبق نظام حوزه ای، مراحل علمی و تحصیلی را در محضـر ایشان سپری می نمودند و بسیاری از آن ها هم اکنون در حوزه ی علمیه اصفهان و دیگر حوزه ها، به تدریس علوم دینیه و یا ادامه ی تحصـیل اشـتغال دارند، و بعضـی دیگر در سـنگر وعظ و خطابه و محراب و مسجد و فعالیت های دینی و اجتماعی، خدمتگزار اسلام و مکتب تشیع می باشند.

ب- کسـانی که در جلسـات منظم ایشـان در غیر حوزه ی علمیه، شـرکت می جسـتند و از بحث هـا و تحقیقات و انـدیشه های جـالب و نافـذ ایشـان، بهره می جسـتندو در زمینه ی بحث های اعتقادی، تفسـیری، اخلاقی، اجتماعی و ... از درس های ایشان استفاده می نمودند و این دسته از شاگردان، از میان دکترها، مهندسان، دانشگاهیان

و فرهنگیان، کارمندان و اصناف، بودند و هر کدام از آن ها در محیط فعالیت علمی یا اجتماعی خود، در نشر و گسترش فرهنگ دینی و گرایش دادن دیگران به سوی اسلام و اهداف مقدس دینی، نقش موثری ایفا نموده و می نمایند.

موادّ درسی و کتاب های مورد تدریس

در سال های اخیر، کتاب هایی که مرحوم آیت الله امامی تدریس می نمودند از این قرار بود:

۱و ۲- دو بخش از کفایه الاصول مرحوم آخوند خراسانی قدس سره

۳ و ۴- دو بخش از مکاسب مرحوم شیخ انصاری قدس سره

۵ و ۶- دو بخش از رسائل مرحوم شیخ انصاری قدس سره

۷- بحار الانوار علامه مجلسی که از جلد اول تا جلد هفتم را تدریس نموده بودند و بدرود حیات گفتند.

۸- قواعد الفقهیه مرحوم آیت الله بجنوردی قدس سره که پس از اتمام جلد ۶، تدریس خارج فقه را شروع نمودند و مباحث اجتهاد و تقلید و سپس مسائل طهارت را مورد بحث قرار دادند که عمرشان به پایان رسید.

۹- روزهای پنجشنبه بدایه مرحوم شهید ثانی را که در زمینه ی علم درایه است، تدریس می نمودند.

مرحوم آیت الله امامی سالیان متمادی، درس تفسیر قرآن بنحو منظم داشتند ولی اخیراً مدت زمانی بود که بعلت تراکم فعالیت درسی، این درس را تعطیل نموده بودند.

و همچنین، آن بزرگوار در سال های گذشته، شرح تجرید (علم کلام) و شرح منظومه ی سبزواری (منطق و حکمت) را، چندین دوره تدریس نموده اند.

و در میان درس هایی که برای طلاب حوزه ی علمیه، تدریس می نمودند، درس اخلاق بود که در مسجد نو بازار روزهای چهارشنبه، هر سه هفته یکبار تدریس می نمودند.

مکان های تدریس آیت الله امامی

مرحوم آیت الله امامی قدس سره عمدتاً در مدرسه ی نیم آور تدریس می نمودند ولی برخی از درس هایشان را در مسجد سه راه نیم آور (مسجد مرحوم آقای رجائی) و مسجد خودشان (مسجد بابا محمّد علی سقا) ایراد می نمودند و در مسجد نور

بـازار درس اخلاـق می دادنـد و در دروه جنـگ ایران و عراق، در زمان موشک باران اصـفهان، در مسـجد حاج محمّـد جعفر آباده ای، تدریس می فرمودند.

تألیفات و آثار قلمی مرحوم آیت الله امامی

آن بزرگمرد از دیرزمـانی به نوشـتن و ثبت مسائـل و مطالب علمی، علاقمنـد بوده انـد تا آن جا که در یکی از دفترهای بسـیار قدیمی ایشان که به سال ۱۳۶۷ قمری (حدود سـیزده سالگی ایشان) مربوط می گردد و درسهای مختلفی در آن یادداشت شده و از جمله، پـای صـفحه ی درسـی از اصـول فقه (مبحث خروج قیـاس از حجّیه ظن) در تاریـخ چهارشـنبه ۲۶/ج۱/۱۳۷۱ قمری (یعنی در حدود سن ۱۷۴ سالگی) نوشته اند:

اِلهی وَفّقْنی لِکِتابَهِ جَمعیِ دُروُسی بِحَقِّ الْمُصطَفی

که از خداوند متعال خواسته اند که در نوشتن همه ی درسهای خود موفق باشند.

و از همین جهت است که درس های خود را که در محضـر اساتیـد بزرگ می خوانـده اند، بنحو منظم نوشـته اند و از هنگامی که به سـخنرانی و پاسـخ به سوالات و امثال آن اشـتغال یافته اند، عموماً به ثبت و ضـبط آن، همت گمارده اند و به همین دلیل بود که سـخنرانی های ایشان منسـجم و حساب شـده بود زیرا همزمان با سـخنرانی، به صورت کتاب، یا مقاله ای در می آمد و روشن است که در تألیف و تصنیف، نظم و انسجام، لازم است.

در این جا فهرستی از آثار قلمی و تألیفات آن بزرگمرد را ذکر می کنم و به گستردگی نوشته های ایشان، اشاره می نمایم.

۱- تقریرات درس فقه مرحوم آیت الله العظمی آقای حاج آقا حسن طباطبائی بروجردی در سال ۱۳۳۳ شمسی.

۲- تقریرات درس فقه (مکاسب محرّمه و بیع)

مرحوم آیت الله العظمی ۲۸/ج۲/۱۳۸۴ قمری با تبعید آیت الله خمینی به ترکیه، به پایان رسیده است.

۳- تقریرات درس اصول مرحوم آیت الله العظمی آقـای حـاج آقا روح الله موسوی خمینی (مباحث الفاظ و مبحث قطع و ظن و اصول علمیه).

۴- تقریرات درس اصول مرحوم آیت الله آقای سیّد محمد محقق (داماد) از سال ۱۳۷۶ قمری.

۵- تقریرات درس اصول حضرت آیت الله آقای سلطانی.

۶- تفسیر سوره حمد و سوره بقره، دو جلد عربی که در تاریخ ۵/۱۲/۱۳۵۴ شمسی به پایان رسیده است.

۷- تفسیر سوره ی آل عمران (عربی) که در تاریخ ۵/۱۲/۱۳۵۴ شروع گردیده و در تاریخ ۸/۶/۵۶ ختم شده است.

۸- تفسیر سوره ی نساء تا آیه ۱۳۳ مقداری عربی و بقیه، فارسی است و در تاریخ ۹/۶/۱۳۵۶ شمسی شروع گردیده است.

۹- تفسیر سوره ی مائده و انعام و اعراف و انفال فارسی (ناتمام) که در تاریخ ۱۵/۷/۱۳۵۸ شروع شده است.

۱۰- روش رهبران انقلابی مـا، که در سال ۱۳۹۸ قمری شـروع گردیـده و در محرم الحرام ۱۴۰۰ به پایان رسـیده و چاپ شده است.

۱۱- اقتصاد، به صورت سوال و جواب، فارسی.

۱۲- چرا جمهوری اسلامی؟ (فارسی) چاپ شده است.

۱۳- قرآن و تعهدات واقعی انسان.

۱۴- انسان از دیدگاه قرآن — در سال ۱۳۵۶ شمسی نوشته شده است.

۱۵- نکته هایی از روایات، راجع به فاطمه زهرا سلام الله علیها

۱۶- نظرات علمی و دینی و سیاسـی و اجتمـاعی علّی علیه السّلام در نهـج البلاغه، بحث های جلسات صـبح جمعه ی ایشان از سال ۱۳۹۴ قمری.

۱۷- رساله ای در شرح خطبه ی فدکیه ی حضرت زهرا سلام الله علیها (ناتمام)

۱۸- عقائد اصیل شیعه، یا اسلام واقعی، بحث های

ظهرهای جمعه در مسجد امامی از سال ۱۴۰۸ قمری.

۱۹- (جنگ) در نظام کامل و حیات بخش اسلامی، بحث های سال ۱۳۹۹ قمری = ۱۳۵۷ شمسی (در دوران انقلاب)

۲۰- تفسیر سوره ی یوسف (ناتمام)

۲۱- تحفه الفقیه (درباره ی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف)

۲۲- اخلاق در قرآن، که به صورت درسهای قرآنی است و تا درس ۹۶ رسیده است، تا صفحه ۴۱۱.

۲۳- ردّ بر افکار دکتر شریعتی.

۲۴- سوال ها و پاسخ ها (یک دفتر بزرگ و کامل).

۲۵- رساله ای در وجود رابط.

۲۶- رساله ای در فن خطابه.

۲۷- مبارزه و راه آن در قرآن.

۲۸- سفرنامه ی سوریه در سال ۱۳۵۱ شمسی.

۲۹- بررسی وضع جغرافیائی و اقتصادی و دینی و سیاسی کشورهای اسلامی.

۳۰- رساله ای در پدیده ی حیات.

۳۱- انقلاب در پرتو وحی

۳۲- رساله ای درباره ی جاسوسی

۳۳- شناخت خط انقلابی حضرت مهدی عجل الله فرجه.

۳۴- فرازهایی از دعاهای صحیفه ی سجادیه علیه السّلام، بحث های ظهرهای جمعه، در مسجد امامی، از سال ۱۴۱۱ قمری.

۳۵- تشبیهات و تمثیلات قرآن (ناتمام)

۳۶- رساله ای در ردّ افکار کمونیستی.

۳۷- سوال ها و پاسخ های جلسات موسسه دینی و علمی احمدیه علیه السّلام در سال ۱۳۵۸ قمری.

۳۸- رساله ای درباره ی رساله الحقوق امام سجاد علیه السّلام.

۳۹- رساله ای درباره ی تمایلات متضاد

۴۰- رساله ای درباره ی معراج جسمانی

۴۱- رساله ای درباره ی توارت و انجیل.

۴۲- رساله ای در بیع.

۴۳- حج و کعبه، بحث های سال ۱۳۵۶ شمسی = ۱۴۰۶ قمری، در مسجد حاج محمّد جعفر آباده ای.

۴۴- روحانیت و تبلیغ اسلام.

۴۵- شرح نامه ی امام علیه السّلام به مالک اشتر

۴۶- پیروزی مظلوم های تاریخ، جلد ۱ تا ۴ بحث

های شب ها، در مسجد حاج محمّد جعفر آباده ای از سال ۱۳۶۴ شمسی = ۱۴۰۵ قمری، در این بحث های، سخن درباره ی مظلوم های تاریخ، از انبیاء الهی شروع شده تا به پیامبر گرامی اسلام رسیده و درباره ی امیرالمومنین علی علیه السّلام به شکل بسیار گسترده ادامه یافته، و در مدت چهار سال، تقریباً ادامه داشته است و بنحو منظم، این بحث ها را نوشته اند.

۴۸- نمونه ای از راهنمائی های امیرالمومنین علیه السّلام که از تاریخ اول دی ماه ۱۳۶۸ شمسی = ۱۴۰۹ قمری شروع گردیده و تا پایان عمر آیت الله امامی ادامه داشته است، این بحث ها که کاملاً نوشته شده از قسمت اول تا دوازدهم رسیده (که این قسمت اخیر ناتمام است) و تا شماره ۳۸۴ راهنمایی از امیرالمومنین علی علیه السّلام رسیده و مجموعاً ۱۹۷۵ صفحه می باشد.

۴۹- انقلاب های اسلامی، بحث های ماه رمضان ۱۳۵۱=۱۳۹۲ قمری که نوشته شده است.

۵۰- شناخت راه های زندگی بحث های ماه رمضان ۱۳۵۳=۱۳۹۴ که نوشته شده است.

۵۱- خدمات ائمه اطهار علیه السّلام، بحث های ماه رمضان ۱۳۵۴ژ۱۳۹۵ که نوشته شده است.

۵۲- قیامت ، بحث های ماه رمضان ۱۳۵۵=۱۳۹۶ که نوشته شده است.

۵۳- انسان از دیدگاه قرآن، بحث های ماه رمضان ۱۳۵۶=۱۳۹۷ که نوشته شده است.

۵۴- پی آمدهای انقلاب، بحث های ماه رمضان ۱۳۵۸=۱۳۹۹ که نوشته شده است.

۵۵- فرهنگ استعماری و فرهنگ اسلامی، بحث های ماه رمضان ۱۳۵۹=۱۴۰۰ که نوشته شده است.

۵۶- چگونه باید زیست، بحث های ماه رمضان، ۱۳۶۰=۱۴۰۱ که نوشته شده است.

۵۷- عوامل انحراف در جامعه و راه مستقیم، بحث های ماه رمضان ۱۳۶۱=۱۴۰۲ که نوشته شده است.

۵۸- انقلاب

ارزش ها = تضادها (بحثی درباره ی روایت ۱۴ از باب عقل و جهل کافی) بحث های ماه رمضان ۱۳۶۲=۱۴۰۳ که نوشته شده است.

۵۹- تفسیر جزء آخر قرآن، بحث های ماه رمضان ۱۳۶۳=۱۴۰۴ که نوشته شده است.

۶۰- شیطان در خانه ی ما، بحث های ماه رمضان ۱۳۶۴=۱۴۰۵ که نوشته شده است.

۶۱- مبارزه ی مکتب تشیّع با انحرافات، بحث های ماه رمضان ۱۳۶۵=۱۴۰۶ که نوشته شده است.

۶۲- اخلاق در جنگ، بحث های ماه رمضان ۱۳۶۶=۱۴۰۷ که نوشته شده است.

۶۳- بازگشت به اسلام تنها راه مبارزه با استعمار، بحث های ماه رمضان ۱۳۶۷=۱۴۰۸ که نوشته شده است.

۶۴- چگونه باید با فساد مبارزه کرد؟ بحث های ماه رمضان ۱۳۶۸=۱۴۰۹ که نوشته شده است.

۶۵- چه کنیم که به رشد واقعی برسیم؟ (سنّت تغییر) بحث های ماه رمضان ۱۳۶۹=۱۴۱۰ که نوشته شده است.

۶۶- ولایت و امامت از دیدگاه قرآن، بحث های ماه رمضان ۶۹-۱۳۷۰=۱۴۱۰ که نوشته شده است.

۶۷- وظائف مردم در زمان غیبت، بحث های ماه رمضان ۷۰-۱۳۷۱=۱۴۱۲ که نوشته شده است.

۶۸- شیعه تنها گروه نجات یافته، بحث های ماه رمضان ۱۳۷۱=۱۴۱۳ که نوشته شده است.

۶۸- شیعه تنها گروه نجات یافته، بحث های ماه رمضان ۱۳۷۱=۱۴۱۳ که نوشته شده است.

۶۹- معاد

۷۰- قوائد و فوائد درایه و رجال.

۷۱- فرهنگ واژه های علمی

۷۲- اجتهاد و تقلید، در ۱۹۳ صفحه (نوشته های بحث خارج فقه ایشان که برای طلاب حوزه ی علمیه اصفهان ایراد نموده اند).

۷۳- طهارت، تا ۹۸ صفحه از بحث میاه (آب ها) نوشته های بحث خارج فقه ایشان، که ادامه ی آن، به علت ارتحال جانسوز شان، قطع گردیده است.

۷۴- فهرست کتاب های خطی کتابخانه الزهرا سلام الله علیها.

۷۵- شرح

دعا عرفه، در دو جلد که اماده چاپ می باشد.

توضیح:

مرحوم آیت الله امامی برای شرح دعا عرفه زحمت زیادی را متحمل شده اند و جمله های دعاء و ترجمه فارسی آن را در صفحاتی مستقل با خط استاد نامدار، آقای حبیب الله فضائلی، و با طرحی بسیار زیبا آماده نموده اند و سپس شرح جمله ها را به طور مفصل نوشته اند و در صدد بودند که ترجمه ی انگلیسی جمله های دعا را نیز تهیه نمایند و در زیر ترجمه فارسی قرار دهند و بطور کامل و جامع به چاپ برسانند ولی متأسفانه اجل مهلت نداد. و اینک نمونه هایی از صفحات این کتاب نفیس، به نظر خوانندگان گرامی می رسد.

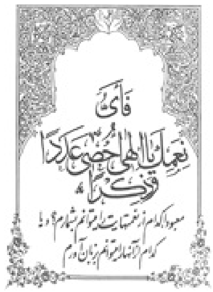
تصویر شماره۵

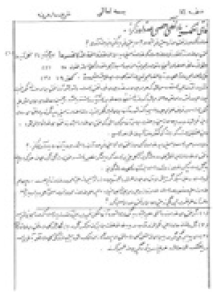
تصویر شماره۶

تصویر شماره۷

تصویر شماره۸

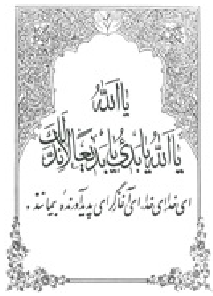
تصویر شماره۹

تصویر شماره۱۰

تصویر شماره۱۱

تصویر شماره۱۲

تصویر شماره۱۳

تصویر شماره۱۴

خاطره نویسی و یادداشت های گوناگون

مرحوم آیت الله امامی، بسیاری از خاطره های جالب و مناظره هایی را که با مخالفین، در زمینه ی مسائل و مباحث اعتقادی، سیاسی، اجتماعی می نمودند، می نوشتند و در نتیجه، درمیان دست نوشته های آن بزرگمرد، اسناد قابل توجهی وجود دارد که بسیاری از موضع گیری های حرکت ها و دسته بندی های موجود در سی سال گذشته را نشان می دهد و روشنفکر بسیاری از مسائل تاریخی و اجتماعی گذشته، می باشد.

فیش های تحقیقی و مطالعاتی، و خلاصه نویسی های فراوان

آن بزرگمرد از دیرزمانی، برای هر سخنرانی که می نمودند، یک خلاصه نویسی می کردند و فشرده ی مطالب و آیات و روایات و شواهد مطلب را در آن می نوشتند و در نتیجه، هزاران برگه خلاصه نویسی از مباحث اعتقادی – اخلاقی- اجتماعی- تاریخی و ... از آن بزرگوار باقیمانده است.

علاوه بر آن، در دوره های اخیر، فیش های بسیار منظمی به وجود آورده بودند که مطالب علمی و تحقیقات خود را، در آن فیش ها، منعکس می نمودند که شمار این فیش ها، به چندین هزار می رسد.

تصویر شماره۱۵

بخش چهارم: سیره و اخلاق آیت اللّه فقیه امامی

مداومت بر تلاوت قرآن و خواندن زیارت جامعه و عاشورا

مرحوم آیت الله امامی قدس سره سال ها بود ه روزی یک جزء قرآن می خواندند و از سن ۱۷ سالگی مداومت بر خواندن زیارت جامعه، داشتند و از حفظ، می خواندند و از دیرزمانی، مداومت بر خواندن زیارت عاشورا داشتند و از حدود ۱۱ سال قبل، در بسیاری از مواقع، زیارت عاشورا را صد لعن و سلام، می خواندند.

برنامه ی تهجد و نماز شب

آن بزرگمرد از سن جوانی، مداومت بر نماز شب و تهجد داشتند و در سفر و حضر، از فیض سحر خیزی بهره مند می گردیدند و حدود سی سال بود که علاوه بر خواندن نماز شب، خیلی زودتر بیدار می شدند و به مطالعه، می پرداختند و در مجموع، ساعت های آخر شب و وقت سحر را به تفکر و عبادت مشغول بودند.

نظم در امور درسی، اجتماعی، خانوادگی

از خصوصیات بسیار چشمگیر آیت الله امامی قدس سره نظم و انضباط بسیار دقیق بود که شروع و ختم درس ها، ابتدا و انتهای سخنرانی ها، آغاز و پایان برنامه های متنوع اجتماعی و خانوادگی آن بزرگمرد را، در بر گرفت و برای عموم کسانی که به شکلی در ارتباط با ایشان بودند، این حقیقت روشن، جلب توجه می کرد و به همین جهت، موفقیت بسیار عظیمی در زمینه ی تدریس و تألیف، سخنرانی، گره گشائی از کارهای مردم، تربیت فرزندان و فرزندزادگان، اداء حقوق ارحام و همسایگان و عموم ذوی الحقوق، نصیب ایشان می گردید و در فرصت هایی محدود، کارهایی شایسته و بزرگ، انجام می دادند.

خلق و خوی نیکو و عفو اغماض

از صفات برجسته و مؤثر مرحوم آیت الله امامی، خلق نیکو و حسن معاشرت و عفو و گذشت بود و چهره ی باز و تبسم ملیح و کلمات نشاط انگیز و نگاه های پرمهر، و عطوفت دل انگیز آن رجل الهی، که در عین صلابت و قاطعیت در حفظ اصول ارزش های دینی و اخلاقی، تجلی می یافت، دوست و دشمن، مسلمان و خارج از دین، جلب و جذب می نمود و چه بسیار بودند کسانی که در

موضع گیری های اعتقادی و اجتماعی، در برابر آن پیشوای دینی قرار داشتند ولی خلق و خوی شایسته و اعجاب برانگیز آن بزرگوار، آن ها را شرمنده نموده و تحت تأثیر قرار می داد.

مرحوم آیت الله امامی قدس سره، همانند جد بزرگوارشان خاتم الانبیاء، حضرت محمد بن عبدالله علیهم السلام، از خلق و خوی حسن، در تبلیغ برنامه های دینی و به راه آوردن فرار کرده های از

مسجد و منبر و نماز و روزه، بهره می جستند و چه بسیار کسانی بودند که در اثر این روش و منش، توبه ی نصوح کردند و به راه خدا و پیامبر بازگشتند و در زمره ی اهل ایمان و نمازگزاران و مدافعین اسلام و مکتب تشیع، قرار گرفتند.

استواری و قدرت تحمل شدائد

در طول زندگی مرحوم امامی، از دوران طلبگی و تحصیل، که همراه با مشقت ها و کمبود امکانات مادی و اجاره نشینی در منازل کوچک، و مسائل فرزندان متعدد بوده و دوران تبلیغ در سرزمینهای گرمسیری (همانند بندرعباس) در فصل تابستان که سختی های فراوانی را به دنبال داشته و دوران مبارزه با حکومت طاغوتی پهلوی که زندان ها و شکنجه های بدنی و روحی به همراه داشته و دوران مبارزه با افکار التقاطی و گروهک های منحرف، و بالخصوص مبارزه با افکار پلید شاگردان و پیروان و تغذیه شدگان مکتب گورویچ و سارتر و ماسینیون و . . . و دلباختگان افکار وهابیت و تروریست های مخالف با مکتب ولایت اهل البیت علیهم السلام، که مصائب جانکاهی را از ناحیه ی آن عناصر پلید، بر این بزرگمرد تحمیل می نمود، همیشه قدرت تحمل و استواری در برابر سختی ها و مصیبت ها، یاور و معین مرحوم آیت الله امامی قدس سره بوده است وگرنه، با آن همه سختی های جانکاه ممکن نبود که آن بزرگوار راهی با آن همه دشواری را بپیماید و در صحنه های جنگ و ستیز با پلیدها و پلیدی ها، با قامتی استوار، سرافراز و پیروز در صحنه ی بزرگ جامعه ی اسلامی، تجلی یابد و همگان را به اعجاب

و تحسین وادارد.

جود و بخشش همراه با بلندنظری

از خصلت های بارز و روشن، که در تمامی ابعاد زندگی مرحوم آیت الله امامی، تجلی داشت و نقش موثری در موفقیت آن بزرگ پیشوای دینی ایفا می نمود، صفت بخشندگی وجود و کرم آن بزرگوار بود که همراه با بزرگ منشی و بلندنظری و بدون منت گذاری و تحقیر، انجام می گرفت و چه بسیار بودند انسان هایی که در زمینه ی تهیه ی مسکن، جهیزیه ی دختر، ازدواج خود یا فرزندشان، جراحی و درمان مرضشان، اداء قرض و تهیه ی سرمایه ی کسبشان، با برخورداری از این خصلیت نیکوی این رادمرد الهی، به آرزوی خود می رسیدند و چه بسا نزدیکان و اطرافیان نیز، راز و رمز حلّ مشکل را نمی فهمیدند و آبروی کمک گیرندگان در زیر لوای سماحت و بزرگواری آن بزرگمرد سخی و کریم، محفوظ می ماند.

آری، شمار زیادی، طلبه ی حوزه ی علمیه، تحصیل کرده ی آموزش و پرورش و یا دانشگاه، کارمند اداره و کاسب بازار و از پای افتادگان صحنه های خطرناک زندگی، جوان ها و پیرها، زن ها و مردها، یتیم ها و آواره ها، در زمره ی بهرمند شدگان از این خصلت بزرگ انسانی، در این بزرگ مرد الهی بودند.

در حالی که پنهانکاری حاکم بر کمک ها و احسان های ایشان، از برانگیختن طمع و از حریصان و طمّاعان، جلوگیری می نمود.

تواضع کامل، همراه با ابهت و مهابت

از صفات برجسته ی شخصیت های بزرگ، این است که در ضمن متواضع بودن در برخورد با جامعه و انسان ها، ابّهت و عظمت شخصیت آن ها مانع از بی اعتنایی دیگران می شود و مرحوم آیت الله امامی دارای چنین خصوصیتی بودند

و لذا در ضـمن کمال فروتنی و تواضع، ابهّت عجیبی در نظر دوست و دشمن داشتند، و چه بسیار بودند کسانی که سخنی را به عنوان انتقاد یا عناوین دیگر می خواستند بگوینـد و خود را از چند روز قبل، مهیا می نمودند ولی در هنگام روبرو شدن تحت تأثیر ابهّت ایشان قرار می گرفتنـد و دچار تزلزل و لکنت زبان و یا فراموشـی، می گردیدند و این ابهّت عجیب، معلول کمالات روحی و اخلاقی و برتری نفسانی آن بزرگمرد و میراث گرانبهائی بود که از اجـداد بزرگوارشان به دست آورده بودنـد، چنان چه فرزدق، شاعر نامدار عرب درباره ی امام معصوم، حضرت زین العابدین علیّ بن الحسین علیه السّلام می گوید:

یُغضی حیاءً و یُغضی مِنْ مَهَابَتِهِ

کم خوابی و پرکاری

مرحوم آیت الله امامی، علاوه بر این که پرکار بودنـد و با برنامه ریزی های منظم و مـدّبرانه، حجم زیادی از کارهای درسـی و اجتمـاعی را در زمـان کم می گنجانیدنـد تـا آن جـا که همزمـان با تـدریس ۷ یـا ۸ درس در روز، بـه مراجعـات مردم و حل مشـکلات آن ها می پرداختند و وظائف اخلاقی خود را در رابطه با خانواده و مردم، انجام می دادند و بحث های منظم خود را در مسـجد امامی (مسـجد بابا محمد علی سـقا) مسـجد حاج محمّد جعفر آباده ای، ادامه می دادند و از حل مشـکلات مادی و معنوی طلاـب و دسـتگیری نیازمنـدان جـامعه، غافـل نمی ماندنـد، در همین حـال و بـا خسـتگی هـای مولود کار زیاد، کم می خوابیدند و در مجموع شبانه روز، از ۳ ساعت الی ۵ ساعت بیشتر نمی خوابیدند و شب های قدر

و امثال آن را به احیاء می پرداختند و در سال هایی که ماه رمضان، مصادف با تابستانی و کوتاهی شب ها بود، بطور کلی شب ها را به مطالعه و دعا و عبادت می گذارنیدند و اصلاً نمی خوابیدند.

ادامه ی فعالیت، با بیماری شدید قلبی

پس از آن که مرحوم آیت الله امامی، دچار عارضه ی سکته ی قلبی گردیدند و در اثر آن، برخی از ماهیچه های قلبشان، از کار افتاد و مقداری از رگ های مهم قلب ایشان، بسته شد، همه ی دوستان و نزدیکان و اطباء اصرار زیادی تقاضا نمودند که ایشان از حجم کارهای شان در حد زیادی بکاهند ولی این بزرگمرد پرتلاش، می فرمودند: من نگران وضع درسی طلاب و مشکلات مردم گرفتار، هستم و لذا از مقدار درس ها (که روزی ۷ تا ۸ درس بود) کاسته نگردید و در اکثر اوقات، شبانه روزی متجاوز از چهارده ساعت به درس و بحث و سخنرانی و پاسخگویی به سوالات و حل مشکلات مردم و طلاب حوزه ی علمیه، اشتغال داشتند.

کمک و انفاق های موثر و کارساز

مرحوم آیت الله امامی، نه تنها برای رفع نیازهای مادی طلاب یا مردم مسلمان و با ایمان، اقدام می نمودند بلکه مقدار کمک و امداد مالی که انجام می دادند، با توجه به مقدار و نوع نیاز مورد نظر، بسیار موثر و کارساز بود و چه بسیار بود که مشکل عمده شخص نیازمند، برطرف می گردید و در تهیه ی مسکن یا تعمیر آن و یا تهیه ی جهیزیه و نیز درمان و انجام عمل جراحی، موفق می گردید.

کمک های آن بزرگمرد، گاهی به صورت وام های مشگل گشا، یا امدادهای بلاعوض و کارساز بود و بسیار بودند کسانی که در اوج یاس و ناامیدی و درماندگی، با کمک و یاری ایشان مشکل زندگی خود را برطرف شده می یافتند و مسیر زندگی را با موفقیت ادامه می دادند.

و از نکات مهم، در امدادهای مالی

ایشان، مخفی بودن و حفظ شئون و شخصیت مددگیرنده بود و از کمک دادن به کسانی که به عناوین گوناگون به هر کسی رو می کردند و سوال کردن درخواست کمک، برای آن ها یک کار معمولی گردیده بود، خودداری می نمودند.

انفاق های مخفی و شبانه

از خصوصیات برجسته و ارزشمند مرحوم آیت الله امامی قدس سره، این است که با وجود گستردگی بسیار چشمگیر انفاق ها و کمک های مالی که به اشخاص نیازمند (اعم از طلاب و مدرسین حوزه ی علمیه یا سایر مومنین) یا به موسسات خیریه و مراکز عام المنفعه، می دادند، عموماً به صورت مخفی و خصوصی انجام می گرفت و در بسیاری از موارد، شخصاً به درب خانه ی شخص مورد نظر می رفتند و یا به عنوان عیادت یا احوالپرسی، از او دیدن می نمودند و کمک مورد نظرشان را به او می رساندند، و چه بسا این کمک ها را در تاریکی شب، به درب خانه ی شخصی می بردند.

خاطره ای جالب

یکی از علاقمندان به مرحوم آیت الله امامی، در یکی از شب ها، حدود اذان صبح، دیده بود که آن بزرگمرد در یکی از کوچه های نزدیک مسجد سلام قدم می زنند، پس از عرض سلام عرضه داشتم، اگر کاری باشد یا امری داشته باشید بفرمایید تا انجام دهم، ایشان فرموده بودند: نه، مسئله ای نیست و آن شخص کنجکاو شده بود که آقای امامی در این وقت سحر، در این کوچه ها، که دور از منزل شان هست چه می کنند، در این هنگام متوجه شده بو که راننده ی تاکسی، که ایشان را در مواقع نیاز، منتقل می کرد با ظرفی از عدسی و مقدار نان تازه رسید، و ایشان این صبحانه ی تازه را به درب خانه ای دادند و رفتند.

بخش پنجم : فعالیت های اجتماعی و مبارزات

حمایت از مکتب ولایت و امامت و خاندان رسالت

در زندگی و فعالیت و مبارزات مرحوم آیت الله امامی قدس سره دفاع و حمایت از ولایت حقّه علویه، و مظلومیت و حقانیت فاطمه زهراء و ارزش ها و قداست شهادت آگاهانه و حق طلبانه ی سید الشَهداء، ابی عبدالله الحسین علیه السّلام و راه و مکتب همه ی ائمه معصومین علیه السّلام و نشان دادن آثار و عظمت آنان، بخش اصلی و عمده را تشکیل می دهد تا آن جا که در اوج مبارزات بسیار حساس و اصولی و پیشگامانه ی ایشان (در اصفهان) در برابر حکومت جبار پهلوی، شیطنت ها و توطئه های کسانی را که در زیر لوای مبارزه با حکومت ستمشاهی، مسائلی همانند قداست عاشورا، اهمیت عزادار بر سید الشهدا، علم و آگاهی لدنّی امام حسین علیه السّلام نسبت به حادثه ی خونین کربلا، اهمیت توسل به

ارواح مقدسه ی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و خاندان مطهر آن حضرت را، زیر سؤال می بردند و مخدوش می نمودند و چه بسا جسورانه، تا مرز انکار و لجاج به پیش می رفتند، از نظر دور نداشته و ضمن مبارزه با جباران حکومت شاهی، با این دسته از بدعتگران عنود و تحریفگران سرسخت، از در مخالفت و مجادله بیرون آمدند و افکار پلید آن ها را به رسوائی می کشیدند و در این راه از ملامت ملامتگران و توقعات بی جای جوانزدگان و روشنفکرزدگان، و در یک کلام، شعارچیان سست اعتقاد نسبت به مسائل اسلام و مکتب تشیع، نمی هراسیدند و با تکیه برمددهای غیبی و تأییدات امامان معصوم و مظلوم تاریخ، در دفاع از حق آن پیشوایان برحق، می کوشیدند.

ذیلاً مواردی مشخص از کوشش های آن بزرگمرد را در این زمینه بیان می داریم.

۱- تدریس کتاب شریف بحارالانوار برای جمعی از فضلای حوزه ی علمیه به نحو مستمر تا آخر دوره ی حیات پربرکتشان که از ابتدا، تا نیمه ی جلد هفتم آن کتاب شریف انجام یافته است.

۲- تألیف کتاب هایی در این زمینه، که می توان از شرح دعای عرفه ی امام حسین علیهم السلام، ولایت و امامت از دیدگاه قرآن، وظایف مردم در زمان غیبت، شیعه تنها گروه نجات یافته، پیروزی مظلوم های تاریخ (بخش مربوط به امام علی علیه السلام) نمونه ای از راهنمایی های امیرالمؤمنین علی علیه السلام و . . . نام برد.

۳- هشت سال به طور مستمر همه ی شب ها، در مسجد حاج محمدجعفر آباده ای واقع در خیابان

عبدالرزاق در حضور جمعیت انبوهی از جوانان و مردم با ایمان و ولایت، در رابطه ی با فضائل و مناقب امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیهم السلام و راهنمایی های آن حضرت بحث می نمودند و موجب توجه عمیق و قلبی مردم به مکتب ولایت و مقام شامخ مولی الموحدین علی علیه السلام، می گردیدند.

۴- ظهرهای جمعه پس از اقامه ی نماز جماعت ظهر و عصر، در مسجد بابامحمدعلی سقا (مسجد امامی) بطور مستمر فرازهایی از صحیفه ی سجادیه ی جامعه را برای جمعیت بسیار زیادی که پست و بلند مسجد را پر می کرد و در میان آن ها از طبقات مختلف مردم و فضلاء و طلاب، و تحصیلکرده های دانشگاه حضور داشتند، مورد بحث قرار می دادند.

۵- تقویت و حمایت و تشویق خطباء و طلاب و فضلایی که در زمینه ی ولایت، فعال بودند، و در دفاع از حریم اهل البیت علیهم السلام، بحث و تحقیق و تألیف داشتند و ارشاد می نمودند.

۶- تشویق و حمایت از شعراء خاندن رسالت و کوشش در سوق دادن آن ها به سوی آرمان های مقدس مکتب ولایت و امامت

۷- طرفداری و حمایت مادی و معنوی، از هیئت های عزاداری و مذهبی و کوشش در تکامل بخشیدن به وضعیت روحی و عملی آن ها، زیرا آنان، نقش عمده ای را در برافراشتن پرچم پراهتزاز امامان مظلوم و معصوم شیعه دارند و در رونق بخشیدن به مجالس دینی و شعائر مذهبی، نقش به سزایی را بر عهده گرفته اند.

۸- حمایت و تشویق از مداحان و مرثیه سرایان اهل البیت علیهم السلام و کوشش

در تکامل یافتن خدمات دینی آن ها.

۹- کمک رسانی و تأیید و حمایت های معنوی و اقتصادی نسبت به مؤسسه های خیریه و عام المنفعه ای که با نام پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه ی معصومین و حضرت صدیقه ی کبری سلام الله علیها و حضرت اباالفضل و زینب کبری علیهم السلام و . . . خدمات دینی و اجتماعی مؤثری را در جامعه ی اسلامی و به نفع مردم شیعه (اعم از خدمات درمانی، فرهنگی، اقتصادی) انجام می دهند و مردم را به نحو غیرمستقیم، شیفته و علاقمند به آستان مقدس اهل البیت علیهم السلام، می نمایند.

۱۰- مبارزه با کسانی که در تضعیف مقام شامخ اهل البیت علیهم السلام می کوشیدند و سعی می نمودند توجه به ارزش های مکتب و آثار خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام از اولویت، خارج شود.

۱۱- کوشش بسیار در هر چه با شکوه تر برگزار شدن مراسم بزرگداشت یکهزار و چهارصدمین سال شهادت صدیقه ی کبری حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها در سال ۱۴۱۱ قمری.

۱۲- حمایت جدی، از برگزاری جشن های میلاد مقدس فاطمه زهرا و کمک های مادی و معنوی در این زمینه.

۱۳- تلاش مستمر برای تشویق و حمایت از تألیف و نشر آثار اهل البیت، و یاری رساندن به کسانی که در این زمینه فعال و کوشا هستند، و به عنوان نمونه می توان از همکاری و حمایت های مرحوم آیت الله امامی قدس سره که نسبت به مؤسسه ی عظیم الشأن مدرسه الامام المهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف (در حوزه ی مقدسه و شهر

مذهبی قم) ابراز می داشتند، یاد نمود.

مـدرسه الامام المهـدی عجل الله تعالی فرجه الشـریف، زیر نظر مجتهد و فقیه عظیم الشأن و محدث و رجالی محقق و عالیقدر، آیت الله آقای حاج سـیدمحمد باقر موحد ابطحی ادام الله ظله علی رؤس الانام، تاکنون خدمات بسـیار ارزشمند و بی نظیری را در زمینه ی علوم اهـل البیت و نشـر آثـار خانـدان نبوت، انجام داده و ده ها اثر بزرگ و ارزشـمند از قبیل: الصـحیفه السـجادیه الجـامعه، صـحیفه الإمـام الرضـا علیه السـلام، تفسـیر الامـام العسـکری علیه السـلام الخرائـج و الجرائـح (سه جلـد)، جامع الآثار والأخبار، مجلدات بسـیار از کتاب عظیم القدر عوالم العلوم، تأویل الآیات الباهره و . . . را با تحقیق و استدراک گسترده و فوق العـاده، به عـالم مطبوعـات، عرضه کرده و در اختیار حوزه های علمیه و مجامع علمی جهان، و در دسترس دوسـتداران خانـدان رسالت علیهم السلام قرار داده است.

در میان آثار منتشـره ی این مؤسسه ی علمی و تحقیقی، جلد مربوط به حضرت فاطمه زهرا (س) از کتابخانه عوالم العلوم است که چـاپ اول و دوم آن، با سـرمایه ی کتابخانه ی عمومی الزهراء سـلام الله علیها و با همت مرحوم آیت الله امامی قـدس سـره انجام یافته و چاپ سوم آن با تحقیق و استدراک بسیار وسیع تر در حال انجام است، و آن بزرگوار، مخارج و هزینه های چاپ آن را بر عهـده گرفتنـد ولی عمر بابرکتشان همراهی ننمود که این اثر نفیس را در این جهان مشاهـده کننـد، ولی نور این اقدام معنوی، بر روحشان در آن جهان، پرتوافکن خواهد بود.

۱۴- تأسیس کتابخانه ی عظیم

و عمومی الزهراء سلام الله علیها، با حدود هفتاد هزار جلد کتاب از گزیده ترین آثار علمی و دینی و اهتمام به جمع آوری کتاب هایی که درباره ی خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام می باشد.

۱۵- تجلیل و بزرگداشت و بحث و سخنرانی های بسیار عمیق و جالب، درباره ی شخصیت های بزرگی که در طول تاریخ مکتب نورانی تشیع، در حمایت و دفاع از حریم اهل البیت علیهم السلام، گام هایی بزرگ و چشمگیر برداشته اند همانند علامه ی بزرگوار ملامحمدباقر مجلسی، میرحامد حسین موسوی (صاحب عبقات الأنوار) علامه ی امینی (صاحب کتاب بی نظیر الغدیر) و . . .

۱۶- و به عنوان حسن ختام این بخش، از وصیت آن بزرگمرد یاد می کنیم مبنی بر این که جنازه¬ی ایشان را با نام نامی حضرت اباالفضل العباس علیه السلام بردارند و تشییع کنند و بدن مطهرشان را در کنار مزار شریف حضرت ابوالعباس، که از فرزندان حضرت عباس (باب الحوائج الی الله) می باشد، مدفون سازند و در این زمینه یکی از شاگردان آن مرحوم یعنی آقای شیخ عباس شاهزیدی (خروش) در ضمن اشعاری که در مدح و رثایشان سروده، چنین گفته است:

سپرده ایم گلی را به تو ابوالعباس که بود عاشق دلخون حضرت عباس

مسافرت های مرحوم آیت الله امامی

اشاره

از خصوصیات این بزرگمرد، کثرت مسافرت به نقاط گوناگون در داخل ایران و کشورهای مختلف جهان می باشد که با انگیزه های متفاوت انجام می گرفته و به سه دسته تقسیم می گردد.

الف- سفرهای تبلیغی

معظم له، به منظور تبلیغ دین و ارشاد مردم، سفرهای زیادی در فصول مناسب تبلیغ، از قبیل ماه محرم و صفر و ماه مبارک رمضان، انجام می دادند که بعنوان نمونه، از مسافرت های ایشان به بندرعباس و فسای شیراز، در داخل ایران، و مسافرت های آن بزرگمرد به کشور قطر، در منطقه ی خلیج فارس می توان یاد نمود.

ب- سفرهای زیارتی و معنوی

آن بزرگمرد به علت علاقه ی شدید به مراکز مهم دینی و الهی، و نیز گرایش به خاندن عصمت و طهارت علیه السّلام سفرهای متعددی به سوی مکه ی معظمه و مدینه ی منوره و عتبات عراق (نجف و کربلا و کاظمین و سامرا) و مشهد رضوی، و مزارات شریفه ی چهره های بزرگ اهل البیت همانند حضرت زینب و حضرت رقیه علیه السّلام و سایر شخصیت های خاندان رسالت در شام (سوریه)، و نفیسه خاتون و زینبیه و ... در قاهره، و دیگر امام زادگان عظیم الشأن در جاهای گوناگون و شهرهای داخل ایران داشتند و در هر کدام از این سفرها، ارتباط خود را با ارزش های معنوی و ارواح مقدسه ی اولیاء الله، مستحکم نمودند و شمار این سفرها، بسیار می باشد.

ج– سفرهای تحقیقی

مرحوم آیت الله امامی، سفرهای گوناگونی به کشورهای لبنان، سوریه، اردن، مصر، پاکستان، هندوستان (علاوه بر حجاز و عراق) انجام داده اند که در این سفرها از کتابخانه های بزرگ و مدارس و مجامع بزرگ علمی و اسلامی، همانند جامع الازهر مصر و کتابخانه ی ظاهریه در کشور سوریه، و کتابخانه ی میرحامد حسین موسوی (صاحب عقبات) در هندوستان و بسیاری از مدارس علمیه ی فرق گوناگون اسلام (اعم از شیعه و سنی)، در هندوستان و پاکستان، بازدید نموده و با اوضاع و احوال و چگونگی فعالیت و موقعیت آن مراکز آشنا شده و آگاهی خود را نسبت به زمان و اهل آن، گسترش می دادند و در برنامه های ارشادی و اجتماعی گسترده ی خودشان، از این آگاهی وسیع، بهره گیری می نمودند.

امر به معروف و نهی از منکر

غیرت دینی و حساسیت مذهبی آیت الله امامی قدس سره، ایجاب می کرد که وظیفه ی الهی امر به معروف و نهی از منکر را در سطحی وسیع، در برنامه های علمی و اجتماعی و خانوادگی خود قرار دهند، و مراتب شرعی این واجب الهی را در ضمن گفتار و اعمال خود، مراعات نمایند.

در آن هنگام که اعراض و روگرداندن یا در هم کشیدن چهره را برای جلوگیری از خلاف شرع، کافی می دیدند به همین مرحله اکتفا می نمودند و یا اگر اشاره و کنایه ای در سخنرانی و یا جلسه ی درس و یا گفتگوی دوستانه را مفید می دیدند، از این مرتبه ی سازنده، تجاوز نمی کردند ولی اگر انسان متخلف، در گناه و خلافکاری خود پافشاری داشت از مراحل سخت تر و اقدامات سنگین تر بهره می

جستند و چه بسا با بیانی صریح و قاطع و موضع گیری شدید و تلاش های مستمر و اجتماعی، و برانگیختن نیروهای متدینین و غیرت مذهبی مردم با ایمان و تشویق و تهییج دیگر علما و اساتید و طلاب و یا خطبا و گویندگان مذهبی، و همچنین با بر افروختن شعله های غیرت و بیدار نمودن عواطف و احساسات دینی در عامه ی مردم، در انجام وظیفه الهی امر به معروف و نهی از منکر، اقدام می نمودند گاهی با یک تلفن خصوصی و یا یک مذاکره ی شفاهی، مرتکب خلاف را از طریق تشویق و ترغیب یا تهدید و ترهیب به راه راست می کشانیدند و گاهی با اقدام غیرمستقیم و کشاندن او به طرف کار و فعالیت خاصی که خود بخود، آن کار خلاف ترک شود و گاهی با استفاده از نیروی دیگران و بهره گیری از موقعیت و شخصیت و نفوذ مادی و معنوی، فردی و یا اجتماعی آن ها، در مبارزه با منکرات شرعی، بهره گیری می نمودند.

روشی جالب برای تربیت و تکامل بخشیدن به انسان ها

مرحوم آیت الله امامی برای تربیت نمودن طلاب حوزه ی علمیه و یا دیگر انسان های مستعد، از روشی جالب استفاده می نمودند و آن این که، شخص مورد نظر را متوجه ارزش های موجود و لیاقت ها و استعدادهایش می نمودند و با تکیه بر آن سرمایه ها، در تزکیه و تصفیه روح او، یا تشویق و ترغیب او به سوی میل به کمالات نفسانی و تحصیل مراتب ارزشمند علمی اقدام می نمودند.

این روش موثر، انگیزه ی تکامل را در درون افراد بوجود می آورد و بسیاری از جوان ها (اعم از

طلبه و دانشجو، کارمند و کارگر ...) تحت تأثیر همین روش سازنده، از اعمال و اخلاق ناپسند دست بر می داشتند و در یک انقلاب روحی، به اصلاح نفس خود موفق می گردیدند.

مرحوم آیت الله امامی، از این روش، در سخنرانی های عمومی نیز بهره می جستند و با توجه به

ارزش ها و لیاقت های موجود در انسان ها (و بالخصوص جوان ها)، آن ها را به سوی توبه از گناهان، سوق می دادند و چه بسیارند جوان هایی که در اثر این روش جالب، با وجود شرایط مناسب (از نظر زیبایی و امکانات مالی)، از مجالس لهو و لعب و سایر هوس بازی ها دوری می کنند و راه مسجد و نماز و مجالس قرآن و اهل البیت علیه السّلام و عبادت و خدمت به مردم را، در پیش گرفته اند.

بهره گیری از تشکر و سپاسگزاری

از روش های بسیار موثر مرحوم آیت الله امامی، در جهت دادن انسان ها به سوی مقاصد ارزشمند و اعمال شایسته، استفاده از روح تشکر و سپاسگزاری بود، زیرا در هنگام که یکی از جوان ها یا مردم با ایمان و یا دیگر انسان ها، کار نیکی را انجام می داد، با تشکری دلنشین و سپاسی لذت بخش، او را در آن کار نیک تشویق می کردند و انگیزه ی تکرار آن عمل و یا انجام کارهای مشابه را، در او به به وجود می آوردند.

اگر خطیب و سخنوری با مطالعه ی جدّی، سخن می گفت و یا تبلیغ و ترویجی در مورد یکی از ارزش های اولویت دار اسلامی و مکتب اهل البیت علیه السّلام می نمود، با سپاسگزاری و تشکر،

او را در راه مقدسش، تقویت می نمودند.

اگر جوانی به پدر و مادرش، یا به مردم مسلمان خدمتی ارزشمند می نمود، او را بدین وسیله دلگرم کار نیکش می نمودند، و اگر انسان های بدکار و چه بسا دور از خدا، تصادفاً عبادتی یا عمل

شایسته ای یا خدمتی به خلق خدا انجام می دادند، با این ابزار موثر، آن ها را شیرین کام نسبت به کارهای خیر و توجه به خدا و دستورات الهی می نمودند.

تصویر شماره۱۶

تصویر شماره۱۷

زمینه سازی برای تجلّی شخصیت های علمی

از اقـدامات جالب و سازنـده ی مرحوم آیت الله امامی برای رشد و گسترش حوزه ی علمیه و تکامل فعالیت روحانیت، این بود که شخصیت های لایق و مستعدی که به اصفهان وارد می شدند و مردم نسبت به عظمت و شخصیت آن ها آشنایی نداشتند و شرایط اجتماعی، مناسب و آماده ی بهره برداری از آثار و برکات وجودی آن ها نبود، مورد حمایت قرار می دادنـد و مردم را نسبت به شخصیت و مقام علمی آن هـا آگاه می نمودنـد و با حمایت و تأییـدی که انجام می دادنـد، زمینه ی تجلی و ظهور کمالات آنها را فراهم می ساختنـد، و بدین وسیله گامی موثر در رشد و تکامل حوزه ی علمیه و تقویت جامعه ی روحانیت بر می داشتند.

ترویج اسلام در سنگر خطابه

یکی از فرازهای درخشان زنـدگی مرحوم آیت الله امامی، نقش بزرگی است که در سنگر خطابه با بهره گیری از قداست منبر و اتکاء آن به عظمت و نفوذ اهل البیت علیه السّلام و بالاخص پیشوای آزادگان سید الشهداء ابی عبدالله الحسین علیه السّلام ایفا می نمودند.

آن بزرگمرد در سال های تحصیل علم در حوزه ی علمیه ی قم، در فصول تبلیغی (ماه محرم و صفر و رمضان المبارک) و از

سال ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۰ قمری در تمـامی ایـام سال علاوه بر تـدریس و اقامه ی جماعت، در سـنگر خطابه به تبیین اصول و فروع و اخلاق اسـلام، می پرداختند و با بهره گیری گسترده از آیات قرآن و تجزیه و تحلیل مباحث اسلامی، و استفاده از خلق و خوی نیکو، پرجمعیت ترین مجالس سخنرانی را اداره می کرد و طبقات تحصیل کرده

و جوان های پرشور و مردم با ایمان و آگاه را، نه تنها جذب اسلام و مکتب مقدس اهل البیت علیه السّلام، می نمودند بلکه بسیاری از تربیت شده ها و مستمعین خطابه ها و بحث های سازنده ی این بزرگمرد، از مدافعین اسلام و مبلغین پرکوش ارزش های مکتب تشیّع می گردیدند.

بحث های ماه رمضان سرفصلی بزرگ برای تبلیغ دین

مرحوم آیت الله امامی قدس سره، از اولین سال های اقامت شان در اصفهان، (پس از طی دوران تحصیلی در حوزه ی علمیه قم) اهمیت بسیار زیادی برای سی روز سخنرانی در ماه رمضان پس از نماز ظهر و عصر، در مسجد بابا محمّد علی سقا (مسجد امامی) قائل بودند و هر سالی، بحث های منظم و پرمطالعه ای را در زمینه ی یکی از مسائل اعتقادی، یا اجتماعی، یا اخلاقی عرضه می نمودند و جمعیت بسیار عظیمی از طبقات گوناگون جامعه (اعم از طلاب و دانشجویان)، اطباء و مهندسین، بازاریان و اصناف و کارمندان) برای بهره برداری و استماع آن بحث های مفید و سازنده اجتماعی می نمودند و بسیاری از مواقع، برای گرفتن جا و محل نشستن، از ساعت ها قبل، حضور می یافتند و در بسیاری از روزها، جمعیت شرکت کننده برای نماز جماعت و سخنرانی، تمامی مسجد قدیم و جدید (در طبقه اول و بالکن ها و حیاط مسجد) را پر می نمود و صف های جماعت، به داخل خیابان کشیده می شد و اجتماع عظیم نمازگزاران، بخش وسیعی از سمت جنوبی خیابان عبدالرزاق را، می گرفت و راه بسته می شد.

دفع شبهات و پاسخ به سوالات

مرحوم آیت الله امامی در سنگر دفاع از دین مقدس اسلام و مکتب نورانی تشیع، به تدریس و سخنرانی و نگارش، اکتفا نمی نمودند بلکه در برابر سیل نیرومند شبهات الحادی و اخلاقی، و سوال های بسیار گسترده و متنوعی که به وسیله ی سردمداران کفر و نفاق، و گروه های سیاسی ضد دینی و یا التقاطی، و طرفداران بی بند و باری اخلاقی و آزادی امیال شهوانی و

مادی، مطرح گردیده و در میان نسل جوان و طبقات تحصیل کرده، منتشر می شد، ایستادگی نموده و به دفاع از اصول ارزش های اسلامی و فرآورده های دینی و مقدسات مکتب ولایت، بر می خواستند.

مبارزه با حکومت پهلوی و تحمل رنج ها و شکنجه ها

حکومت استبدادی پهلوی با حمایت استعمارگران انگلیسی، تشکیل گردید و پهلوی اول، با کمال قدرت طاغوتی، به حوزه های علمیه و مدارس و مساجد، و مراکز دینی و جلسات عزاداری، تهاجم نمود وبسیاری از مدارس و مساجد به طور کلی ویران گردید و بسیاری دیگر، متروکه و مخروبه گردید و فقهاء و مجتهدین بزرگ، وخطباء و وعاظ، به زندان و تبعید گرفتار شدند و بسیاری از آن ها مجبور به ترک لباس رسمی روحانیت گریدند، و مدرسه ها و مساجد و جلسات دینی عموماً به تعطیلی کشیده شدند و در یک کلام، دین و مظاهر و نشانه های دین، همه دچار سخت ترین ضربه ها و دشمنی ها قرار گرفت، تا آن که پهلوی اول نابود گردید و پهلوی دوم به حکومت و سلطنت رسید، و از ان همه شدت و سختی کاسته گردید ولی در قالب های دیگر، تجاوز به حریم اسلام و ارزش های اسلامی تداوم یافت و بسیاری از مقدسات دینی، مورد اهانت قرار گرفت و حتی تاریخ رسمی کشور، از هجری به شاهنشاهی تبدیل یافت و آثار کفر و زرتشتگیری از یک طرف، و مظاهر فرهنگ غربی از طرف دیگر، ترویج می گردید، و بی بند و باری و آزادی شهوت، مورد بیشترین حمایت قرار می گرفت.

علماء و مراجع عالیقدر شیعه در حوزه های علمیه قم و مشهد و تهران و اصفهان و شیراز و

اهواز و تبریز و سایر بلاد ، به مبارزه های علنی و صریح ، یا مخفی و غیر مستقیم ، با سیاست های ضد دینی و یا غیر دینی حکومت پهلوی پرداختند و با روش های گوناگون ، در تضعیف و خنثی نمودن نقشه های استعماری و استبدادی و حکومت پهلوی ، اقدام می نمودند و در این راه ، چه بسیار زندان ها و تبعیدها و شکنجه ها و محرومیت ها ، نصیب علماء و خطباء و گویندگان و نویسندگان مذهبی گردید تا این که در سال ۱۳۵۷ شمسی با قیام و انقلاب عمومی ملت ایران بر رهبری مراجع معظم تقلید ، بالاخص آیت الله العظمی آقای حاج سید روح الله موسوی خمینی ، حکومت پهلوی ساقط گردید .

در این مبارزه طولانی که عمده از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۷ شمسی ، شکل بسیار فعال و گسترده ای داشت ، مرحوم آیت الله امامی (قدس سره) ، نقش بسیار حساسی را بر عهده داشتند و در صحنه های گوناگون مبارزه ، با ابزار قلم و بیان و نیز با تنظیم حرکت های اجتماعی ، و افشاگری نسبت به جنایات حکومت پهلوی و یاری رساندن به مبارزین و حمایت از خانواده های زندانیان در راه مبارزه ، نقش اساسی ایفا می نمودند و در این راه بارها دچار دستگیری و حتی زندان طویل المده ، گردیدند و با تحمل شکنجه های گوناگون در بازداشتگاه ساواک جهنمی شاه و نیز با صبر و استقامت ، جهاد فی سبیل الله را در زندگی شرافتمندانه خود ، تجلی بخشیدند .

سخنرانی های روشنگر آن بزرگمرد ، که از سرمایه های

علمی و قدرت بیان و ظرافت های لازم و مناسب ، برخوردار بود در مسجد امامی (مسجد بابا محمد علی سقا) و مسجد حاج محمد جعفر آباده ای و دیگر محافل و مجالس دینی ، در بیداری افکار عمومی و ایجاد روح غیرت دینی و برانگیختن حس شجاعت و دلیر مردی ، در مردم مسلمان ، و نیز در آشکار نمودن چهره پلید و غیر دینی وابستگان به دستگاه سلطنت و تشکیلات مخوف سازمان اطلاعات و امنیت (ساواک) ، نقش بسیار موثر و کم نظیری داشت و موقعیت و محبوبیت شدید آن بزرگوار ، تاثیر آن مبارزات مستمر و گسترده را ، بسیار افزایش می داد .

مبارزات مرحوم آیت الله امامی، در دفاع از عزاداری

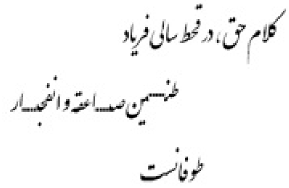
یکی از مظاهر غربزدگی در بسیاری از دوره های حکومت پهلوی و پس از آن، در اوائل انقلاب، مخالفت با عزاداری و تشکیل جلسات سوگواری بر ائمه معصومین و بالاخص سالار شهیدان ابی عبدالله الحسین علیه السّلام بوده است و در اثر تبلیغات سوء و تلقین های مکرر، بسیاری از جوان هایی که می خواستند با ستم ها و استبدادهای پهلوی مبارزه کنند از عزاداری و توجه به مصائب خاندان عصمت و طهارت، روی بر می گرداند و حتی این فکر و اندیشه ی مسموم در بسیاری از معمّمین اثر گذاشته و آن ها را به سوی ترک خواندن مصائب خاندان رسالت، می کشانید و بسیار بودند کسانی که به طور کلی یا در بعضی مجالس و در برخی از فرصت ها، از فیض توسل به اهل البیت علیه السّلام، محروم گشته و مردم را بی بهره می نمودند.

مرحوم آیت الله امامی در این میان، نقش بسیاری موثری

را ایفا نمودند، زیرا چهره ی مقاوم و نستوه، مبارزه های بی امان بر علیه سردمداران حکومت پهلوی، بیان رسا و شیوا، اخلاق و روش موثر نفوذ در میان جوان ها و تحصیل کرده ها، تقوی و فضائل روحی، روح توسل و استمداد از منابع بی کران غیبی و امدادهای الهی، و دیگر اسباب و وسائل موفقیت را دارا بودند و لذا در دفاع از عزاداری و توجه به مقام منیع اهل البیت علیه السّلام بیشترین موفقیت را به دست می آوردند و در نشر آثار خاندان رسالت، وتحکیم پایه های اعتقادی مردم و بیان مظلومیت امامان معصوم و مظلوم شیعه، به نتایج درخشانی نائل می گردیدند و با صراحت تمام، از مواضع بسیار مستحکم شیعه، و احیاگران آن همانند علامه بزرگوار ملا محمد باقر مجلسی، دفاع می نمودند و در رسوا کردن تغذیه شدگان گورویچ و سارتر وماسینیون، از هیچ کوشش علمی و تبلیغی و اجتماعی دریغ نمی نمودند.

کلام حق، در قحط سالی فریاد

طنین صاعقه و انفجار طوفانست

تصویر شماره۱۸

تصویر شماره۱۹

مبارزه با کتاب شهید جاوید

پس از آن که شهید جاوید منتشر گردید و افکار باطل و مسمومی را همراه با مغالطه های فراوان و استدلال های فریبکارانه، بنام تحقیقاتی جدید، عرضه نمود و عده ای از انقلابیون، به سختی به دفاع از آن برخاستند، جمعی از محققین و نویسندگان بزرگ و صاحب نظرهای علوم اسلامی و نیز ارکان علمی حوزه های علمیه، همانند آیت الله معظم، علامه طباطبایی (صاحب تفسیر المیزان)، استاد شهید مرتضی مطهری، آیت الله حاج شیخ لطف الله صافی گلپایگانی، آیت الله حاج شیخ محمّد فاضل لنکرانی، آیت الله مرحوم حاج شیخ شهاب

الدین اشراقی آیت الله آقای حاج شیخ علی پناه اشتهاردی و ... و هم چنین خطباء نجف اشرف و حوزه ی مقدسه قم و حوزه های علمیه در مشهد و تهران و اصفهان و ... به مخالفت و مبارزه با آن کتاب و افکار مسموم و انحرافی آن، پرداختند و کتاب ها و مقاله های بسیاری، در ردّ آن نوشتند و از کینه توزی ها و افتراها و دشمنی های طرفداران آن کتاب، هراسی به خود راه ندادند و در این راه، جمعی به شهادت رسیدند که شهید بزرگ حوزه علمیه ی اصفهان، مرحوم آیت الله آقای حاج سید ابوالحسن موسوی شمس آبادی قدس سره در آن میان، از عظمت و شهرت و اهمیت ویژه برخوردار می باشند و شهادت آن بزرگ مجتهد مدافع حریم ولایت و امامت، و آن حامی دلسوز افتخار مکتب تشیّع ابی عبدالله الحسین علیه السّلام و سرفصلی بزرگ، در تاریخ سراسر افتخار مکتب تشیع و ولایت گردید و خون مقدس آن بزرگوار و مظلوم، نه تنها به نابودی قاتلان ستمگر منتهی گشت، بلکه در رسواسازی خط فکری گروه های وابسته به این جنایت هولناک، نقش اساسی ایفا نمود.

مبارزات بی امان، در برابر تز «اسلام منهای روحانیت»

پس از آن که استعمارگران و نوکران جیره خوار سفره یغماگری، از نابودی اسلام و ریشه کن ساختن آن مأیوس گردیدند نقشه تازه ای را برای حفظ سلطه و استعمارشان در کشورهای اسلامی و بالاخص جامعه هایی همانند ایران و عراق که روحانیت شان (با الهام از مکتب امامت) پرخاشگر و ظلم ستیز و پرخروش است، مطرح نمودند تحت این عنوان که: اسلام باشد و روحانیت لزومی ندارد، و برای رسیدن به

این منظور، استادهای اسلام شناسی از میان صهیونیست ها، و دیگر لامذهب ها و دشمنان اسلام، پروریدند که هر کدام از آن ها، جوان های مسلمان را که به قصد تحصیل علوم گوناگون، به کشورهای غربی، سفر می کنند تحت سیطره ی علمی و فکری و تبلیغی خود قرار دهند و پس از شستشوی فکری دادن، آن ها را روانه ی کشورهای خود نمایند و آن ها را ابزاری برای سست نمودن اعتقادات، اخلاق اصیل اسلامی روابط مستحکم اجتماعی ملت های مسلمان قرار دهند و در ابتدا علما دین و پیشوایان نافذ القول را با عناوین و دستاویزهای گوناگون در میان جامعه، تضعیف نموده و فکر «اسلام منهای روحانیت) را القا نمایند.

طرح های ترور و نجات از آن ها

مرحوم آیت الله امامی قدس سره، از ناحیه ی اکثر گروه های منحرف و الحادی یا التقاطی، مورد کینه توزی و سوء قصد بودند و چندین گروه، ایشان را در لیست سیاه خود داشتند و خوشبختانه، قبل از آن که بتوانند اقدامی انجام دهند، گرفتار آثار مقاصد شوم و اعمال ناشایست خود می گردیدند و به رسوائی و یا نابودی کشیده می شدند.

عقیم ماندن توطئه، به شکل معجزه آسا

یکی از گروه هایی که طرح ترور مرحوم آیت الله امامی را آماده ی اجرا نموده بودند، یکی از مغازه های خیابان عبدالرزاق (نزدیک بازارچه حاج محمّد جعفر) را برای نقشه قتل در نظر می گیرند و ساعت عبور مرحوم آیت الله را از مقابل این مغازه شناسایی می کنند، و روز معینی را در ساعت عبور آن بزرگمرد، برای اجرای نقشه ی قتل، در نظر می گیرند و در محل یاد شده به انتظار می مانند که در ساعت مقرر و منظم عبور مرحوم آیت الله امامی، نقشه ی ترور او را، به اجرا بگذارند.

مرحوم آیت الله امامی، می فرمودند: من همه روزه در ساعت مقرر پس از اتمام درس ها در مدرسه نیم آور، رهسپار خیابان عبدالرزاق و منزل مسکونی می گردیدم و از مقابل همان مغازه ای که آن ها در نظر گرفته بودند عبور می کردم ولی در روز موعود بدون این که خبری داشته باشم یا احتمال خاصی بدهم، به نظرم رسید که از خیابان عبدالرزاق عبور نکنم بلکه از کوچه حمام صحت بروم و از کوچه مقابل بن بست خیاط ها، بسوی منزل رهسپار شوم و روزهای بعدی هم طبق معمول سابق، از مسیر خیابان می

رفتم، تا آن که اعضاء آن گروه در رابطه ی با نگهـداری و ساخت اسـلحه ی غیرمجاز، گرفتار شدنـد و مقاصد شوم شان برملا گردیـد و به سـزای اعمـال ننگین و اهـداف پلیـدشان رسـیدند و مرحوم آیت الله امـامی با یک عنایت الهی، از دام خطرناک و نقشه ی شوم آنان نجات یافتند.

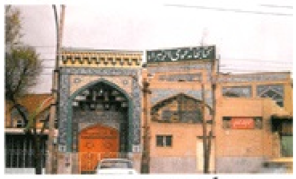
عدو شود سبب خیر، اگر خدا بخواهد

پس از آن که انقلاب اسـلامی به پیروزی رسـید و گروه های التقاطی و وابستگان به افکار تربیت یافتگان و شاگردان گورویچ و ماسینیون وسارتر، به کارهای بسیار تند و زشت، دست می زدند و مقدسات دینی و شخصیت های بزرگ عالم تشیع، همانند خواجه نصیر طوسـی، شـیخ بهـائی، علامـه مجلسـی و ... و هم چنین مراجع تقلیـد معاصـر و زعمـای دینی را با اسـتناد به افکار مسموم و پلید وابستگان به غرب و شرق و وهابیت، مورد جسارت و اهانت قرار می دادند، مرحوم آیت الله امامی قدس سره، به مبارزه و ستیز با این همه خطا و خطر پرداختنـد و در مجالسـی که سـخنرانی می نمودنـد (اعم از مساجـد و حسـینیه ها یا منازل شخصـی) در بیداری مردم و افشای توطئه های دشـمنان مکتب تشیع و ولایت، می کوشیدند از هیچ فرصتی برای دفاع از حریم امامت ائمه معصومین، و مرجعیت مراجع بزرگ تقلیـد، و قـداست مـذهب و رهبران بزرگ دینی، فروگذاری نمی نمودند ولی متقابلاًـ وابسـتگان به افکـار التقاطی و غرب زدگان و شـرق زدگان و جوان های فریب خورده دست بردار نبودنـد و بل زشـت ترین روش ها به مقابله بر می خواستند.

پشتیبانی از برنامه ی مدرسه ی علمیه ذوالفقار و مدارس وابسته

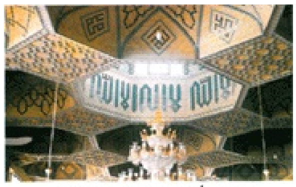
مرحوم آیت الله امامی قدس سـره در حمایت و پشتیبانی از برنامه ی گسترده و پربرکت مدرسه ذوالفقار و مدارس وابسته نقش موثری داشتند و با هماهنگی انجام گرفته، از درس های متنوع و متعدد آن بزرگوار در تأمین نیازهای درسی طلاب زیر پوشش برنـامه، اسـتفاده می شـد و جمع زیـادی از طلاب وابسـته به مـدرسه ی ذوالفقار، از درس های ایشان اسـتفاده می نمودنـد و از حمایت

های مادی و معنوی آن استاد عالیقدر بهره مند می گردیدند و در مسائل عمومی و اجتماعی، پشتیبانی های آن بزرگمرد، قابل توجه به حساب می آمد.

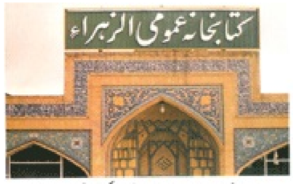
سردرب قسمتی از نمای مسجد بابا محمد علی سقا یا مسجد امامی.

تصویر شماره۲۰

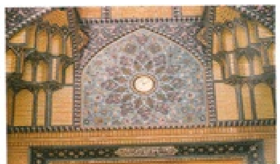
نمای سقف شبستان مسجد بابا محمد علی سقا یا مسجد امامی.

تصویر شماره۲۱

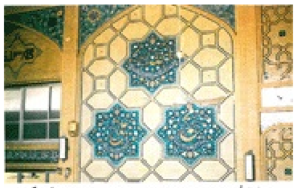
نمائی از مسجد بابا محمد علی سقا، و تابلوی کتابخانه الزهرا(س)

تصویر شماره۲۲

نمای زیبای بالای درب شبستان مسجد بابا محمد علی سقا ساخت [illegible]
[illegible]

تصویر شماره۲۳

دیوار شرقی شبستان مسجد بابا محمد علی سقا مزین [illegible] زیبا با کاشی معرق

تصویر شماره۲۴

تصویر شماره۲۵

تصویر شماره۲۶

تصویر شماره۲۷

یاری رسانی برای تأسیس و تجدید بنای مساجد و مراکز علمی و دینی

مرحوم آیت الله امامی به نحو مستقیم و غیرمستقیم، در تأسیس و یا تجدید بنای مساجد یا مدارس دینیه، در بسیاری از موارد کمک می دادند که نمونه آن، تجدید بنای مسجد کوچکی در نزدیکی مسجد سلام اصفهان و نامگذاری آن بنام حضرت فاطمه¬ی زهر سلام الله علیها و تعیین امام جماعت برای آن و برنامه ریزی برای عزاداری حضرت زهراء در آن، در طول چندین سال گذشته می باشد و نیز، نمونه ی دیگر، کمک رسانی بسیار گسترده برای تأسیس مسجدی در شهر منجیل زیر نظر حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج سید قوام الدین موسوی و مورد دیگر کمک به تجدید بنای مسجدی در محله ی پاقلعه اصفهان و کمک به تأسیس مسجدی در زرآباد قزوین، می باشد و هم چنین کمک به تأسیس مسجدی در جزیره ی هرمز که در کنار معدن بزرگ خاک قرمز قرار گرفته و از تمام دنیا، برای بازدید آن معدن می آیند و این مسجد، مورد توجه و در دیدگاه همگان، می باشد.

تابلوی علی ولیّ اللّه، در برابر دید مسافران خلیج فارس

از ابتکارات مرحوم آیت اللّه امامی این بود که، سه تابلوی بسیار نفیس کاشی کاری (مشابه آن چه در مسجد بابا محمدعلی سقا نصب نمودند) با خط و طرح بسیار جالب و بزرگ تهیه نمودند یکی با کتیبه¬ی الله جلّ جلاله و دیگری با جمله ی محمّد رسول الله و سومی با نوشته ی علی ولی الله، و در آن مسجد نصب نمودند که از فاصله بسیار دور تمام مسافران و کارکنان کشتی هایی که از آن منطقه و آن بندر، عبور می کنند، آن تابلوها را تماشا می کنند و نام علی علیهم

السّلام همراه نام خدا و رسول صلّی الله علیه و آله، بینندگان را، جذب می نماید.

مرحوم آیت الله امامی، علاوه بر موارد یاد شده، در تأسیس مراکز علمی و دینی، همکاری مؤثر داشته اند.

کمک و دلجویی نسبت به روحیانیون منزوی

یکی از صفات و روش های پسندیده ی مرحوم آیت الله امامی، این بود که علماء و وعاظ و ائمه جماعاتی که، به دلائل گوناگون، از قبیل کهولت و کبر سن، یا مسائل سیاسی و اجتماعی، یا مرض و مسائل جسمانی، منزوی گشته و از نظر روحی و مسائل مادی، در تنگنا و عسرت به سر می بردند، مورد توجه قرار می دادند و مرتباً از احوال آن ها جویا می شدند و آن ها را مورد مهر و عطوفت خود قرار می دادند و مخصوصاً نسبت به آن ها که عمرشان را در راه اهل بیت علیهم السلام و عزاداری بر آنها، و ذکر فضائل و مناقبشان، سپری نموده بودند، توجه بیشتری می نمودند و بدین وسیله، از سابقه ی خدمتگزاری آن ها در آستان مقدس خاندان عصمت و طهارت، تجلیل می کردند و دقت می نمودند که شخصیت و موقعیت و آبروی آن ها محفوظ بماند و مردم با ایمان نیز، انجام وظیفه نمایند و با عیادت و احوالپرسی و حفظ ارتباطات روحی، قدرشناسی مناسب، از آن خدمتگزاران سابقه دار، بنمایند.

تأسیس مسجد با شکوه و جدید بابا محمدعلی سقا

(معروف به مسجد امامی)

از آثار باقیه ی مرحوم آیت الله امامی قدس سره، تأسیس مسجدی شکوهمند و مجلل می باشد که در کنار مسجد باب محمدعلی سقا (مسجد مرحوم آیت الله، حاج آقا عطاء الله فقیه امامی) واقع شده است.

این مسجد زیبا، که دارای شبستانی جالب و دارای بالکن برای حضور بانوان، می باشد و محرابی مزین به بهترین کاشی کاری معرق، دارد و سقف و دیوارهای آن، با ترکیبی از آجرهای تراشیده و زیبا و کاشی ای جالب

و گچبری، تزیین یافته و با خطوط بنایی و کتیبه های متعدد، با بهترین خط ثلث و نستعلیق، بر روی کاشی های معرق جلوه گرفته، تماشا کننده را به اعجاب و تحسین، وامی دارد.

حیاط مسجد، نماسازی جالبی داربد و کتیبه های متعدد، بر زیبایی آن می افزاید و سردرب مسجد، که به خیابان های عبدالرزاق، باز می شود، از شکوه و زیبایی خاصی برخوردار است و کاشی های معرق آن، از بهترین نوع کاشی کاری دوره ی معاصر، می باشد.

ساختمان مسجد جدید، با ساختمان مسجد قدیمی، متصل و متحد گردیده و به صورت هماهنگ و یکپارچه مورد بهره برداری قرار می گیرد.

در طبقه زیرین تمام مسجد، کتابخانه ی عمومی الزهراء سلام الله علیها، قرار داده شده است، که در فصل بعدی، مورد بحث و معرفی قرار داده می شود.

کتیبه های مسجد، در داخل شبستان و حیاط مسجد و سردرب آن، مشتمل بر آیات و سور قرآنی از قبیل سوره ی فجر و سوره معارج و سوره ضحی و سوره ی شمس و نیز آیه الکرسی و آیه ی نور و . . . و هم چنین اسماء الحسنی الهی (نام های مقدس پروردگار متعال) می باشد و آن چه نشان دهنده ی روح ولایتی مرحوم آیت الله امامی قدس سره، می باشد این است که، در جای جای کتیبه ها (اعم از درب چوبی و زیبا و اصلی مسجد، و سردرب مجلل آن و نیز، داخل حیاط و داخل شبستان و سقف بسیار جالب و زیبای آن)، نام های مقدس چهارده معصوم علیهم السّلام و پنج نور مقدس (اصحاب کساء) و

بالخصوص نام پربرکت محمد و علی، بنحو مکرر و با طرح های گوناگون، تعبیه شده است.

از قسمت های جالب توجه کتیبه ها، یکی بالای درب ورودی شبستان است که در وسط یک صفحه¬ی بزرگ کاشی کاری، یک ساعت، جاسازی شده و در اطراف آن، به صورت یک دایره ی کامل، در دوازه لوحه، نام مقدس دوازده امام معصوم علیهم السلام نقش بسته و در بالای آن، نام مبارک اللّه، و کمی پایین تر، نام مقدس پیامبر صلی الله علیه و آله و حضرت زهراء سلام الله علیها، قرار گرفته است.

و هم چنین از قسمت های جالب کتیبه ها، بخش دیگری است در داخل شبستان، بدین ترتیب که، روی دیوار شرقی شبستان، سه لوحه ی بزرگ کاشی کاری معرق نصب شده و با خط نستعلیق خطاط نامدار و مشهور معاصر، استاد حبیب الله فضائلی، مزین گردیده و در یکی از آن ها با خط درشت نوشته شده، الله جَلَّ جَلالُه، و در زیر آن، به صورت هلالی (با خط ریزتر) آیه ی شریفه ی (قُلِ اللّهُمَّ مالِکَ المُلکِ . . .) نقش بسته است.

و در لوحه ی دوم جمله ی محمد رسولُ الله با خط درشت و در زیر آن، با خط کوچک تر، ادامه ی آیه شریفه (والّذین مَعَهُ اشِّدأ . . .) نقش بسته است.

و در لوحه ی سوم جمله نورانی علیٌ ولیُّ الله، با خط درشت و در زیر آن، با خط کوچک تر، حدیث شریف علیٌ مع الحَقِّ والحقُّ مع علیٍّ وَ لَنْ یَفتَرِقا حَتّی یَرِدا عَلَی الحوضَ، نقش گرفته است، و در هر کدام از لوحه ها،

تاریخ ۱۴۰۱ دیده می شود.

گرچه از ابتدای ساختمان مسجد تا پایان یافتن نماسازی آن، در حدود ده سال به طول انجامیده است ولی فقط تاریخ های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۳ در کاشی کاری های داخل شبستان و تاریخ ۱۴۰۵، در کاشی کاری سردرب مسجد، دیده می شود.

از نکات جالب این است که، مرحوم آیت الله امامی، زمین مسجد را تهیه نمودند و ساختمان کتابخانه و مسجد و تمامی نماکاری شکوهمند آن را، انجام داده و به پایان رسانیدند، ولی نه تنها در هیچ کجای مسجد، نامی از خودشان ذکر نکرده اند، بلکه مسجد را به احترام نام بانی اصل مسجد مجاور و متصل به آن، بنام مسجد بابا محمدعلی سقا، (چنانچه در کاشیکاری سردرب مسجد جدید، دیده می شود) نامیده اند.

و نکته ی جالب دیگری که در تأسیس این مسجد مجلل وجود دارد این است که، مجموعه ی ساختمان و تزئینات این مسجد، از یادگارهای ماندنی این دوره به شمار می رود، و جزء آثار برجسته¬ی دینی در شهر مذهبی اصفهان در دوره ی معاصر است و سومین نکته این است که، مرحوم آیت الله امامی قدس سره برای ساختن این مسجد و تزئینات بسیار جالب و مخصوصاً، طرح کاسه ها و تزئینات و کاشی کاری سقف آن، مسافرت ها نمودند و از مساجد مهم شهرهای مختلف دیدن نمودند و عکسبرداری کردند و با فکر و اندیشه و ابتکار خودشان و استفاده از هنرهای به کار رفته، در مساجد دیگر، طرح و نقشه و تزئینات این مسجد را ریخته و به اجراء درآوردند.

کتابخانه ی عمومی الزّهرا سلام الله علیها

مرحوم آیت الله امامی قدس سره، از دیر زمانی

در فکر تأسیس یک کتابخانه ی غنی و پرمایه بودند که بتواند جوابگوی نیازهای علمی و مطالعاتی محققین و اساتید حوزه ی علمیه و عموم پژوهشگران در مسائل اسلامی باشد و به خاطر همین منظور، مسافرت های متعدد به کشورهای گوناگون از قبیل مصر، سوریه، لبنان، عراق، حجاز، هند، پاکستان، کویت، اردن و شهرهای مختلف در داخل کشور نمودند و از کتابخانه های مهم در کشورهای خارج و شهرهای داخل، دیدن کردند و با مسئولین آن ها و نیز با کتاب شناسان و صاحب نظرهای متخصص، ملاقات و گفتگو نمودند و در زمینه های گوناگون کار، به مشورت و تبادل افکار پرداختند و سپس وارد میدان عمل گردیدند و در هنگام تأسیس مسجد با شکوه امامی (مسجد بابا محمد علی سقا)، تمامی طبقه ی زیرزمین را برای تأسیس کتابخانه ی عمومی الزهراء سلام الله علیها، در نظر گرفتند و در سال ۱۴۰۰ قمری با تشکیل یک جلسه ی باشکوه، با حضور علماء و دانشمندان بزرگ از حوزه ی علمیه و دانشگاه، و محققین و طلاب و سایر اقشار مردم با ایمان، رسماً کتابخانه را افتتاح نمودند و با استمداد از روح مقدس حضرت صدیقه ی کبری فاطمه زهراء سلام الله و با نام گذاری کتابخانه به نام پرافتخار آن حضرت، این پایگاه عظیم و مقدس علمی، شروع به فعالیت نمود.

در حال حاضر، تمامی زیرزمین مسجد امامی، بعنوان مخزن کتابخانه مورد اسفاده می باشد و شبستان مجلل مسجد بابا محمدعلی سقا (مسجد قدیمی) بعنوان سالن مطالعه مورد استفاده ی مطالعه کنندگان، می باشد.

در حال حاضر، در حدود هفتاد هزار جلد کتاب، مشتمل بر مهم

ترین کتاب های علمی و دینی در زمینه های مختلف، در این گنجینه ی پربرکت، گرد آمده، و نسخه های خطی ممتاز و کتاب های چاپی کمیاب در این مجموعه ی علمی، فراهم گردیده است.

در مخزن کتابخانه الزهراء سلام الله علیها آن چنان کتاب های هر موضوع و رشته ی علمی، تفکیک شده که وقتی محققین و پژوهشگران بخواهند به کتاب مورد نظر در رشته ی خاصی دست پیدا کنند، به راحتی موفق می شوند و چه بسا نیازی به مراجعه ی به فیش های کتابخانه، پیدا نمی کنند.

مرحوم آیت الله امامی، شخصاً نسخه های خطی کتابخانه ار فهرست برداری نموده و هر نسخه را به طور نسبتاً مفصل، معرفی نموده اند که خود یکی از آثار تألیفی آن بزرگمرد، به حساب می آید.

کتابخانه ی الزّهراء سلام الله علیها و استفاده ی از کامپیوتر

مرحوم آیت الله امامی قدس سره از دیرزمانی، مباحثی را که مورد تحقیق قرار می دادند و درباره ی آن ها مطالعه می نمودند، دسته بندی موضوعی می کردند و پشت کتاب هایی که مطالعه می نمودند، فهرستی مطابق موضوعات مورد نظرشان، تهیه می کردند و مطالب مهم تری که دسته بندی موضوعی آن ها مورد توجه خاص ایشان قرار می گرفت، به طور جداگانه یادداشت می نمودند، تا این که پس از تأسیس کتابخانه الزهراء و احساس نیاز طلاب حوزه ی علمیه و شاگردان ایشان، به دستیابی به مدارک وسیع برای موضوعات علمی و دینی مورد نظر، تصمیم گرفتند که از کتاب های کتابخانه، بطور کلی فیش برداری موضوعی شود و در ابتداء کار، با امکانات محدود به وسیله ی یکی از شاگردان قدیمی ایشان، حجت الاسلام

آقـای سـید محمـدرضا ابطحی دام عزه این برنـامه شـروع شـد وبـا گـذشت زمان و ظاهر شـدن نتیجه ی کار و بهره منـد شـدن دیگران، از ثمرات این اقدام، فعالیت فیش برداری در سـطحی وسـیع تر با استفاده از کاردکس (فایل) مخصوص فیش برداری، در حـدود ده هزار فیش آماده است که هر فیشـی تا ده آدرس را در برمی گیرد و نشان دهنـده و بیان کننده ی عنوان موضوع، نام کتاب و مجلد آن، و شماره ی صفحه و نام مؤلف، و زبانی که کتاب با آن تألیف شده، و شرح مختصری پیرامون موضوع، می باشد.

مرحوم آیت الله امامی این تلاش ارزشـمند را از آن جهت دنبال می نمودنـد که در صـدد بودنـد که ابزار پیشـرفته کامپیوتری، برای رسیدن به اهداف تحقیقی در زمینه مسائل و مباحث اسلامی بهره گیری نمایند.

آن بزرگمرد در سـال ۱۳۶۳ شمسی = ۱۴۰۵ قمری یـک عـدد کـامپیوتر از نوع آی – بی- ام با حافظه ده مگابایت (۱۰ MB) تک درایو (۳۶۰) که در آن زمان از بهترین و پیشـرفته ترین نوع کامپیوتر به حساب می آمـد از کشور سازنده اش خریداری و وارد نمودنـد و چون در آن زمـان مشـکلات فراوانی برای وارد نمودن این نوع مخصوص (به خـاطر مسائـل انقلاب و جنگ و مقررات گمرک) وجود داشت مرحوم آیت الله امامی، توسـلات گسترده و مکرر به روح مطهر و مقدس حضـرت زهراء (سلام الله علیهـا) پیـدا کردنـد و به شـکل معجزه آسـائی، کـامپیوتر وارد گردیـد و به کتابخـانه الزهراء سـلام الله علیها منتقل گشت و کسانی که آن موانع و مشکلات بین المللی آن روزها را

می دانستند، به حیرت و تعجب درآمدند و به وضوح و روشنی، آثار عنایت مظلومه ی اهل البیت علیهم السلام، یعنی فاطمه زهراء سلام الله علیها نسبت به کتابخانه ای که بنام نامی آن حضرت، نامگذاری شده، ظاهر گردید.

همزمان با تهیه ی کامپیوتر یاد شده، از کامپیوتری با حافظه پنج مگابایت (۵MB) دو درایو (۳۶۰) با نام شرکت ان- سی- آر که از شرکت مهندسی ایران ارقام تهران، تهیه شده بود شروع به کار گردید و به صورت آزمایشی در ابتداء، از کامپیوتر کوچک تر استفاده شد و سپس با برنامه ی جدیدی که توسط یکی از مهندسین مجتمع فولاد مبارکه اصفهان، با راهنمایی های گسترده و توجیهات مفصل و کامل آیت الله امامی، نوشته شد، کامپیوتر آی- بی- ام شروع به کار نمود، ولی به علت کمبود نیروی متخصص، هزینه های زیادی مصرف گردید و آیت الله امامی همه را پرداخت نمودند.

با توجه به نتایجی که از دو کامپیوتر یاد شده به دست آمد، آیت الله امامی در صدد تهیه ی کامپیوتر دیگری با حجم بیست مگابایت (۲۰MB) دو درایو (۳۶۰ و ۱٫۴۴) و با امکانات وسیع و در سطح بالا از نوع آی- بی- ام هارد ایستاده (که در زمان خرید آن، درنوع خود بی نظیر بود) تهیه نمودند.

توجه به این نکته لازم است که آقای امامی، چه از نظر نوع و حجم کامپیوتر، و چه از نظر برنامه ریزی برای استفاده از آن، جلوتر از دیگران تصمیم می گرفتند و اقدام می نمودند و قدرت ابتکار و دوراندیشی ایشان در کار کامپیوتر و تهیه ی نوع پیشرفته ی آن،

مورد تحسین و اعجاب متخصصین امور مربوطه، قرار می گرفت.

مراکز مهم آستان قدس رضوی علیهم السلام در مشهد مقدس، کتابخانه مرحوم آیت الله العظمی آقای گلپایگانی و مدرسه ی عظیم ایشان، در قم وعموم مراکز کامپیوتری علوم اسلامی در قم، ایده های خود را از کتابخانه الزهراء سلام الله علیها و افکار بلند مرحوم آیت الله امامی قدس سره، گرفته اند.

و جالب است بدانیم که آن بزرگمرد شخصاً آشنای با کامپیوتر بودند و با این وسیله ی پیشرفت، به نحو مستمر و گسترده، کار می کردند و برای تحقیقات خودشان، از کامپیوتر استفاده می نمودند.

در حال حاضر، در کتابخانه الزهراء سلام الله علیها علاوه بر استفاده از نرم افزارهای رایج اسلامی، با دو برنامه ی اختصاصی برای کتابخانه، از کامپیوتر بهره برداری می شود.

۱- معرفی کتاب های کتابخانه، به سه طریق (موضوعی- نام کتاب- نام مؤلف)

۲- برنامه ی مخصوص موضوعات فیش برداری شده، از مطالب کتاب های کتابخانه، که بوسیله شخص ایشان وارد کامپیوتر گردیده است.

کتابخانه ی شخصی آیت الله امامی

آن بزرگمرد قبل از تأسیس کتابخانه ی عظیم الزهراء سلام الله علیها کتابخانه شخصی مهمی تهیه نموده بودند، که دربرگیرنده ی کتاب های اساسی و مصادر مهم، در زمینه علوم گوناگون بود و همیشه مورد استفاده ی گسترده و بهره برداری برای کارهای علمی و درسی آن بزرگوار بود و پس از آن که کتابخانه ی الزهراء سلام الله علیها تأسیس گشت، باز هم آن کتابخانه شخصی ادامه یافت، زیرا ایشان بسیاری از مطالعات و بررسی های علمی خود را در شب ها و مخصوصاً ساعات آخر شب و بین الطلوعین، انجام می

دادند و نیاز به چنین کتابخانه ای در منزل، داشتند.

نوار خانه ی شخصی

هم چنین آن بزرگوار، از دیرزمانی برای فعالیت های تحقیقی و درسی و انجام فعالیت های مبارزاتی، در سطح وسیع، از نوارهای ضبط صدا، بهره گیری می نمودند و به تدریج، شمار بسیاری نوار از سخنرانی های علمی، سیاسی، اجتماعی و . . . تهیه نموده اند که علاوه بر نوارهای بحث های منظم و منسجم خود ایشان که در طول سال های مبارزه و انقلاب و پس از آن، ایراد نموده اند، شمار زیادی نوار سخنرانی از شخصیت های مهم علمی و سیاسی و . . . را در برمی گیرد و مجموعاً، این نوارخانه شخصی، به علت نوع نوارهایی که دارا می باشد، از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

طرح کمک دادن به انجمن مددکاری امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف به جای تفت در مراسم ترحیم و یادبود

یکی از مشکلات مالی و اخلاقی نگران کننده در سطح جامعه این بود که در مراسم هفته و چهلم عزیزانی که از دنیا می رفتند، خویشان و دوستان متوفی، تفت هایی را تهیه می نمودند و در آن ها از شیرینی و میوه (متناسب با فصول سال و شخصیت متوفی و اهداء کننده) قرار می دادند و به سوی مراسم یادبود و ترحیم، گسیل می داشتند و چه بسا، ده ها تفت با صدها صندوق میوه یا ظروف شیرینی در یک مراسم یادبود، فراهم می گردید که کلّاش ها و انسان های بی آبرو و اهل تکدی را به گرد خود جمع می نمود و آن همه میوه و شیرینی به صورتی

غیرمنطقی و نگران کننده به تارج می رفت و موجب حیف و میل اموال و پیدایش صحنه های زشت اخلاقی می گردید.

مرحوم آیت الله امامی، برای اولین بار در مرداد ماه سال ۱۳۵۱ شمسی، در مراسم درگذشت جانسوز یکی از جوان های متدین و فعال اصفهان ، که از دوستان نزدیک آن بزرگمرد بوده، به دوستانش پیشنهاد می کنند که آن چه را بعنوان تهیه ی تفت می خواهید هزینه کنید، به مؤسسه خیریه مددکاری امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف که کمک حمایت از ایتام را به عهده دارد، هدیه کنید و نوشته و قبض رسید آن هدایا را در تابلویی قرار دهید و به پدر و فامیل داغ دیده اهداء نمائید که موجب اجر و پاداش اخروی برای میت، و خوشنودی و تسلیت برای بازماندگان باشد.

و بدینوسیله، این ابتکار و اقدام جالب، با تبلیغاتی که مرحوم آیت الله امامی، شخصاً در مجالس و محافل دینی می نمودند، گسترش عجیبی یافت و سپس با تهیه تابلوهای رسمی و زیبا (که هم اکنون مرسوم است) و در حال حاضر، یکی از منابع درآمد مؤسسه های خیریه (که در رفع نیازمندی ایتام، فقراء، درماندگان در راه، مبتلایان به امراض مشکل و . . . اقدام می نمایند) می باشد و گاهی در یک روز در سطح شهر اصفهان، چندین هزار تابلو جهت مراسم ترحیم و یادبود، تهیه می شود و بهای آن به مصرف نیازمندان واقعی می رسد، و نه تنها از حیف و میل شدن اموال و تکدی و کلاشی پیشگیری می شود، بلکه بسیاری از مشکلات اجتماعی مربوط به طبقات محروم،

و صدمه دیدگان حوادث زندگی، برطرف می گردد.

تأسیس اولین صندوق قرض الحسنه

یکی از سنت های اسلامی که در حال حاضر، در قالب صندوق های قرض الحسنه، در سطح کشور و بالاخص در شهر و استان اصفهان، منشأ برکات و خیرات و خدمات اجتماعی فراوانی می باشد، سنت قرض الحسنه است که در اثر خلاف کاری های متخلفین و انسان های بی توجه، جایگاه خود را در جامعه از دست داده بود و انسان های نیکوکار از ترس متخلفین، از فیض و ثواب قرض دادن محروم گشته، و انسان های نیازمند، از آثار این سنت اسلامی بی بهره گردیده بودند، ولی مرحوم آیت الله امامی در سال ۱۳۴۶ شمسی برای اولین بار، با کمک دوستانش، اولین هسته ی اصلی تشکیل صندوق قرض الحسنه را به وجود آوردند که به صورت اجتماعی و با برنامه ای که مانع از تضییع سرمایه ی قرض الحسنه شود، این سنت اسلامی را احیاء نمودند و با مرور زمان، اندیشه ی تشکیل صندوق های دیگر با سرمایه و امکاناتی گسترده تر، در سطح جامعه، قوت گرفت تا جایی که هم اکنون هزاران صندوق قرض الحسنه، (کوچک و بزرگ) در سطح کشور وجود دارد که دست اندرکارهای آن ها، در حل مشکلات اقتصادی مردم مسلمان و نیازمند و نیز، پشتیبانی از مساجد، مدارس، حسینیه ها و سایر مراکز دینی، نقش بسیار سازنده و ارزشمندی را ایفا می نمایند و این همه برکت، از آثار ابتکار دینی و آینده نگری مرحوم آیت الله امامی است، که در روایت آمده است:

مَنْ سَنَّ سُنّه حَسَنَهً فَلَهُ اَجْرُها وَ اَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِها

کمک به مؤسسه های خیریه ای و عام المنفعه

مرحوم آیت الله امامی قدس سره عضویت رسمی مؤسسه های خیریه را

بر عهـده نمی گرفتند و در کارهای اجرایی مؤسـسه های اجتماعی دخالت نمی نمودند ولکن بسـیاری از آن ها از کمک های مـادی و معنوی و حمـایت هـای بی دریغ و بسـیار مؤثر آن بزرگمرد، برخوردار بودنـد و با حمایت و تشویق ایشان، گاهی گام های بزرگی به نفع آن مؤسسات خیریه و عام المنفعه برداشته می شد.

مراکز بزرگی هماننـد بیمارسـتان شـهید دکـتر چمران، بیمارسـتان سیدالشـهداء علیهم السـلام، بیمارسـتان عسـگریه، دارالشـفاء حضـرت زهراء سـلام الله علیها، آزمایشـگاه و رادیولژی مهـدیه علیهم السـلام و خیریه هایی همانند انجمن مددکاری امام زمان علیهم السـلام، انجمن خیریه امام حسـین علیهم السلام، انجمن خیریه امام صادق علیهم السلام، انجمن خیریه حضرت موسی بن جعفر علیهم السلام و صندوق قرض الحسنه طلاکوب و صندوق قرض الحسنه امام هادی علیهم السلام و صندوق قرض الحسنه صـاحب الامـر عجـل الله تعـالی فرجـه الشـریف و دیگر مراکز عـام المنفعه، مـورد حمـایت و کمـک هـای مـادی و معنـوی آن بزرگمرد بودند.

نتیجه ی استجابت دعا، به وسیله آیت الله امامی انجام می گیرد

در بسـیاری از موارد، از آن جا که عنایت الهی شامل بنـده ای از بندگان خدا می شود، وسـیله ی آن، یکی از بندگان صالح و شخصیت های مورد عنایت الهی، قرار داده می شود و مصداق این دعاء شریف تحقق می یابد که:

وَ اَجْرِ عَلَی یَدَیَّ الْخَیْرَ

در موارد گونـاگون و متعـدد، گرفتارها و نیازمنـدانی، دست توسل به ذیل عنایت اهل البیت علیهم السـلام می زدنـد و از روی صداق و حقیقت دعا می کردند و به نحو شگفتی آفرین، مشکل آن ها بوسیله مرحوم آقای امامی، برطرف می گردید که ذیلاً به چند مورد اشاره می نمائیم:

۱- مرحوم

آیت الله امامی فرمودند شبی از طریقی به من دستور داده شد و الهام شد که مبلغ چهل و پنج هزار تومان ببر درب مغازه آقای . . . (که مرد بسیار محترمی است و شایسته نیست اسم او فاش شود) فردا صبح متحیر بودم چه کنم و نمی دانستم چقدر پول در اختیار دارم، وقتی مراجعه نمودم، دیدم موجودی من، همان مقدار چهل و پنج هزار تومان است.

اول وقت رفتم درب مغازه ی آن مرد محترم (که دستور کمک نمودن به او، به من داده شده بود)، و کاملاً آشنا بود و از محترمین شهر اصفهان می باشد و مغازه ی کوچکی دارد، به آن آقا گفتم من با شما کاری دارم، می خواهم با همدیگر برویم به جایی و برگردیم، و ایشان را بردم در مسجدالنبی واقع در خیابان نبی، و لب ایوان طرف قبله نشستیم و به ایشان گفتم:

من مأمور هستم گرفتاری شما را اصلاح کنم، اگر مشکلی دارید بگویید، هر چه اصرار کردم نگفت بالاخره پول را به ایشان دادم ولی نگفتم چقدر است، آن مرد محترم بی اختیار به گریه افتاد و گفت من چهل و پنج هزار تومان قرض داشتم، چهل زیارت عاشورا را نذر کردم بخوانم و امروز بعد از اذان صبح، آخرین زیارت عاشورا را خواندم.

۲- یکی از طلاب متدین و علاقمند و جدی، که از سادات محترم و از خاندان های شریف و اصیل، می باشد نقل نمود که: در اوایل دوران طلبگی بودم و از نظر مالی در مضیقه ی شدید قرار داشتم، با مشکلات زیادی منزلی در حوالی اصفهان در محله (درچه)،

تهیه نمودم و این منزل نیاز به تعمیراتی داشت و با استفاده از قرض از دوستان، منزل را آماده سکونت نمودم.

یکی از کسانی که قرض از او گرفته بودم، پس از گذشت یکی دو ماه، به منزل من مراجعه کرد و گفت تا فردا، من پول خودم را می خواهم، به هر شکلی هست پول را تهیه کن و من که هیچ گونه راهی برایم نبود، گفتم اگر ممکن است چند روزی صبر کنید، گفت نیاز دارم و نمی توانم صبر کنم. من داخل منزل شدم و نگران بودم چه کنم، اتفاقاً فردای آن روز، امتحان درسی داشتم و می بایستی تمام شب را درس می خواندم، ولی این فشار روحی مرا از مطالعه نیز بازداشت، تصمیم گرفتم که آخر شب که همسر و بچه هایم به خواب می روند استغاثه ای به مادرم زهرای مرضیه علیهم السلام بنمایم و نماز آن حضرت را بخوانم، تا این که شاید فرجی برسد (و مایل نبودم که در این زمینه به کسی مراجعه کنم)، ولی خستگی مطالعه، سبب شد که روی کتاب خوابم برد، و صبح بیدار شدم در حالیکه به جز نیت توسل به حضرت زهرا سلام الله علیها کاری انجام نداده بودم. صبح به مدرسه ی نیم آور آمدم، حضرت آیت الله امامی در مَدْرَسِ مدرسه ی نیم آور (در طرف شمالی)، مشغول تدریس برای شاگردان بودند، وسط درس به من نگاهی کردند و فرمودند، فلانی من با تو کاری دارم، عرض کردم من تا پایان درس شما می مانم، ایشان پس از تمام شدن درس، به حجره ی خودشان رفتند و برگشتند و

یـک نـامه¬ای به دست من دادنـد، من کمی آن طرف تر، به نامه نظر کردم دیـدم بالای آن نوشـته، کتابخانه الزهراء و در آن نامه به آقای .... بدهید، اشک پاشید و متحیر ماندم که، با این که من با ایشان سابقه ای نداشتم، چگونه دقیقاً همان مبلغ مورد نیاز مرا حواله نمودند و مشکل من با نامه ای با آرم کتابخانه ی حضرت زهراء سلام الله علیها، برطرف گردید.

۳- یکی از دوسـتان متـدین نقـل نمودنـد، کـه برایم گرفتـاری و مشـکل سـختی پیش آمـده بـود و به قبرسـتان رفتم و از ارواح مؤمنین، استمداد جستم و سپس به مسجد مرحوم آقای امامی رفتم، ایشان پس از اقامه ی جماعت، به روی صندلی نشستند و به سخنرانی پرداختند. پس از اتمام پس از سـخنرانی، کسانی که با ایشان کاری داشـتند سؤالی یا اسـتخاره ای داشتند، دور ایشان جمع شدنـد و من در چنـد صف عقب تر، نشسـته بودم، ناگـاه ایشـان بـا انگشت به من اشاره نمودنـد بیا، من که با کس ایشان سابقه ی خاصـی نداشـتم، در فکر بودم، آیا با من هسـتند، اشاره می کننـد یا با کس دیگر، با علامت از دور سؤال کردم آیا با من هستید؟ اشاره کردند بله، رفتم جلو، پس از اتمام کارهای مردم، به من فرمودند:

من برای حـاجت شـما دو رکعت نماز می خوانم، شـما هم برای حاجت من دو رکعت نماز بخوانیـد، من به گریه در آمـدم، تا مـدتی طولانی مرتب گریه می کردم و تعجب می کردم که ایشان چه اطلاعی از حال و حاجت من داشـتند، و چیزی نگذشـت که حاجت من روا شد

و من حیرانم که ایشان که با من سابقه ای نداشتند، از کجا به من اشاره کردند و آن مطلب را فرمودند با توجه به این که من در چند صف عقب تر بودم و در میان جمعیت زیاد، قرار گرفته بودم و ایشان شاره به شخص من نمودند.

در این زمینه داستان های عجیب و متعددی وجود دارد که به عنوان نمونه، به موارد یاد شده، اکتفا می نمائیم.

حادثه ای جالب و عنایت غیبی

یکی از آقایان کاملاً مورد اعتماد، یعنی جناب حجت الاسلام آقای شیخ محمدرضا مداح الحسینی، نقل نمودند که روزی آیت الله امامی در حضور چند نفر از شاگردان خود، این داستان را نقل نمودند که:

در یکی از سفرهای حج در روز عید قربان یکی از زن ها گم شد و با زحمت آن را پیدا کردیم و به علت دیر شدن، در اواخر روز عید قربان، نماز ظهر و عصر را خواندم و قربانی کردم و در بازگشت، راه را گم کردم ناگاه چند عرب مسلح با صورت های بسته، اطراف مرا گرفتند و قصد قتل مرا داشتند و من به خاطر این که در روایات هست که امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در ایام حج در مکه (یا فارِس الِحجازِ اَدْرِکْنی)، ناگاه بزرگواری که سوار اسب بودند ظاهر شدند و صورتشان مثل ماه نورانی بود، وقتی آن عرب های مسلح، آن آقا را دیدند فرار کردند، با این که چند نفر بودند و آن آقا با انگشت اشاره کردند و راه را نشان دادند و چند قدم که آمدم چادر محل اقامت خودمان را پیدا کردم.

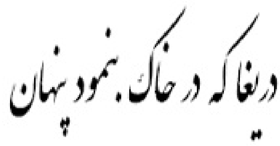
آیت الله امامی فرمودند:

من

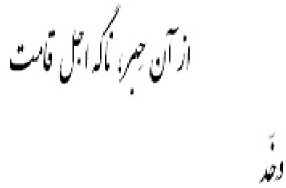
نمی دانم آن آقا خود امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف بودند یا یکی از اعوان و اصحاب آن حضرت، و فرمودند:

تا زنده هستم این داستان را با ذکر نام من، راضی نیستم نقل کنید.

دریغا که در خاک بنمود پنهان

تصویر شماره۲۸

تصویر شماره۲۹

تصویر شماره ۳۰

بخش ششم: آیت الله فقیه امامی در آئینه افکار و اندیشه های دیگران

آیت الله فقیه امامی، در آئینه افکار و اندیشه های دیگران

قسمت اول

در میان گفته ها و نوشته های بزرگان و صاحب نظران، و قضاوت های عرضه شده، در مقاله ها و سخنرانی ها، جمله های بسیار ارزشمندی وجود دارد، در مورد شخصیت این مدافع بزرگ مکتب ولایت و امامت و استاد عظیم الشأن حوزه ی علمیه، که در این بخش، به فرازهایی از آن ها، اشاره می نمائیم.

۱- در روزنامه ی اطلاعات، در ضمن مقاله ای مفصل، که به مناسبت اربعین رحلت آن بزرگوار زیر عنوان «غروب شهابی ثاقب» به چاپ رسیده، آمده است:

عالم ربانی، معلم اخلاق، مفسّر قرآن، ادیب سخنور، دانشمند گرانمایه، مروج و مدافع به حق عقائد اهل البیت علیه السّلام، ناشر آثار شریعت اسلام، استاد حوزه ی علمیه ی اصفهان، سید العلماء الاعلام مرحوم آیت الله حاج سید احمد امامی قدس الله نفسه الزکیه ... با صفای نفس و آرامش روح و اطمینان قلب و خالی از هواهای نفسانی و جامع علم و عمل صالح، بود.

۲- در روزنامه رسالت، به مناسبت چهلم رحلت آیت الله امامی، در ضمن مقاله ای مفصل، با عنوان «سلطان ازل گنج غم عشق بما داد» چنین آمده است:

در تابستان سال ۱۳۱۲ هجری شمسی در شهر عالم پرور اصفهان در خاندان تقوی و شرف و فضیلت و انسانیت، از شجره ای که اصلش ثابت و شاخ و برگش در سماء جرقه

ای جهید که هاله ای از نور را در شبانگاه ظلمت و جهل و بارقه ای از امید را در پگاه یأس علم به تاریخ بخشید، گوئی آن جرقه، (شهاب ثاقب) شد و عالم آرای تاریخ گشت، جرقه ای که در فراخنای تاریخ، از عصر بعثت تا پسین شهادت حسین علیه السّلام از صلب نورانی امام جعفر صادق علیه السّلام جهیده و اینک سراپرده آیت الله حاج سید عطاء الله فقیه امامی را منّور ساخته است. این ذریّه رسول الله صلّی الله علیه و آله و اولاد روحانی و جسمانی مولی الکونین امیرالمومنین، و مظلومه شهیده، فاطمه الزهرا سلام الله علیها از نوادگان محقق فاضل و مولف گرانقدر حضرت آیت الله آقا سید علی امامی عریضی (از شاگردان علّامه مجلسی «ره»، که نسبتشان به علیّ بن جعفر عریضی فرزند امام جعفر صادق علیه السّلام می رسد، می باشد ... مرحوم آیت الله امامی در جهت حفظ ارزش های اصیل اسلامی با تلاش و کوشش فراوان و خستگی ناپذیر، اقدام به تأسیس کتابخانه عظیم و مردمی (الزهراء) سلام الله علیها در طبقه ی زیرن مسجد بابا محمد علی سقا (مسجد امامی) نمود که ظرف مدت زمانی کوتاه، بالغ بر شصت هزار جلد کتاب را در رشته ها و علوم مختلف جمع آوری نموده، و با به کارگیری آخرین سیستم های کامپیوتری مورد لزوم در امر کتابداری و علوم قرآنی، خدمت شایان توجهی به محققین و دانش پژوهان نموده است. این عالم ارزشمند، سال های زیادی در مدرسه علمیه نیم آور و مساجد مجاور، به تدریس فقه آل محمد صلّی الله علیه و آله اصول، اخلاق، عقائد،

درایه، رجال و ... پرداخت و طلاب دوره ی سطح و خارج، همه روزه بر گردش حلقه می زدند و از منبع پرفیضش مستفیض می گشتند.

۳- در هفته نامه ی نوید اصفهان در ضمن گزارش درگذشت مرحوم آیت الله امامی، آمده است:

... یکی از علماء و مدرسین مشهور حوزه ی علمیه ی اصفهان، حضرت آیت الله حاج سید احمد فقیه امامی، در اثر سکته قلبی در سن شصت سالگی بدرود زندگی گفت. ایشان از پیشتازان مبارزه در اصفهان بودند و از سال های ۱۳۴۱ همراه و همگام با امام خمینی رحمت الله علیه، قدم به عرصه ی جهاد و مبارزه نهادند، مدت ها در زندان های طاغوت بازداشت شدند. در مدت عمر با برکت خود علاوه بر تعلیم و تدریس و وعظ و خطابه و تربیت شاگردان شایسته، کتابخانه ی عظیم الزهراء سلام الله علیه را احداث، و مسجد کنار آن را توسعه و نوسازی کردند.

آن مرحوم تألیفات بسیاری نیز داشتند که در شماره های آینده به آن ها اشاره خواهیم داشت.

۴- و نیز در هفته نامه ی نوید اصفهان، در ضمن مقاله ای مفصل به مناسبت چهلمین روز درگذشت آن مدافع بزرگ حریم ولایت و امامت آمده است:

چه سعادتمندند آنان که عمری را در خدمت به اسلام و مسلمین گذراندند، چه سعادتمند و بلنداخترند آنان که در طول زندگانی خود، کمر همت به تهذیب نفس و جهاد اکبر بستند، چه سعادتمند و پیروزند آنان که در نشیب و فرازها و پستی و بلندی های حیات خویش، به دام های شیطانی و وسوسه های نفسانی نیفتادند، چه سعادتمند و خوشبختند آنان که

به دنیا و زخارف آن، پشت پا زده و عمری را به زهد و تقوی گذرانیده و به آخرین درجات سعادت و کمال، فائز شدند و عالم ربانی، دانشمند گرانمایه، معلم اخلاق و مدافع به حق اهل بیت علیهم السلام، مروج عقائد حقه ی تشیع، ناشر آثار شریعت اسلام، استاد حوزه ی علمیه ی اصفهان، سید العلماء الاعلام، مرحوم آیت الله حاج سید احمد امامی قدس سره، در زمره ی این افراد بود.

۵- در هفته نامه ی اولیاء اصفهان، در ضمن مقاله ای مفصل به مناسبت هفتمین روز ارتحال آن بزرگوار آمده است:

.... این انسان وارسته بطور واقعی، یکی از خدمتگزاران بسیار بزرگ حریم اسلام و ولایت بود، او براستی مجسمه ی تقوی و معنویت بود، در تهذیب نفس و تقوی، مقامات بسیار عالی را طی کرده بود .... جامعیت او در علم و عمل چنان بود که عام و خاص را شیفته خود کرده بود، طلاب و شاگردانش مانند پروانه، دور شمع وجودش، به حرکت درمی آمدند و از او بهره های فراوانی

می بردند.

۶- دانشمند گرانقدر آقای دکتر سید عبدالوهاب طالقانی، سرپرست سابق دارالقرآن آیت الله العظمی آقای گلپایگانی، و سرپرست امور حج و زیارت جمهوری اسلامی ایران در مکه ی معظمه، در یکی از پیام های تسلیتی که در جریان ارتحال آیت الله امامی، ارسال نمودند، چنین مرقوم نموده اند.

اگر در این تسلیت، از به کار بردن کلمات ناتوانم، و القاب و آداب را فراموش کرده ام، و شرط ادب بجای نیاورده ام، بر من خواهید بخشید، چون این شمع فروزانی که خاموش شد، بر همه سایه افکند، افکار

و عقول را از آشـنا و غریبه، خودی و بیگانه دور یا نزدیک را پریشان بلکه متلاشی کرد، چرا که در سوگ او نسوزیم؟ در این شرایطی که ما در آن زنـدگی می کنیم کجا می تواند ادبی چنین فرزانه، عالمی ربانی، معلمی گویای اخلاق حسـنه، رادمردی بزرگوار و بخشـنده، مهربان، دلسور، کاربُر، مصـلح فیمابین، متهجدی بی نظیر، عارفی وارسـته، مفسـری عالیقدر، تربیت کند و مشـعلدار جامعه باشد .... در عصـر جمعه صدها نفر با وسـیله¬ ای که با نهایت افتخار آماده شده بود به تنعیم رفتند و برای ایشـان، نیابت عمره بجای آوردنـد و زائران ایرانی در مکه پشت مقام ابراهیم نماز لیله الـدفن خواندنـد، و هم چنین زائران ایرانی در مدینه، در مسجد النبی صلی الله علیه و آله در کنار مرقد مطهر جد بزرگوارشان

چه سعادتی برای یک انسان بالاتر از این که، صدها هزار نفر از فقدان یک عالم حقیقی، گریان باشند و خود را یتیم بدانند.

۷- و در اطلاـعیه ی علمـاء و بزرگان تهران که به مناسـبت مراسم بزرگـداشت مرحوم آیت الله امامی، در مسـجد ارک تهران، منتشـر شده و بیست و چهار نفر از شخصیت های علمی و اجتماعی و مقامات قضایی و برجسته کشور، آن را امضاء نموده اند، آن بزرگمرد بـا عنوان اسوه ی تقوی و ادب، و حامی اهل بیت عصـمت و طهارت و مـدرس حوزه ی علمیه ی اصـفهان، و . . . مورد تجلیل قرار گرفته اند.

۸- در پیـام تسـلیت آیت الله آقـای حـاج شـیخ عبـدالله نظری، از علمـاء برجسـته و رئیس حوزه ی علمیه ی سـاری آمـده است:
ارتحال تأسف بار اسوه

ی تقوی و استوانه ی فضیلت، خادم مخلص به اساس تشیّع و بنیان شریعت، آیت الله حاج سید امامی قدس سره الشریف ...

۹- در پیام تسلیت دیگری خطاب به حضرت آیت الله آقای صافی مدظله، آمده است: مصیب مولمه ی رحلت عالم ربانی ذخر الشیعه و فخر الشریعه، رضوان جایگاه آیت الله حاج سید احمد امامی قدس الله نفسه الزکیه، که حقاً ثلمه ای است بزرگ برای حصن دین مبین ... به حوزه ی مبارکه ی علمیه، صانها الله عن العوارض و الحدثان، تعزیت عرض نموده ...

۱۰- در اطلاعیه ی مدرسین و طلاب حوزه ی علمیه ی ساری (مدرسه ی سعادتیه) آمده است: مرحوم آیت الله امامی، از مفاخر و اساطین حوزه ی مقدسه ی اصفهان، در قرن حاضر شمرده شده اند، که از انوار علم و دانش آن روحانی جلیل القدر، مجامع علمی بهره مند و از خرمن پربرکتش، اهل خرد خوشه می چیده اند.

۱۱- در پیام تسلیت رئیس مرکز مطالعات استراتژیک اداری کشور (آقای دکتر اصغر مشبکی) از آن بزگوار، به عنوان عالم جلیل القدر و مدرس آگاه و هوشیار استان، یاد شده و آمده است: وجود پر خیر و برکت ایشان، منشأ آثار عظیمی در قشر جوان جامعه اصفهان، بود ...

۱۲- در پیام تسلیت رئیس دانشگاه اصفهان (آقای دکتر حسن رزمجو) آمده است:

خبر ارتحال حضرت آیت الله حاج آقا احمد فقیه امامی، آن روحانی جلیل القدر، موجبات نهایت تأثر و تألم اقشار دانشگاهی را فراهم ساخت، چه آن عالم ربانی، و ادیب دانشمند و بزگوار، عمر پربرکت خویش را در خدمت به اسلام و مسلمین سپری نمودند و منشأ خدمات برجسته ای

برای اسلام و مسلمین بودند. این مصیبت مولمه را از طرف خود و دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری و هیأت رئیسه، و دانشگاهیان اصفهان، از صمیم قلب تسلیت گفته ...

۱۳- نماینده ی محترم خمینی شهر، حضرت حجت الاسلام و المسلمین آقای احمدی، در ضمن یک سخنرانی رسمی، در مجلس شورای اسلامی، در تاریخ دهم آذر ماه ۱۳۷۲، آن بزرگمرد را یکی از ارکان علم و ارشاد بر شمرده و ارتحال ایشان را تسلیت گفته اند.

۱۴۱- در پیام تسلیت حضرت آیت الله آقای سید عباس کاشانی، چنین می خوانیم: با نهایت تأثر و تأسف و اندوه، ارتحال شخصیت ارزنده و پر ارزش پیکره ی فضیلت و دانش و اسوه ی اخلاق و علم و عمل، حضرت آیت الله امامی ... که خسارتی است جبران ناپذیر، باعث تألم خاطر و اندوه عمیق اینجانب گردید...

قسمت دوم

۱۵- در اطلاعیه ی مدرسین و طلاب مدارس علمیه ی اصفهان چنین آمده است: ضمن عرض تسلیت بجهت فقدان جانسوز استاد عظیم الشأن و پر تلاش حوزه ی علمیه، در سنگر تدریس فقه، اصول، تفسیر، حدیث، کلام، اخلاق، رجال و درایه، پدر علمی و روحانی و دلسوز طلاب علوم دینیه، مرحوم آیت الله حاج سید احمد فقیه امامی قدس سره ...

۱۶- آقای دکتر احمد سلطانی، یکی از یاران و دوستداران آیت الله امامی، در مقاله ای شیوا و زیبا و پرشور و سوز و مفصل، که در جریان ارتحال آن بزرگ مدافع حریم اهل بیت علیه السّلام به رشته ی تحریر درآورده و نوشته اند:

در ساعت ۹ صبح پنجشنبه ۴/۹/۱۳۷۲، خورشیدی فروزان از آسمان علم و معرفت غروب کرد و گویی غبار غم،

چهره ی شهری که مهد ولایت است را، مات زده کرد.

... ... زبانش چون ذوالفقار علی علیه السّلام در خدمت اسلام بود و نگاه جذابش چون شمشیر مالك اشتر، و صبر و حوصله اش همچون حلم حسنی و شجاعت بی مانند و حسین گونه اش در نفی

طاغوت ها ... بود ... فقیه مجاهد، آیت الله حاج آقا احمد امامی قدس سره، سراپا شیفته ی خاندان عصمت و طهارت بود و هر جا و هر زمان که، گرگان در لباس میش و منادیان استعمار و استثمار و بلندگویان صهیونیسم، با زبان یا قلم، خدشه ای بر آستان مقدس ولایت، وارد می نمودند، ابوذر وار می خروشید و چون ذوالفقار علی علیه السّلام از نیام در می آمد. و بر آن بزدلان، می تاخت ... در راه اعتلای اسلام فقاهتی، علیرغم مکر و حیله ی دشمنان، می کوشید و بر ابتذالی که جامعه را فرا گرفته است، مردم و به خصوص جوان ها را هشدار می داد .... این عالم بزرگوار و مدرس وارسته در تنویر افکار و نشر احکام و گسترش فرهنگ اسلامی، از خواب شیرین و استراحت خود نیز، می گذشت و شادابی را در پرورش طلاب علوم دینی، و نیز توسعه ی فرهنگ و احکام شریعت و فقه آل محمد صلّی الله علیه و آله می یافت ...

۱۷- در نوشته ای جامع و کامل، ابعاد شخصیت و حیات مرحوم آیت الله امامی قدس الله سره، بوسیله برادر و معین و یاور دلسوخته ی شان، استاد محقق و عظیم الشأن حوزه ی علمیه اصفهان، حضرت آیت الله آقای حاج سید حسن فقیه امامی، دامت

برکاته، چنین توصیف شده است:

۱- او از خاندانی پاک و اصیل، دودمانی علمی و با فضیلت، در تاریخ ۱۷ ربیع الاول ۱۳۵۲ قمری مقارن با میلاد مبارک پیامبر اکرم صلّی الله علیه و آله و امام صادق علیه السّلام پا به عرصه ی وجود گذاشت.

۲- او سال ها در اصفهان و در حدود ۱۴ سال در قم، از محضر بزرگانی همچون آیت الله العظمی بروجردی و امام راحل و آیت الله علامه طباطبایی و غیر هم به کسب دانش پرداخت، و به مراحل بلند علمی دست یافت.

۳- او فردی متقی و متعهد، مجتهد و متعبد بود، زبانی ذاکر و قلبی خاشع داشت و خدا بر تمامی وجودش حاکم بود.

۴- او در سجایای اخلاقی، تواضع و فروتنی، علو همت و بلندی طبع، نمونه بود.

۵- او مردی پرکار و پرتلاش بود که در سنگرهای مختلف، به دین اسلام و مکتب تشیع خدمات شایسته و فراوان کرد و اکثر ساعات شبانه روز خود را به کار علمی و اجتماعی و عبادت می گذراند.

۶- در جهت اعتلای فرهنگ اسلام و تشیع، به تأسیس کتابخانه ای معظم، اقدام نمود و با جمع آوری متجاوز از ۶۰ هزار جلد کتاب از نفیس ترین کتب علمی و دینی، از کشورهای مختلف دنیا، با ارزش ترین موسسه فرهنگی مذهبی را، از خود به یادگار گذاشت.

۷- با استفاده از قدرت قلم، متجاوز از ۵۳ کتاب تألیف نمود که بعضی از آن ها به طبع رسیده است.

۸- روزانه، صدها نفر از طلاب علوم دینیه، از محضر پر فیضش در رشته های فقه و اصول و تفسیر و حدیث و کلام و درایه و اخلاق، بهره

می گرفتند.

۹- او معلمی توانا و پدری دلسوز و ناصحی مشفق برای دانش پژوهان دینی بود.

۱۰- او در نشر معارف اهل البیت و تقویت مبانی مذهبی و حفظ آثار تشیّع، تلاشی بی امان داشت.

۱۱- او از مردم و با مردم و برای مردم بود.

۱۲- او چهل سال با استفاده از خطابه و منبر در خارج و داخل کشور، با بیانات رسا و منطقی اش، مردم را با معارف اسلام و تشیع آشنا کرد و با مواعظ دلنشینش قلوب آنا را تزکیه، و با سخنرانی های آتشینش با ستم و ستمگر و سردمداران ظلم، و جنایت مبارزه کرد و با توسّلاتش علاقمندان به اهل بیت علیه السّلام را به آن بزگواران، وابسته تر، می کرد.

۱۳- او پانزده سال با رژیم ستمشاهی، مردانه و شجاعانه بی پروا و مجدّانه جنگید و در این مسیر برای بیدار کردن ملت، زندان ها و شکنجه ها را بجان خرید.

۱۴- او با طرفداران مکتب های انحرافی و پیروان مذاهب باطله و حامیان خطوط ضد اسلامی، و افکار وهّابی زدگان و ایده های روشنفکر مآبانه ی غربزدگان، بحث ها و مناظرات کوبنده داشت.

۱۵- او با ساختن مسجد و کتابخانه ای با شکوه و تاریخی، اثری جاوید و ذخیره ای بی نظیر، از خود بجای گذاشت.

۱۶- او مصلحی خیراندیش بود که در حلّ و فصل مشکلات مردم، ملجأ و پناهگاهی بزرگ بود.

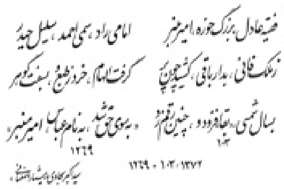
۱۷- او در کمک به مستضعفان و گره گشائی از درماندگان آبرومند، نقشی بس عظیم داشت.

۱۸- او سدّی بود در برابر عناصر ناپاک، زیرا با صراحت لهجه و قاطعیت، با آنان برخورد می کرد.

۱۹- او دلی پر درد از عملکرد منافق صفتانی

داشت که ناجوانمردانه، حریم اسلام و تشیع را به مخاطره انداخته بودند و همین دردها بود که جریان خون را در رگهای پاک و قلب نورانیش، متوقف، و او را آماده برای لقاء الله نمود.

۲۰- والسّلام علیه یوم ولد و یوم یموت و یوم یبعث حیّاً.

تصویر شماره۳۱

بخش هفتم: پا یان کار ثلمه ای بزرگ

پایان عمری پربرکت، و ثلمه ای جبران ناپذیر

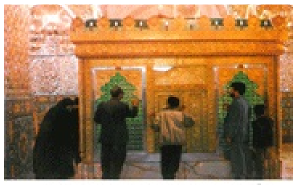
تصویر شماره۳۲

تصویر شماره۳۳

تصویر شماره۳۴

ضریح مطهر امامزاده ابوالعباس محمد واقع در خوراسگان اصفهان

تصویر شماره۳۵

مزار شریف و قبر مرحوم آیت الله امامی قدس سره در جوار امامزاده ابوالعباس

تصویر شماره۳۶

نمای بیرونی گنبد و مناره های امامزاده ابوالعباس

تصویر شماره۳۷

گوشه ای از حضور گسترده و پرشور مردم با ایمان و ولایتمدار در شب
نخستین روز ارتحال مرحوم آیت الله امامی

تصویر شماره۳۸

در ساعت ۱۰ صبح پنجشنبه ۱۰ جمادی الثانیه ۱۴۱۴ قمری برابر با چهارم آذر ماه ۱۳۷۲ شمسی، آیت الله امامی در کتابخانه ی الزهراء بدرود حیات گفتند و عمر پربرکتشان در این جهان، به پایان رسید و ثلمه ای بزرگ بر پیکر اسلام وارد شد زیرا که امام صادق علیه السلام فرمودند:

اِذا ماتَ المؤمِنُ الْفَقیهُ ثُلِمَ فِی الاِسلامِ ثُلْمُه لا یَسُدُّها شَی

و هم چنین امام صادق علیه السلام فرمودند:

ما مِن اَحَدٍ یَموتُ مِنَ المُؤمِنینَ اَحَبُّ اِلی اِبْلیسَ مِنْ موّتَ فقیهٍ

و ما، در بخش های آینده، واکنش ها، و موج عواطف پاک و احساسات دینی مردم با ایمان، و مراکز بزرگ علمی و دینی و

اجتماعی را، که در برابر این حادثه ی بزرگ، پدید آمد، بیان می نمائیم.

چهره ها در هم کشیده، اشک ها جاری، و دل ها مضطرب می شود

با پخش خبر فوت مرحوم آیت الله امامی، یک مرتبه چهره ی شهر و مردم با ولایت اصفهان عوض شد، هر کس می شنید، یا به گریه می افتاد یا رنگش می پرید و یا بر روی زمین می نشست و یا آهی جانسوز، سر می داد زیرا که عالمی دلسوز، فریادگری با ایمان، و انیسی بلندنظر، و یاوری پرجوش، و سنگرداری برای اسلام و قرآن و مکتب ولایت، از دست رفته بود.

شبی غم آلود و وداعی تلخ

پیکر مطهر مرحوم آیت الله امامی، هنگام مغرب در اوایل شب جمعه، در حوضخانه ی مسجد حاج محمدجعفر آباده ای، همراه با زیارت عاشورا و زمزمه های یا زهرا، یا علی، یا حسین، یا اباالفضل، غسل داده شد و با سیل اشک و ناله ی مردم نمازگزار، به داخل شبستان مسجد آورده شد، و مردم وفادار و با ایمان، به عزاداری و نوحه سرایی پرداختند و در تمام شب (تا صبح جمعه) دسته دسته مردم به مسجد می آمدند و عزاداری می کردند و با آن بزرگ مدافع اسلام و قرآن و اهل البیت علیهم السلام، وداع می نمودند.

تلاوت قرآن، دعا و نیایش عزاداری و نوحه سرایی، در اطراف جنازه ی مرحوم آیت الله امامی، در تمامی طول شب قطع نمی گردید و اشک و ناله ی مردم، نشان دهنده ی عمق احساسات و عواطفی بود که در هنگام وداع با پیشوای دلسوزشان، اظهار می داشتند.

برد یمانی از طرف آیت الله العظمی آقای گلپایگانی

مرجع عالیقدر جهان تشیع آیت الله العظمی آقای گلپایگانی، در یک اقدام کاملاً استثنائی و بی نظیر، با به حضور طلبیدن داماد مکرمشان جناب حجت الاسلام والمسلمین، آقای حاج سید محمدرضا موحد ابطحی دام عزه العالی، بردی یمانی در اختیار ایشان قرار دادند که به این جانب (حاج سید حجت موحد ابطحی که داماد آیت الله امامی هستم) تحویل دهند (که با قرائن قطعیه، مورد مصرف آن، که پیکر مطهر مرحوم آیت الله امامی بوده، تعیین گردیده بود و ایشان دو روز قبل از ارتحال مرحوم آیت الله امامی، آن کفن (برد یمانی) را به اصفهان آوردند.

آن کفن (برد یمانی) اهدائی از طرف آن بزرگ مرجع

عالیقدر و حامی و مدافع حریم اهل بیت علیهم السلام، با حضور علماء و بزرگان و مردم عزادار، و همراه با فریادهای یا علی و یا زهرا و یا حسین و یا اباالفضل، بر پیکر آن مدافع راستین حریم ولایت و امامت، پوشانده شد.

و این چنین، در یک اقدام بی نظیر و کاملاً ـ استثنایی، کفنی از برد یمانی، بر جنازه ی عالمی سنگردار برای حریم خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام، پیچیده گشت و افتخاری بر سایر مفاخر معنوی آن بزرگمرد، افزوده گردید.

نماز میت، همراه با سوز و گداز و سیل اشک مردم خوانده می شود

صبح جمعه است، جمعیت از سراسر شهر بزرگ اصفهان و شهرها و روستاهای اطراف، به سوی خیابان عبدالرزاق و مسجد حاج محمدجعفر آباده ای، سرازیر شده است، مسجد از جمعیت موج می زند و مردم بر سر و سینه می زنند و نوحه سرائی و عزاداری می کنند و آماده ی نماز می شوند. دوست قدیمی و صمیمی آیت الله امامی، یعنی حضرت مستطاب آیت الله آقای حاج سید محمدباقر موحد ابطحی مدظله العالی بر پیکر دلسوز مکتب ولایت، نماز خواندند و صدها نفر از علماء و فضلاء و طلاب و جمعیت عظیم مردم با ایمان، همراهی نمودند و در این فیض بزرگ، شرکت جستند.

در آن هنگام که آیت الله موحد ابطحی، به جمله:

اَللهمَّ اِنّا لا نَعْلَمُ مِنْهُ اِلّا خَيْراً

رسیدند، اشک مردم سرازیر گشته، و ناله های جانسوز سر می دادند و از صدق دل می گفتند: اللهم انا لا نعلم منه الا خیراً، و راستی چه خیری بالاتر از علم و دانش، تبلیغ و ترویج، تعلیم و تربیت، فداکاری و ایثار و در یک کلام، چه

خیری بالا‌تر از دفاع از حریم اسلام و قرآن و امامت و ولایت، که این همه در زندگی آن بزرگمرد تجلی داشت و همگان را تحت تأثیر، قرار می داد.

تشییع جنازه ای بی نظیر

جنازه ی مرحوم آیت الله امامی، از مسجد حاج محمدجعفر آباده ای واقع در خیابان عبدالرزاق، تا مزار شریف امامزاده ابوالعباس (از فرزندان و نسل مطهر حضرت اباالفضل العباس علیهم السلام)، در حدود ده کیلومتر راه، در حال بارش شدید باران، بر روی دست مردم با ایمان و ولایت، تشییع گردید.

در این مراسم بی نظیر، که علماء اعلام و مجتهدین نامدار، از اصفهان و قم و تهران و مشهد و نمایندگان مراجع معظم تقلید و امام جمعه ی محترم و استاندار اصفهان و سایر مقامات رسمی و نیروهای نظامی و انتظامی جمهوری اسلامی، شرکت داشتند و هیئت مذهبی، با عَلَم ها و پرچم های بسیار، و شخصیت های علمی از دانشگاه ها و مراکز فرهنگی و سایر اقشار مردم با ایمان، با جمعیت چند صدهزار نفری، تمامی مسیر را با پای پیاده، تشییع نمودند و در تمامی مدت تشییع جنازه، فریاد یا علی و یا زهرا و یا حسین و یا اباالفضل، از جمعیت تشییع کننده، قطع نمی گردید.

صحنه ی تشییع جنازه، اشک ها و ناله های مردم (حتی از یهودیان شرکت کننده ی در مراسم تشییع)، حضور یکپارچه ی همه ی اقشار جامعه، شرکت زن های بچه دار و باردار، پیرمردها و پیرزن ها و مریض ها، هر بیننده ای را به تعجب، وا می داشت و نقش ایمان و اعتقاد پاک مردم را نسبت به خاندان رسالت و حامیان راه

ولایت، به نمایش می گذارد.

فیلمبرداران و عکاسان، در تمامی مدت تشییع جنازه، با تحرک زائدالوصفی می کوشیدند که از صحنه های بی نظیر و شکوهمند و تجلی ایمان و ولایت مردم، تصویرهایی را ضبط نموده و برای بینندگان معاصر، و آیندگان، به ارمغان و یادگار بگذارند. ولی مگر ممکن بود آن همه عواطف و احساسات درونی و آن همه سوز و شور روحی و آن همه همبستگی و پیوستگی، به تصویر کشیده شود؟

در آرامگاه موعود

جنازه ی مطهر آیت الله امامی، با فریادهای یا اباالفضل مردم عزادار، به مزار شریف امامزاده ابوالعباس (محمد) که از نسل حضرت اباالفضل العباس علیهم السلام، می باشد، رسید و در برابر چشمان اشکبار و حسرت بار برادر عزیز و فرزند دلبند و دامادها و سایر فامیل و بستگان و دوستان و یاران عزادار و داغدار آن بزرگمرد، در هنگام ظهر جمعه یازدهم جمادی الثانیه ۱۴۱۴ قمری، به خاک سپرده شد و با سیل اشک جوان های با ایمان و عزیزان و یاران دل شکسته، خاک قبر آن عزیز فداکار، آب داده شد و زبان حال مردم داغدیده و سوگوار این بود که:

سپرده ایم گلی را به تو، ابوالعباس

که بود عاشقَ دلخون حضرت عباس

مراسم عظیم هفتمین روز ارتحال

از اولین روزهای ارتحال مرحوم آیت الله امامی قدس سره، عموم علاقمندان و یاران آن بزرگ مدافع حریم اهل البیت علیهم السلام، خود را برای مراسم بسیار گسترده و عظیمی در شب و روز هفته ی ارتحال آن مرحوم، آماده می نمودند.

هیئت های عزاداری با نصب حدود هفتاد علامت و طوق در خیابان عبدالرزاق و امامزاده ابوالعباس و نصب پرچم های بزرگ عزاداری، در اطراف فلکه سبزه میدان و خیابان عبدالرزاق، و نیز با حرکت دادن دستجات عزاداری، علاقه ی شدید خود را اظهار داشتند.

مردم خیراندیش و دلسوخته، با تهیه تابلوها و سبد گل های مددرسانی به مؤسسات خیریه، و پرداخت پول های زیاد به انجمن های خیریه، به منظور شادی روح آن بزرگمرد، که شمار آن تابلوها و سبدگل ها به صدها عدد رسید و بی سابقه بود، گامی مثبت در ادامه راه

آن دلسوز و یاور بینوایان برداشتند.

مراکز حوزوی و دانشگاهی، اقتصادی و اجتماعی، نظامی و انتظامی، با تهیه ی پرچم های بسیار زیاد، با نوشته های متنوع در تسلیت فقدان و ارتحال مرحوم آیت الله امامی، عظمت این فاجعه ی مولمه و نقش بی نظیر و گسترده ی آن بزرگمرد را در دفاع از اسلام و قرآن و علم و تقوی، سعادت و سلامت جامعه، نشان دادند.

بازار اصفهان و خیابان های نزدیک مسجد و مَدْرس آیت الله امامی، با تعطیل کامل و سراسری، دلبستگی ایمانی خود را به نمایش گذاردند و عموم مردم، اعم از دانشمند و عامی رئیس و زیردست، قدرتمند و ناتوان، ثروتمند و فقیر، به شرکت و حضور گسترده و بی نظیر خود، حاکمیت دین و ایمان را بر دل ها، به منصه ی ظهور رساندند آن چنان که، یکی از صاحب نظرهای بلند مرتبه در عالم علم و اندیشه می فرمودند:

این چنین صحنه های باشکوه و پرمعنویت است، که جریانات مخالف را، یکصد سال از جامعه به عقب می رانند و طرد می کند.

و نیز یکی از مجتهدین بزرگ و نامدار، که شخصاً در مراسم هفتمین روز، حضور یافته و عظمت و گسترش شور و عواطف مردم را دیده بودند، فرمودند:

دراین روز، حالت عاشورا و آن همه عشق و شیفتگی حسینی را در مردم اصفهان دیدم.

گسترش مراسم بزرگداشت

مرحوم آیت الله امامی قدس سره، وصیت نمودند که بیش از یک یا دو جلسه ی فاتحه، برای ایشان، تشکیل داده نشود و لذا مقرر گردید اولین جلسه ی فاتحه، در مسجد حاج جعفر آباده ای و دومین جلسه، در

مدرسه ی نیم آور (محل تحصیل و جایگاه تدریس اصلی ایشان) برگزار شود و آن چنان ازدحام جمعیت، در مراسم روز اول گسترده بود، که در تمام مدت جلسه ی اول، سیل جمعیت از یک درب مسجد وارد می شدند و از دو درب دیگر خارج می گردیدند و در هنگام سخنرانی خطیب عالیقدر آقای حیدری کاشانی، که از طرف بیت معظم مرجع عالیقدر جهان تشیع، آیت الله العظمی گلپایگانی، به همراهی هیئتی مرکب از جمعی از علماء و فضلاء، به سرپرستی آیت الله زاده معظم، حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج سید جواد گلپایگانی دام عزه، برای شرکت در مراسم بزرگداشت و فاتحه، به اصفهان تشریف آورده بودند، تمامی فضای داخل و خارج مسجد بازارچه حاج محمد جعفر و بخشی از خیابان عبدالرزاق، مملو از جمعیت بود و فشار جمعیت، به نحو بی سابقه ای بود، و همه ی حاضران و شخصیت های شرکت کننده را، تحت تأثیر قرار داده بود.

حضور عجیب و گسترده ی مردم در جلسه ی اول موجب گردید که جلسه ی دوم نیز، به مسجد حاج محمدجعفر آباده ای (که با فضای بزرگ تر و درب های متعدد و نزیکی به خیابان، آمادگی بیشتری برای اجتماعات بزرگ دارد) منتقل گردد.

وصیت مرحوم آیت الله امامی، به محدود بودن جلسات فاتحه، از یک طرف، و عشق و علاقه ی علماء اعلام و طلاب علوم دینیه و خطباء عظام و هیئت های مذهبی و عزاداری و مداحان و اهل البیت علیهم السلام و همچنین انجمن های خیریه و مؤسسه های دینی و فرهنگی، از طرف دیگر، موجب گردید که صدها مجلس روضه

کمیل و دهای ندبه و محفل های قرآنی و انجمن های خیریه (که در شـهر و حومه اصفهان، شمار زیادی از هر کدام از این ها، وجود دارد) به جایگاه یاد و ذکر فضائل آن بزرگمرد و عزاداری و سوگواری بر ارتحال آن مدافع بزرگ حریم ولایت، تبدیل شود و خطباء و وعاظ و مداحان و مرثیه سـرایان، به سـتایش و تجلیل و سوگ و عزای آن چهره ی نورانی راه ولایت، بپردازند که در میان آن همه مجلس و محفل، جلسه ی باشـکوه و عظیمی که جامعه ی مـداحان و هیئت های مذهبی، در روز جمعه ۱۸ جمـادی الثانیه، در مسـجد جامع اصـفهان تشـکیل داده بودنـد، بسـیار جلب توجه می نمود. دسـته های عزاداری، جمعیت های خیریه ای، علماء و خطباء، دانشگاهیان و فرهنگیان، طلاب و دانشجویان، اصناف و طبقات مردم، نیروهای انتظامی و سیاسی و . . . در سـطحی بسـیار گسترده و بـا شور و عشـقی زائـدالوصف، حضور می یافتنـد و در تمـامی مراسم و بـالخصوص در هنگام سوگواری نمـودن مرثیه سـرایان خانـدان عصـمت و طهـارت علیهم السـلام، اشـک و آه و سـوز و شور روحی و معنوی مردم، همگان را تحت تأثیر قرار می داد.

پایان بخش مراسم در ظهر جمعه، اقامه ی نماز جماعت به امامت حضـرت آیت الله آقای حاج شـیخ حسن صافی مدظله العالی بود، که با حضور جمعی از علماء و جمعیت بسـیار عظیمی از مردم با ایمان، انجام گرفت و در میان نماز ظهر و عصـر، با توسل عجیبی که به ساحت مقدس حضرت بقیه الله الاعظم حجت بن الحسن العسکری عجل الله فرجه، انجام گرفت،

حالت معنوی و روحانی بسیار جالبی بر جمعیت مستولی گردید و شیفتگان و دوستداران امام زمان عجل الله فرجه با اشک های ریزان، به دعا و استغاثه پرداختند و از پیشگاه خداوند متعال تقاضای تعجیل در ظهور و فرج آن امام منتظر (عج) نمودند.

تصویر شماره۳۹

تصویر شماره۴۰

همکاری بی نظیر هیئت های مذهبی و عزاداری اصفهان و حومه

از ابتدای ارتحال مرحوم آیت الله امامی، تا هنگام برگزاری مراسم چهلم آن بزرگوار، و پس از آن، هیئت های عزاداری اصفهان که شمار آن ها بسیار می باشد، به نحو بی سابقه ای، همدردی و همکاری داشتند و دلیل این امر، حمایت های بی دریغی است که مرحوم آیت الله امامی قدس سره، از هیئات مذهبی می نمودند و مخصوصاً در برابر توطئه های گروهک های غرب زده و شرق زده و وابستگان به افکار وهابیت، ترویج و حمایت های آن بزرگمرد در حفظ و گسترش و تکامل و اصلاح هیئت های عزاداری، نقش اساسی داشت و متقابلاً، هیئت های یاد شده، در اجرای منویات آن بزرگمرد و بالخصوص در مورد برگزاری مراسم بزرگداشت شهادت حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا علیهاالسلام، و حرکت دادن دسته های عزاداری، در سطحی بسیار گسترده، در شب های دهه ی فاطمیه ی اول، و توسعه و افزایش فعالیت عزاداری در فاطمیه ی دوم، و نیز برگزاری جشن های مفصل و عظیم، به مناسبت میلاد با برکت حضرت فاطمه ی مظلومه، سلام الله علیها، کوشش فراوان داشتند.

در تشییع جنازه ی آیت الله امامی، هیجده هیئت عزاداری با علامت ها و طوق هایشان به صورت دسته جمعی در مراسم تشییع، شرکت کردند و ده هیئت، علامت هایشان را در مسیر مراسم، نصب

نمودنـد و به عزاداران و تشـییع کننـدگان، تسـلیت می گفتنـد و همـدردی می کردنـد و بسـیاری از دیگر هیئت هـا، بـا حضور افرادشان، در این مراسم بزرگ ولایتی، مراتب همدردی خود را ابراز داشتند.

برخی از هیئت ها، علامت و یا طوقشان را در مراسم فاتحه و بزرگـداشت، در مسـجد حاج محمدجعفر آباده ای، نصب نمودند و متجـاوز از هفتـاد هیئـت عزاداری، در مراسم شب و روز هفته ی آن بزرگمرد، در مسـجد حـاج محمـدجعفر و در کنـار مزار شریفشان، در امامزاده ابوالعباس خوراسگان، علامت ها و طوق ها را نصب نمودند.

و هم چنین، در مراسم بزرگـداشت آن مـدافع اهـل البیت علیهم السـلام در مسـجد جـامع (که بوسـیله جامعه مـداحان و هیئات عزاداری، تشکیل شده بود) و نیز در روز چهلم ارتحال آن بزرگوار، فعالانه، شرکت و همکاری داشتند.

و جـالب است که این همکـاری و تجلیـل، منحصـراً، در موارد یـاد شـده نمی باشـد، بلکه این دسـتجات مـذهبی و هیئت هـای عزاداری و اعضـاء اصـلی آن هـا، در مجـالس منظم و هفتگی خودشـان در مراسم جشن هـا و عزاداری های مربوط به خانـدان رسالت، و نیز در هنگام سـفرهای زیارتی به مکه ی معظمه و مدینه ی منوره و مشـهد مقدس، و حرم حضرت معصومه در قم و مسـجد جمکران، در هر مناسـبتی، یـاد و نـام مرحوم آیت الله امـامی را گرامی داشـته و می دارنـد. اجرشان با خداونـد متعال و صاحبان ولایت (پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و خاندان مطهر او، بالاخص فاطمه زهرا سلام الله علیها) باد.

انعکاس خبر ارتحال مرحوم آیت الله امامی، در روزنامه ها و جرائد

در روزنامه های سراسری کشور همانند، اطلاعات، کیهان، رسالت، سلام، همشهری،

و همچنین در هفته نامه های استان اصفهان، همانند نوید اصفهان و اولیاء، ارتحال مرحوم آیت الله امامی و مراسم بزرگداشت آن بزرگوار، انعکاس قابل توجهی داشت و به صورت درج خبر، درج مقاله و چاپ پیام های تسلیت شخصیت های علمی و رسمی و سیاسی کشور، و چاپ اشعار سروده شده درباره ی آن بزرگمرد، همکاری و همدردی خود را اظهار داشتند و ذیلاً به نمونه هایی اشاره می نمائیم:

۱- روزنامه ی کیهان یکشنبه ۷ آذرماه ۱۳۷۲ گزارشی درباره ی مجلس ترحیم و بزرگداشت مرحوم آیت الله امامی آورده است بدین مضمون:

اصفهان، خبرگزاری جمهوری اسلامی، در پی رحلت حجت الاسلام والمسلمین حاج آقا احمد فقیه امامی، مدرس حوزه ی علمیه ی اصفهان، بازار اصفهان تعطیل شد، به همین مناسبت صبح دیروز مجلس بزرگداشتی، با حضور آیت الله طاهری نماینده ی ولی فقیه و امام جمعه اصفهان، استاندار، جمعی از علماء و روحانیون، حجت الاسلام سید جواد گلپایگانی نماینده ی آیت الله العظمی گلپایگانی و هیئت هایی از قم، مشهد و تهران برگزار شد. در این مجلس که با عزاداری و نوحه خوانی همراه بود، حجت الاسلام حیدری، یکی از روحانیون حوزه ی علمیه، در رابطه با مقام مذهبی و فضائل مرحوم امامی، مطالبی را بیان کرد.

۲- روزنامه ی سلام در روز یکشنبه ۷ آذرماه ۱۳۷۲ تحت عنوان بازار اصفهان روز گذشته تعطیل بود، به نقل از خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی، مشابه گزارش فوق را نقل نموده است.

۳- روزنامه ی رسالت، در روز یکشنبه ۷ آذرماه ۱۳۷۲، اطلاعیه و پیام تسلیت جامعه مدرسین حوزه¬ی علمیه قم، در رابطه با ارتحال مرحوم

آیت الله امامی قدس سره را، نقل نموده است.

آن معین دین و حق و، حامی آل رسول

شد جلیس و همدم احرار و

ابرار بهشت

تصویر شماره۴۱

موج و انعکاس خبر ارتحال، در خارج از کشور

پس از آن که خبر ارتحال جانگداز مرحوم آیت الله امامی قدس سره، در اصفهان و در سطح کشور، منتشر گردید و اصفهان چهره ی عزا، به خود گرفت، در کشورهای دیگر نیز به سرعت، این خبر منتشر گردید و در عربستان صعودی (در شهر مکه و مدینه و جده و در میان زائران خانه ی خدا) و نیز در سوریه و کویت و قطر و پاکستان و افغانستان، موجب غم و اندوه دوستان و علاقمندان آن بزرگمرد، گردید و با مخابره ی پیام های تسلیت، به وسیله ی فاکس و تلفن و نامه و فرستادن نماینده برای شرکت در مراسم عزاداری، و همچنین به وسیله ی تشکیل جلسات بزرگداشت درخارج، هر کدام از دوستان و علاقمندان، همدردی خود را به شکلی ابراز داشتند.

در مکه ی معظمه و مدینه ی منوره، مجلس بزرگداشت بسیار عظیم و بی سابقه ای تشکیل گردید و سرپرست و مسئول بزرگوار امور حج و زیارت، در عربستان صعودی، دانشمند بزرگوار، آقای دکتر سید عبدالوهاب طالقانی دامت برکاته، با فراهم نمودن امکانات مناسب، زمینه را برای اظهار علاقه ی مردم با ولایت فراهم نمودند و در همان شب دفن مرحوم آیت الله امامی در ایران، چندین هزار نفر نماز لیله الدفن را در مسجدالحرام (پشت مقام ابراهیم علیهم السلام و سایر اماکن شریفه) و نیز در مسجد النبی و درکنار حرم رسول الله صلی الله علیه و آله، برای آن بزرگمرد خواندند و چندصد نفر در همان شب، عمره ی مفرده، به نیابت از ایشان انجام دادند.

در

سوریه و در کنار حرم مطهر حضرت زینب سلام الله علیها، از طرف استاد عظیم الشأن، حجت الاسلام و المسلمین آقای حاج سیداحمد واحدی، مجلس فاتحه و بزرگداشت، برگزار گردید.

و در کویت، چهار مجلس عظیم و مفصل و همراه با اطعام، از طرف علماء و نیز شیعیان و ایرانیان مقیم کویت، برگزار گردید.

و از کشورهای قطر، امارات متحده ی عربی، پاکستان، افغانستان، سوریه و . . . برخی از علاقمندان و دوستداران آن بزرگمرد، در مراسم بزرگداشت و عزاداری آن مدافع حریم ولایت شرکت نموده، و مراتب همدردی خود و سایر شیعیان آن سامان را ابراز داشتند.

انعکاس فوت آیت الله امامی، در رسانه های خبری خارجی

عظمت تشییع جنازه ی مرحوم آیت الله امامی قدس سره، نه تنها محافل خبری و اجتماعی داخل ایران را تحت تأثیر قرار داد، بلکه این مراسم بی نظیر و تشییع جنازه ی چندصد هزار نفری مردم اصفهان، از یک پیشوای دینی، آن هم در زیر باران شدید، آن هم با حضور زن های باردار و بچه به دوش، و پیرمردها و پیرزن ها، و انسان های مبتلا به امراض قلبی و . . . محافل خبری خارجی را تحت تأثیر قرار داد و خبر این مراسم، از برخی از رادیوهای کشورهای خارجی، پخش گردید.

تجلیل شایسته و رسمی، به وسیله ی سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز اصفهان

در صبح جمعه دوازدهم آذرماه ۱۳۷۲ شمسی برابر هیجدهم جمادی الثانیه ۱۴۱۴ قمری، سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز اصفهان، برنامه ی بسیار جالبی را در مورد شخصیت و ارتحال و مراسم تشییع بی نظیر و بسیار عجیب مرحوم آیت الله امامی قدس سره، از سیمای جمهوری اسلامی، پخش نمود و بدین وسیله در منعکس نمودن عواطف بی شائبه و مذهبی میلیون ها مردم داغدار و مصیبت دیده ی اصفهان و شهرها و روستاهای اطراف، گامی مثبت برداشته شد.

در این جا متن گفتاری که همزمان با پخش تصویرها، قرائت گردید، نقل می نمائیم.

مردم اصفهان با تجمع و راه پیمایی طولانی، پیکر پاک عالم ربانی آیت الله حاج آقا احمد فقیه امامی را تشییع کردند. این مراسم تشییع، که جمعه ی گذشته و در زیر باران انجام شد، در نوع خود بی سابقه توصیف شده است. در مراسم به خاک سپاری مرحوم آیت الله امامی، مردم از مسجد حاج محمدجعفر در خیابان عبدالرزاق تا امامزاده ابوالعباس خوراسگان،

پیاده روی کردند. به همین مناسبت مجالس گرامیداشتی با حضور علما و نمایندگان عظام، و اقشار مختلف مردم برگزار شد، که در آن، فضائل اخلاقی، علمی و شخصیتی این عالم ربانی تشریح شد.

آیت الله حاج آقا احمد فقیه امامی، در سال ۱۳۱۲ در محله ی امامزاده درب امام اصفهان به دنیا آمد، ابتدا دروس مقامات و سطح را در اصفهان نزد پدرش، آیت الله حاج آقا عطاء الله امامی و مرحوم آیت الله فیاض و آیت الله پدرش، آیت الله حاج آقا عطاء الله امامی و مرحوم آیت الله فیاض و آیت الله اشنی، گذراند، بعد از آن در قم از دروس آیت الله العظمی بروجردی، و حضرت امام خمینی رحمت الله علیه، مرحوم علامه طباطبائی، مرحوم آیت الله مجاهد، آیت الله سلطانی و آیت الله داماد، تلمذ نمود. از سال ۱۳۴۲، ایشان شروع به مبارزه علیه رژیم منفور پهلوی نمود و چند بار از طرف ساواک دستگیر و به زندان اصفهان، منتقل گردید.

ایشان در طول عمر پربرکت خود، در پست تدریس و خطابه و منبر، اشتغال به ترویج دین اسلام داشت و بسیاری از طلاب علوم دینی، از دروس سطح و خارج، فقه و اصول، تفسیر، کلام، درایه و حدیث، از محضر درس ایشان استفاده می کردند.

از آثار ایشان، ۵۲ جلد کتاب به جا مانده است. روش رهبران انقلابی، شرح دعای عرفه، تقریرات دروس فقه و اصول مرحوم آیت الله العظمی بروجردی و غیره، از خدمت ایشان است.

از خدمات بزرگ اجتماعی و فرهنگی مرحوم آیت الله حاج آقا احمد فقیه امامی، تأسیس کتابخانه ی بزرگ الزهراء سلا الله علیها است که

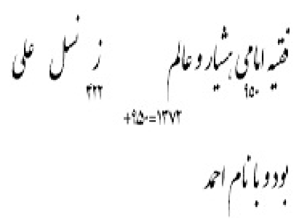
متجاوز از ۶۰ هزار جلد کتاب دارد و مجهز به سیستم کامپیوتری است که گردآوری این کتاب های ارزشمند، از کشورهای پاکستان، هندوستان، لبنان، سوریه، عربستان و دیگر کشورها، به وسیله ی مسافرت های متعدد و زحمات فراوان ایشان صورت گرفته، تا انسان های علاقمند به اسلام بتوانند از این کتاب ها، در راه رشد و پیشرفت اسلام و مسلمین، استفاده نمایند.

تعطیلی بازار به نحو گسترده و اعجاب آور

از هنگام پخش خبر درگذشت و ارتحال مرحوم آیت الله امامی، در روز پنجشنبه دهم جمادی الثانیه ۱۴۱۴ قمری، هر کس می شنید بدون هیچ معطلی و انتظار و این که دستوری از محلی صادر شود، مغازه ی خود را می بست و به سرعت تمامی بازار و قسمتی از خیابان های مجاور، تعطیل و سیاه پوش گردید، و این تعطیلی وسیع، در روز شنبه و یکشنبه ۱۲ و ۱۳ جمادی الثانیه ادامه داشت، و نیز در روز پنجشنبه ۱۷ جمادی الثانیه (در مراسم هفته ی آن بزرگمرد) انجام گرفت، و اصناف محترم و بازاریان متدین، بدین وسیله عشق و علاقه و ایمان و فداکاری خود را نسبت به دین مقدس اسلام و مکتب تشیع، و روحانیت دلسوز و مدافع ارزش های مکتب ولایت، اظهار داشتند، اجرهم علی الله تعالی.

فقیه امامی هشیار و عالم

ز نسل علی بود و با نام احمد

تصویر شماره۴۲

اعزام هیئت های ویژه برای تسلیت، از طرف مراجع بزرگ دینی

در مراسم تشییع و بزرگداشت و هفته و چهلم مرحوم آیت الله امامی قدس سره، علاوه بر شخصیت های برجسته ای که شخصاً حضور یافتند، از طرف مراجع بزرگ تقلید و زعمای عالیقدر دینی، هیئت هایی، مرکب از علماء و فضلاء، برای تسلیت بازماندگان و شرکت در مراسم، عازم اصفهان گردیدند و همچنین از بیت مراجع عالیقدر گذشته، شخصیت هایی، به اصفهان تشریف آوردند و در مراسم بزرگداشت و تشییع، شرکت نمودند و ذیلاً، به هیئت های اعزامی، اشاره ای می نمائیم.

۱- هیئت اعزامی از طرف مرجع عالیقدر جهان تشیع، و زعیم حوزه های علمیه، آیت الله العظمی آقای حاج سیدمحمدرضا گلپایگانی به سرپرستی آیت الله زاده ی معظم،

حضرت حجت الاسلام والمسلمین، آقای حاج سید جواد گلپایگانی.

۲- هیئت های اعزامی از طرف آیت الله العظمی آقای حاج سید محمد حسینی شیرازی، در مراسم تشییع و فاتحه و هفته و چهلم.

۳- هیئت اعزامی از طرف آیت الله العظمی آقای حاج سید محمد روحانی

۴- هیئت های اعزامی از طرف آیت الله العظمی آقای حاج سید محمد وحیدی، در چندین برنامه از مراسم

۵- هیئت اعزامی از طرف آیت الله منتظری

۶- هیئت اعزامی به امر حضرت آیت الله حاج سید محمدباقر موحد ابطحی از مدرسه الامام المهدی عجل الله فرجه، قم و نیز از میان سایر طلاب حوزه ی علمیه ی قم .

۷- هیئت اعزامی از طرف آیت الله آقای حاج سید کاظم مرعشی از مشهد مقدس

۸- هیئت اعزامی از طرف آیت الله آقای حاج سید مهدی مرعشی از قم

۹- هیئت اعزامی از میان طلاب و فضلاء اصفهانی مقیم حوزه ی علمیه ی قم

۱۰- . . .

و از بیوت رفیع مراجع و زعماء بزرگ گذشته ی جهان تشیع نیز، شخصیت هایی شرکت جستند که نمونه هایی ذکر می گردد.

۱- از بیت رفیع زعیم و مرجع عالیقدر شیعه، مرحوم آیت الله العظمی آقای حاج آقا حسین طباطبایی قمی، اعلی الله مقامه الشریف.

۲- از بیت شریف مرجع عالیقدر و زعیم حوزه های علمیه ی شیعه، مرحوم آیت الله العظمی آقای حاج سید ابوالقاسم موسوی خوئی، قدس الله نفسه الزکیه

۳- از بیت جلیل مرجع بزرگوار و عظیم الشأن، مرحوم آیت الله العظمی آقای حاج سید محمدهادی حسینی میلانی، رضوان الله تعالی علیه.

شخصیت هایی که برای حضور در مراسم، عازم اصفهان گردیدند

در تمامی مراسم تشییع و ترحیم و

هفته و چهلم مرحوم آیت الله امامی، نه تنها عموم طبقات جامعه، شرکت می جستند و علاقه و ایمان خود را، اظهار می داشتند، بلکه مجتهدین بزرگ و زعمای حوزه ی علمیه ی اصفهان و سایر شخصیت های علمی، سیاسی، اقتصادی، قضایی، اجتماعی، و نیز مسئولین لشگری و کشوری استان اصفهان (استاندار محترم و امام جمعه محترم و . . .) حضور گسترده داشتند، و همچنین، بزرگانی از میان مجتهدین عالیقدر و شخصیت های عالیمقام، از قم و تهران و مشهد و شیراز و کاشان و . . . عازم اصفهان گردیده و در مراسم یاد شده، شرکت می نمودند، که ذیلاً نمونه هایی را ذکر می نمائیم.

۱- حضرت آیت الله آقای حاج سید محمدباقر موحد ابطحی از قم

۲- حضرت آیت الله آقای حاج سید محمدعلی موحد ابطحی از قم

۳- حضرت آیت الله آقای ناصر مکارم شیرازی از قم

۴- حضرت آیت الله علامه سید مرتضی عسکری از تهران

۵- حضرت آیت الله آقای حاج شیخ مرتضی مقتدائی از تهران

۶- حضرت آیت الله آقای یثربی امام جمعه کاشان از کاشان

۸- ....

پیام های تسلیت

از اولین روز درگذشت مرحوم آیت الله امامی قدس سره، سیل پیام های تسلیت از شهرهای داخل کشور، همانند تهران، قم، شیراز، اهواز، ساری، بابل، ارومیه، همدان، شهرکرد، اقلید، محلات، سیرجان، یزد، قزوین و . . . و همچنین از کشورهای خارج، همانند عربستان صعودی، کویت، سوریه، امارات متحده ی عربی، قطر، پاکستان، هندوستان، افغانستان، انگلستان، و . . . به وسیله ی فاکس، تلفن، تلگرام، نامه، اعزام نماینده، سرازیر اصفهان گردید و از طرف شخصیت های بزرگ عالم

مرجعیت و روحانیت و حوزه های علمیه و دانشگاه ها و همچنین برخی از اعضای مجلس خبرگان و شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی و قوه ی قضائیه و ائمه جمعه و بعضی از وزراء نگهبان و مجلس شورای اسلامی و قوه ی قضائیه و ائمه جمعه، و بعضی از وزراء و استانداران و فرماندهان نیروی انتظامی، و نیز سایر سازمان ها و ادارات و ارگان های رسمی کشور و مراکز تجاری و صنعتی و بازاریان و سایر اقشار مردم با ایمان، پیام های تسلیت به اعضای بیت آن بزرگوار، و نیز به بزرگان حوزه ی علمیه ی اصفهان، ارسال گردید و تعداد زیادی از آن ها، در روزنامه های سراسری یا منطقه ای استان اصفهان، درج گردید.

این همه پیام تسلیت، نمودار احساسات و عواطف پاکی بود که در فقدان آن بزرگ مدافع حریم ولایت و امامت، جریحه دار، گردیده بود.

ذیلاً به نمونه هایی از آن پیام ها اشاره می شود.

۱- از دفتر حضرت آیت الله العظمی اراکی از قم

۲- از دفتر حضرت آیت الله العظمی سیستانی از قم

۳- از دفتر حضرت آیت الله العظمی آقای شیرازی از قم

۴- از طرف جامعه ی مدرسین حوزه ی علمیه ی قم

۵- از بیت مرحوم آیت الله العظمی آقای حاج سید عبدالله شیرازی از مشهد

۶- از بیت مرحوم آیت الله العظمی آقای مرعشی نجفی از قم

۷- از طرف آیت الله منتظری از قم

۸- از طرف آیت الله سید کاظم مرعشی از مشهد

۹- از طرف آیت الله آقای سید مهدی مرعشی از قم

۱۰- از طرف آیت الله

آقای سید مرتضی عسکری از تهران

۱۱- از طرف آیت الله آقای حاج شیخ جعفر سبحانی از قم

۱۲- از طرف آیت الله آقای حاج شیخ عبدالله نظری از ساری

۱۳- از طرف آیت الله آقای حاج سید عباس کاشانی از قم

۱۴- از طرف دفتر اهل بیت علیهم السلام از تهران

۱۵- و . . .

و نمونه هایی از پیام های تسلیت شخصیت های سیاسی و مقامات رسمی کشور، که ارسال نموده اند بدین قرار است

۱- پیام تسلیت رئیس قوه ی قضائیه، جناب آقای یزدی

۲- پیام تسلیت رئیس دیوان عالی کشور، جناب آقای مقتدائی

۳- پیام تسلیت آیت الله زاده مکرم، جناب آقای حاج سید احمد خمینی

۴- پیام تسلیت فرمانده محترم نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، جناب آقای سرتیپ سیف اللهی

۵- پیام تسلیت وزیر محترم پست و تلگراف و تلفن، جناب آقای غرضی

۶- پیام تسلیت سرپرست امور حج و زیارت در جده و مکه و مدینه، جناب آقای دکتر طالقانی

۷- پیام تسلیت رئیس دانشگاه اصفهان، جناب آقای دکتر رزمجو

۸- پیام تسلیت شهردار تهران، جناب آقای کرباسچی

۹- پیام تسلیت رئیس مرکز مطالعات استراتژیک اداری کشور، جناب آقای دکتر مشبکی

۱۰- پیام تسلیت استاندار محترم چهارمحال و بختیاری، جناب آقای نکوئی

و شمار دیگری از پیام های تسلیت، از ناحیه ی رؤسای سازمان ها و ارگان های رسمی، و جمعی از نمایندگان مجلس خبرگان و مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان و . . .

یک هفته تعطیلی درس های حوزه ی علمیه

به عنوان اظهار تأثر و همدردی به مناسبت ارتحال آیت الله امامی قدس سره یک هفته درس های حوزه ی علمیه تعطیل بود، و بدین وسیله علماء و مدرسین و طلاب حوزه ی علمیه، مراتب قدرشناسی خود را از خدمات علمی و حوزوی آن بزرگمرد، اظهار داشتند.

مراسمی ابتکاری در حوزه ی علمیه، برای تجلیل از آیت الله امامی

با توجه به وصیت مرحوم آیت الله امامی قدس سره، که بیش از دو مجلس ترحیم برای ایشان تشکیل نگردد و این امر موجب گردید که مدرسین و طلاب مدرسه ی ذوالفقار و مدارس وابسته، برای اظهار تأسف و اندوه عمیق خود در مصیبت ارتحال آن استاد بزرگ، طرحی ابتکاری در نظر گرفتند و آن این که روز شنبه ۱۹ جمادی الثانیه (اولین روز شروع درس ها پس از یک هفته تعطیلی) در مسجد نو بازار (که از مساجد مهم و وابسته به حوزه ی علمیه است) اجتماع نمایند و از آن جا به صورت دسته جمعی و با حالت عزاداری به سوی مدرسه ی صدر (مرکز حوزه ی عملیه اصفهان) حرکت کنند و مراتب تسلیت خود را در آن محضر بزرگ، به پیشگاه بقیه الله الاعظم حجت ابن الحسن العسکری عجل الله تعالی فرجه و مجتهدین و زعماء حوزه ی علمیه ی اصفهان، بالاخص حضرت آیت الله آقای صافی اصفهانی، ابراز دارند.

پس از این تصمیم گیری از طرف مدرسین و طلاب مدرسه ی ذوالفقار و مدارس وابسته، اطلاعیه ای با مضمون فوق منتشر گردید و پس از آن، از طرف مدرسین و طلاب سایر مدارس علمیه، و نیز طلاب مهاجر افغانی ساکن حوزه ی علمیه ی اصفهان، و نیز از طرف خطباء و گویندگان اصفهان،

سه اطلاعیه¬ی جداگانه منتشر گردید و همراهی خودشان را در مراسم یاد شده، اعلام نمودند.

صبح شنبه اجتماع عظیمی از مدرسین و طلاب حوزه ی علمیه (اعم از ایرانی و افغانی و عراقی و ...) و خطباء و گویندگان، از مسجد نو بازار به سوی مدرسه ی صدر حرکت کردند و در تمامی مسیر، با الهام از وصیت های مرحوم آیت الله امامی در زمینه ی توجه و توسل به اهل البیت علیهم السلام، این شعر را با حالت عزاداری می خواندند.

لی خَمْسَه اُطْفی بِهِمْ حَرَّالْجَحیمِ الحاطِمَه

اَلْمُصْطفی وَالْمُرْتَضی وَ اَبناهُما و الفاطِمَه

و سپس با اجتماع در مدرسه صدر بازار، با حضور عده ای از مجتهدین و مدرسین بزرگ حوزه ی علمیه، به سخنرانی و عزاداری پرداختند و پس از آن، با دستور بزرگان و مجتهدین حوزه ی علمیه، بالاخص حضرت آیت الله صافی اصفهانی، در جلسه های درس حضور یافتند و برنامه های درسی را بدون حضور آیت الله امامی، و با اشکی ریزان و دلی آکنده از غم، شروع نمودند.

حال توسل و عزاداری بر اهل البیت علیهم السلام در تمامی مراسم

در تمامی مراسم تجهیز و تشییع و مجالس بزرگداشت مرحوم آیت الله امامی قدس سره، (از ابتدای تا مراسم هفتم و چهلم)، حالت توجه و توسل به اهل البیت علیهم السلام، مخصوصاً مولای متقین، امیرالمؤمنین علیه السلام و حضرت بقیه الله الاعظم حجت بن الحسن العسکری عجل الله تعالی فرجه الشریف، و بالاخص حضرت ابالفضل العباس علیه السلام (که آن بزرگمرد وصیت نموده بودند که جنازه¬ی مرا با، یا ابالفضل بردارید)، شدیداً و به نحو اعجاب آور، حاکم بود و سیل اشک عزاداران و سوگواران مصیبت مرحوم آیت الله امامی، با

فریادهای یا علی و یا زهرا و یا حسین و یا حجت بن الحسین العسکری و یا ابالفضل، در هم آمیخته بود و چهره ی شهر اصفهان را همانند روز عاشورا، و ایام فاطمیه، و . . . نشان می داد و مردم با ایمان و صمیمی اصفهان، و شهرهای اطراف، به خوبی نشان دادند که حمایت های قاطع و بی شائبه مرحوم امامی، از اهل البیت علیهم السلام، را مورد توجه قرار داده و راه و روش و تلاش و مجاهدت های آن بزرگمرد را، تداوم بخش راه و مکتب مقدس اهل البیت علیهم السلام می شناسند.

اشک های ریزان، در مصیبت ارتحال آیت الله امامی

شهر اصفهان، در طول تاریخ ارزشمند خود به یاد ندارد که طبقات مختلف مردم در فقدان عالمی بزرگ و یا عزیزی از بستگان خود، این همه گریسته باشند، گریه هایی که پیر و جوان، زن و مرد، عالم و عامی، دانشگاهی و بازاری، در آن شریک بودند و این همه گریه و اشک جاری، نشانه ای بسیار روشن از پیوند عمیق قلبی مردم با ایمان و با روحانیت اصیل و دلبستگی شدید ملت، با خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام و پیروان و مدافعان راه آن بزرگواران محسوب می گردید.

شرکت یهودیان و مسیحیان در مراسم

از ویژگی های مراسم تشییع جنازه و مجالس ترحیم و بزرگداشت مرحوم آیت الله امامی قدس سره، حضور یهودیان و مسیحیان و بسیاری از انسان های غیرمذهبی، به شمار می رفت که بعضاً با اشک جاری، در تشییع جنازه حضور یافته و موجب جلب توجه حاضرین در مراسم، گشته بودند و در پاسخ به این سؤال که: چرا در مراسم یک پیشوای اسلامی حضور یافته اید؟ جواب می دادند که: اخلاق و رفتار و حسن معاشرت این بزرگمرد ما را تحت تأثیر قرار داده، و فقدانش ما را عزادار نموده است.

مجالس بزرگداشت در قم

از طرف مرجع عالیقدر جهان تشیع، آیت الله العظمی آقای حاج سید محمدرضا موسوی گلپایگانی برای بزرگداشت مرحوم آیت الله امامی قدس سره، مجلس بسیار شکوهمند و کم نظیری در تاریخ سه شنبه ۲۲ جمادی الثانیه ۱۴۱۴، در مسجد اعظم قم، تشکیل گردید. که آیات عظام و مدرسین عالیقدر و فضلاء و طلاب محترم و سایر اقشار مردم با ایمان، شرکت جستند و مردم وفادار و با ایمان اصفهان، به صورت چندین هیئت و دسته ی عزاداری با بیش از شصت اتوبوس مسافربری و ده ها اتومبیل شخصی، عازم قم گردیدند، و با حالت عزاداری و سینه زنی وارد مجلس گردیدند، و با علماء اعلام و مدرسین و طلاب حوزه ی علمیه ی قم، در یک عزاداری بسیار شکوهمند و سوزناک و پرشور، شرکت نمودند.

در این مجلس بزرگ، علاوه بر شخصیت های علمی و اجتماعی، ده ها مجتهد بزرگ، نمایندگانی از طرف مراجع عالیقدر و زعمای حوزه ی علمیه ی قم، شرکت نمودند و مداحان قم و اصفهان، به عزاداری و مرثیه

سرائی پرداختند و خطیبت نامدار آقای محمودی بهبهانی، سخنرانی بسیار جالب و پرشوری، ایراد نمودند که سیل اشک دوستداران و حاضرین جلسه را جاری ساخت و در تمامی مراسم، چهره ی مجلس، شور و عشق شدید و ولایتی مردم را، به نمایش می گذارد.

جالب توجه است که، تشکیل مجلس یاد شده، از طرف آیت الله العظمی آقای گلپایگانی، آخرین اقدام اجتماعی آن بزرگ مرجع تقلید جهانی تشیع، بود زیرا در همان روز سه شنبه ۲۲ جمادی الثانیه، کسالتی شدید بر آن بزرگوار عارض گردید و ایشان را به بیمارستان قلب در تهران منتقل نمودند و در شب جمعه ۲۵ جمادی الثانیه ۱۴۱۴ قمری برابر ۱۹ آذرماه ۱۳۷۲ شمسی، در هنگام مغرب، دار فانی را وداع نموده و به ملکوت اعلی پیوستند.

و نیز در تاریخ سه شنبه، ۱۵ جمادی الثانیه بعد از نماز مغرب و عشاء (شب چهارشنبه) از طرف آیت الله العظمی آقای حاج سید محمد شیرازی دام ظله، مجلس بزرگداشتی در مسجد امام حسین علیه السلام قم، برگزار گردید و همچنین در تاریخ پنجشنبه ۱۷جمادی الثانیه (شب جمعه بعد از نماز مغرب و عشاء) از طرف آیت الله العظمی آقای سید محمد وحیدی دام ظله مجلس بزرگداشتی، در مسجد محمدیه ی قم، تشکیل گردید.

در دو مجلس یاد شده نیز، علاوه بر علماء و فضلاء حوزه ی علمیه ی قم، جمعی از علاقمندان و بستگان مرحوم آیت الله امامی، از اصفهان شرکت جستند و به سوگواری پرداختند.

تصویر شماره۴۳

تصویر شماره۴۴

مجالس بزرگداشت در تهران و شیراز و ...

در تهران، صبح پنجشنبه ۲۴ جمادی الثانیه برابر ۱۸/۹/۱۳۷۲، از طرف علماء بزرگ و تجار اصفهانی مقیم پایتخت، مجلس

بزرگداشت با شکوهی

در مسجد ارک برقرار گردید، که عده ی زیادی از علماء برجسته و مقامات قضایی و شخصیت های مبرز علمی و اجتماعی، در اطلاعیه های جداگانه، برای شرکت در این مراسم دعت نمودند، که علاوه بر یک اطلاعیه با ۲۴ امضاء از شخصیت های علمی و قضائی تهران و اصفهانی های مقیم مرکز، چندین اطلاعیه ی دیگر با امضای عده ی دیگری از علماء منتشر گردید و در روزنامه های رسمی و سراسری کشور، به چاپ رسید.

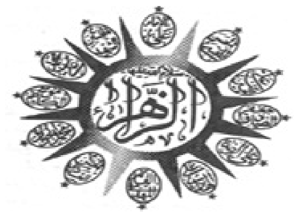
در آن مجلس عظیم و با شکوه، علاوه بر علماء و خطباء و روحانیون عالیقدر تهران، شخصیت هایی از قوه قضائیه، مجلس شورای اسلامی وزارتخانه ها، ارگان ها و سازمان های رسمی کشور، شرکت نمودند و خطیب دانشمند و دلسوخته ی ولایت، حجت الاسلام والمسلمین، آقای حاج شیخ احمد رحمانی همدانی، با سخنرانی پرشور و آتشین خود، در زمینه ی مسائل ولایت و شخصیت حضرت صدیقه ی کبری فاطمه ی زهرا سلام الله علیها، و ارتباط شدید مرحوم آیت الله امامی، با حضرت زهرا سلام الله علیها، نورانیت و معنویت عجیبی به مجلس بخشیدند و سیل اشک مردم، در این مراسم روحانی، سرازیر گردید.

و نیز در تهران، مجلس بزرگداشتی در مسجد سادات هندی واقع در چهارراه وحدت اسلامی، در تاریخ ۲۶ جمادی الثانیه از طرف حجت الاسلام والمسلمین آقای دکتر سید مهدی امامی تشکیل گردید.

و در شیراز مجلس بزرگداشت مفصل و با شکوهی همراه با اطعام، در حسینیه ی پوراسلامی (روبروی پارک شهر) در تاریخ ۱۹ جمادی الثانیه تشکیل گردید.

و همچنین در عده ای از شهرها و روستاهای نزدیک اصفهان همانند شهرضا، نائین و خمینی شهر

و امامزاده نرمی و . . . مجالس بزرگداشتی تشکیل گردید.

تصویر شماره۴۵

زمان و مکان ارتحال آیت الله امامی و آخرین دست نوشته ی آن بزرگمرد و اشارتی لطیف

مرحوم آیت الله امامی قدس سره، صبح روز پنجشنبه دهم جمادی الثانیه ۱۴۱۴ قمری، در آخرین روز ایام فاطمیه ی دوم، و ما بین ایام شهادت و ایام میلاد مقدس صدیقه ی کبری فاطمه ی زهرا سلام الله علیها، در کتابخانه ی عمومی الزهراء سلام الله علیها که سالیان متمادی، در تأسیس و توسعه ی کمی و کیفی و تهیه ی کتاب های آن، خون دل خوردند، آخرین لحظات زندگی را سپری نمودند و آخرین نفس گرم و مبارک شان، در میان مجموعه ی کتاب های علمی و دینی و در محیط عبادت و تفکر و در مکان مقدسی که منسوب به ام الائمه، فاطمه ی زهرا سلام الله علیها اس، از قفسه ی پردردشان خارج گردید.

و هنگامی که به میز کتابخانه مراجعه گردید، ملاحظه شد که ایشان، در آخرین دقایق عمر شریفشان، مشغول نوشتن متنی بوده اند، برای اطلاعیه ای در رابطه با میلاد حضرت زهرا سلام الله علیها و این حدیث را درصدر آن اعلامیه نوشته اند:

اَنَّما سُمِّيَت فاطِمَه لانَّ الخَلْقَ فُطِمُوا عَنْ مَعْرِفَتها

و این گونه، فرزند روحانی و جسمانی فاطمه زهرا سلام الله علیها و مدافع نام و یاد و اهداف مقدس حضرت زهرا سلام الله علیها، در ایام شهادت جانسوز حضرت زهرا سلام الله علیها، و در کتابخانه ی حضرت زهرا سلام الله علیها، و در هنگام نوشتن اطلاعیه و حدیثی، درباره ی حضرت زهرا سلام الله علیها، بدرود حیات گفته و وارد شدند بر جمع پدر و شوهر و فرزندان حضرت زهرا سلام الله

علیها که:

(یا ایَّتُها النَّفْسُ الْمُطْمئنهُ اِرْجِعی اِلی رَبِّکَ راضِیهً مَرضِیّه

فَادْخُلی فی عِبادی وَادْخُلی جَنَّتی)

در عالم رؤیا، به ارتحال آیت الله امامی اشاره می شود

از مـدتی قبل از ارتحال مرحوم آیت الله امامی قدس سـره، تاکنون رؤیاهای عجیبی دیده شده و می شود، که بسـیاری از آن ها نه تنها نشانه های صـدق و حقیقت دارد، بلکه تعجب و حیرت انسان را برمی انگیزد و موجب کمال شـگفتی، می شود و اینک با توضیحی کوتاه، نمونه ای این رؤیاها را، که خبر از فوت و ارتحال آن بزرگمرد می داد، نقل می نمایم.

مرحوم آیت الله امـامی، در ایـام حـج سـال ۱۴۱۳ قمری، به زیـارت خـانه ی خـدا مشـرف شدنـد و در مکه¬ی معظمه، دچـار کسـالتی شدیـد و خطرنـاک (از ناحیه ی ریه) گردیدنـد و اطباء بیمارسـتان حجاز، با تزریق پنی سـیلین های قوی، به معالجه ی ایشان پرداختند. ناراحتی های قلبی ایشان، شدت عفونت ریه، و عوارض کسالت، به سـختی آن بزرگمرد را از پا درآورد و لذا به مجرد بـازگشت به ایران، در بخشـی سـی-سـی- یـو بیمارسـتان دکـتر چمران، بسـتری و ممنـوع الملاقـات گردیدنـد و لزوم مسـافرت به خـارج، برای جراحی قلب ایشـان، برای همگان قطعی گردیـد، تا این که با معالجات ممتـد و طولانی، حال مزاجی ایشان، بهبود یافت و در ایام فاطمیه (و بالخصوص اواخر آن) چهره و حالت مزاجی ایشان، خبر از سـلامت نسبی ایشان می داد و خطرهای قبلی، مرتفع گردیده، به حساب آمد و در لزوم مسافرت به خارج و اقدامات استثایی، تردیدهایی حاصل گردید.

در همین ایام بهبودی نسبی، رؤیاهای عجیبی به وسیله ی افراد گوناگون و با روحیه های متفاوت، دیده شد که خبر از

پایان عمر آن بزرگمرد، می داد و از جمله این که:

یکی از دوستان آن بزرگمرد، در عالم رؤیا دیده بود که ایشان کتابی را درباره ی امیرالمؤمنین علیهم السلام، نوشته و به پایان رسانیده اند و کتاب را بر هم گذاشتند و بر روی قبر علامه ملامحمدباقر مجلسی رضوان الله علیه، شخص خواب بیننده به دلایلی، عین خواب را برای آن بزرگوار نقل می کند، ایشان می فرمایند: دیگر کار من تمام شده و کتاب و نامه ی اعمالم، به پایان رسیده است.

و مشابه این رؤیا، که دربرگیرنده ی اشاراتی روشن، نسبت به فرارسیدن زمان درگذشت آن بزرگمرد می باشد، متعدد می باشد و به نمونه ی یاد شده، اکتفا می نمایم.

رؤیاهایی شگفتی آفرین و الهام بخش

پس از فوت مرحوم آیت الله امامی، رؤیاهای عجیبه ای مشاهده شده، که از یک طرف عظمت مقام خاندان رسالت را نشان می دهد، و از طرف دیگر نشان گر مقام برجسته ی آن بزرگمرد در زیر لوای ارتباط با خاندان نبوت، می باشد و از میان صدها رؤیا به چند نمونه اشاره می نمایم.

۱- در شب جمعه ای که مرحوم آقای امامی، بدورد حیات گفته بودند ولی جنازه ی ایشان در مسجد حاج محمدجعفر آباده ای، نگهداری می شد که صبح جمعه تشییع شود، یکی از فضلاء متدین و علاقمند، در عالم رؤیا دیده بود که مرحوم آیت الله امامی در کنار آقایی بسیار نورانی، در اتومبیلی نشسته اند و اشاره فرمودند بیا، وقتی نزدیک شده بود، آیت الله امامی فرموده بودند:

«ما که در کشتی امام حسین علیهم السلام، سوار شدیم و رفتیم»

۲- یکی از اشخاصی که

رؤیاهای عجیبه دارد و حقایق پنهان را در عالم رؤیا مشاهده می نماید، دو روز پس از فوت آن بزرگمرد، در عالم رؤیا دیده بود که ایشان تشریف آورده اند و فرموده اند: اگر گفتید که من به کجا رفته ام؟ بعضی گفته بودند، شما خودتان بگویید، ایشان فرموده بودند که هر ۱۶ نفر تشریف آورده بودند که مرا نزد خودشان ببرند ولی مقرر شد که بین قبر امام حسین علیهم السلام و علی اکبر علیهم السلام باشم و از آن جا به شما دعا کنم، سؤال شده بود که ۱۶ نفر کیستند؟ فرموده بودند: چهارده معصوم و حضرت اباالفضل و حضرت زینب سلام الله علیهم.

۳- یکی از طلاب آیت الله العظمی بروجردی و حضرت آیت الله العظمی آقای گلپایگانی قدس سرهم تشریف آورده اند و بنایشان بر این است که مزد بدهند به کسانی که به مرحوم آیت الله امامی، احترام گذارده اند و در مراسم ایشان شرکت جسته اند. شخص خواب بیننده نگران شده بود که من در مراسم تشییع و ترحیم آیت الله امامی حضور داشته ام ولی در مراسم هفته موفق نشده ام شرکت کنم، بنابراین مبادا که محروم بمانم. به حضور علامه ی مجلسی رسیده و گریه کرده بود و عکسی از مرحوم آقای امامی درآورده بود و به علامه مجلسی نشان داده و گفته بود: من ایشان را دوست می داشتم و در مراسم عزاداری ایشان شرکت کردم، فقط در مراسم هفته شرکت نداشتم. ما آمده ایم تمام کسانی را که در مراسم حاج احمد آقا امامی شرکت کرده اند مزد بدهیم و یک عدد گردن بند طلا،

به آن طلبه داده بودند.

۴- یکی از آشنایان و علاقمندان به روحانیت و مرحوم آیت الله امامی، در شب هفته ی ایشان در عالم خواب دیده بود که محیط بسیار بزرگی است و خود این شخص و چند نفر دیگر در حالت قرآن خواندن بودند و در آن محیط بزرگ یک مناره ی سبز رنگ بوده که دور آن مناره آینه کاری شده بوده و مرحوم آیت الله امامی، بر سر آن مناره اذان می گفتند که تعبیر روشنی دارد و آن این که به وسیله¬ی ایشان، ندای دین، رسانده می شود.

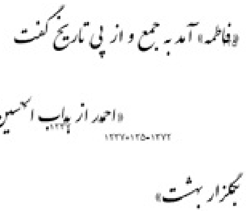
۵- و دیگری در عالم رؤیا دیده بود که به مسجد حاج محمدجعفر، آمده و مرحوم آیت الله امامی زنده بودند ولی نشسته نماز می خواندند و مردم ایستاده اقتدا کرده بودند و پس از نماز، به سخنرانی پرداختند و حدود سه ربع ساعت، از مردم تشکر می کردند و می فرمودند: من زنده بودم و می دیدم چطور مرا تشییع کردند و پس از اتمام سخنرانی، ایستادند و مردم هم به صف ایستادند و به مردم فرمودند: از اول صف، یکی، یکی دعا کنید و آمین می گوییم، سپس فرمودند: من دیگر احتیاجی به دعا کردن ندارم، من دعاهایم به اجابت رسید.

و از ابتدای ارتحال و درگذشت آن بزرگمرد تاکنون، رؤیاهای بسیار عجیب و فراوان دیده شده توسط افرادی که عده ای از آن ها (مخصوصاً) رؤیاهای عجیبه و مشتمل بر خبرهای پنهانی و صدق، دارند و مضمون این رؤیاها، مقام بلند معنوی، آزادی روح ایشان، اتصال و ارتباط آن با ارواح اولیاء الله، راهنمایی های مؤثر و قطعی برای

زندگان، می باشد.

«فاطمه» آمد به جمع و از پی تاریخ گفت

«احمد از باب الحسین آمد بگلزار بهشت»

تصویر شماره۴۶

تصویر شماره۴۷

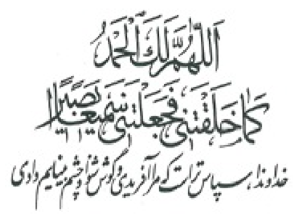
بخش هشتم: سروده ها در رثای آن عزیز

سروده ها در رثای ان عزیز

شعرای با ایمان و ولایت شهر اصفهان و توابع، در رثای آن مرحوم، آیت الله امامی قدس سره، اشعار بسیاری سروده اند که متجاوز از چهل سروده است و حاکی از روح ولایت و عشق و علاقه ی آن عزیزان، و مشتمل بر فضائل روحی و اخلاقی و خدمات آن بزرگمرد، و مرثیه در فقدان و ارتحال آن مدافع حریم ولایت می باشد.

ولی با توجه به محدودیت ظرفیت این یادنامه و سوگنامه، فقط چهارده سروده را نقل می کنیم و استفاده ی سایر اشعار و سروده ها را (ضمن معذرت خواهی از سرایندگان آن اشعار) به فرصتی مناسب، واگذار می نمائیم.

و اینک همان چهارده شعر مورد نظر را، به ترتیب حروف تهجی اول نام و عنوان (تخلص) شاعر، تقدیم می نمائیم.

تصویر شماره۴۸

سروده ی شاعر مخلص و گرامی، آقای حاج احمد آبشاهی (آبشاری)

اصفهانی را که گوین_دش همه نصف جه_ان

یک جهان علم رفت از اصفهان، سوی جنان

آیت الله ام___ام_ی س___رور و س___الار م___ا

رفت و، در ماتم فرو رفتن___د، اهل اصفهان

یک سپهر علم و حلم و دانش و تقوا و هوش

یک جه_ان حکمت و عرفان و اخلاق و بیان

سیّ___د مظلوم، ح___اج احم_د، امام_ی فقیه

با امیرالمومنین علیه السلام محشور شد او بی گمان

از غم و ان_دوه مات_م، قلب اهل دل گ_رفت

در عزایش گوئیا خ_ون گریه می کرد آسمان

گر به بیند شخص اعمی پشت گوش خویش را

می توان_ی یافتن مانن___د او، در ای_ن زمان

زاده ی زه_را، و پ___ور مرتضی، سبط رسول

سی___د والا مقام س____رور با ع___ز و ش_أن

اصفهان، یکپارچ___ه در بح_ر غم، رفته فرو

اهل آن، ماتم زده، گ___ردیده از پیر و جوان

سیل جمعیّت، ز

جان و دل، چو تشییع نمود

آفرین بر اصفهـــانی، مرحبـا، بر شیعیـان

رحمت حـقّ، بر روانت ای امامـــی فقیـــه

ای که در روز قیامت، شافعـــی بر عاصیان

در عزایت (آبشاری) کرد جاری سیل اشک

خون دل گویا روان گردیـده بود از دیدگان

خواست تاریخش بیامد (دادجو) در جمع و گفت

حاج احمد بود با اعمال خـــود، جنت مکان

۱۸+۱۳۹۶=۱۴۱۴

باز از اندیشه، جویا شد، که با شمسی بگو

چون که بودی اظهر من شمس آن روح روان

آذر ســـال هـــزار و سیصـد و هفتـاد و دو

سال تاریخش به شمسی گفت، از طبع روان

تصویر شماره۴۹

سروده ی شاعر علاقمند خاندان نبوت علیه السّلام آقای عباس حسامی (احساس)

گـــــردون گلـــی ز گلشن آل عبـــا گـرفت

غـــم، سینـــه های جمله اهل ولا گـــرفت

تا در خســـوف رفت رخ همچـــــو مهـر او

تاری_ک مل___ک دل شد و رنگ عزا گ_رفت

خالی چو گشت جای وی از منبر حسین علیه السّلام

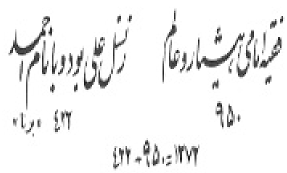
مح___راب رنگ مات_م از این ماج___را گرفت

از خ___اک تیره رفت و، به مقصود خود رسی___د

مأوی کن____ار احمد و ، ع____رش علا گرفت

(احساس در رثای امامی چنی____ن س____رود

پاداش آن، ز حضرت خی___ر النساء گ___رفت

تصویر شماره ۵۰

سروده ی شاعر و مداح اهل البیت علیه السّلام آقای حاج مرتضی اشتری (اشتری)

آیت الله ام_ام___ی، زاده ی ختم___ی مآب

یادگ____ار فاطم___ه، یکت_ا نش_ان ب_و ت___راب

ناش___ر ش_رع پیمب_ر، پشتیبان دین حق

آنک___ه ب_ودی در سپاه___ان، پیشگ_ام انقلاب

کوک___ب ع_رش حقیقت، ماه برج مجد و فرّ

آن که ان___وار جمالش بود، همچ___ون آفت___اب

گوه___ر دریای دانش، آن که در هنگام وعظ

ه____ر کلامش ب___ود بهت___ر، از هزاران درّ ناب

ب_ود از ز هدو ورع، پاکی و ایمان، ب_ی گمان

در میان اهــــل علـــــم و فضــل، فردی انتخاب

آن که طلّاب از مکاسب، منطق و فقه و اصول

فیض می کردنــد از بحـــــــر علــومش، اکتساب

نـــــی همی بود افتخاری از برای شرع و دین

بود فخــــر از بهر اجـــداد و نیاکـــان، اُمّ وباب

رفت و همچون لاله، از فقدان روی خویش کرد

ارتحال جانگـــــدازش قلب خلقـــــی را کبـــــاب

چون نـــــدای ارجعی آمد ز حق، بر گــوش او

گفت لبیّک و به قـــرب او روان شـــد با شتاب

رفت در نزد سمیَش، احمد مرسل، به خلـــد

گشت از فیض حضـــور حضـــرت او کامیـــاب

سال شمسی یکهزار و سیصد و هفتاد و دو

دیده بست از ایـــن جهان آن سیـّد عالیجناب

جای دارد، تا به سوگ آن

یگانه مـرد پاک

«اشتری» گر اشک ریزد از دو چشمش، چون سحاب

تصویر شماره۵۱

سروده ی ادیب شاعر، آقای فضل الله اعتمادی (برنا)

شـــدی عالمی در ســـرای مُخلّد

که حامـیّ دیـــن بود و، آل محمّد

فقیه امامـــی که بودی وجـودش

بـــرای همـه منشأ فیض بـی حدّ

فقیـه امامـــی که درک حضـــورش

بسی بود مطلوب و محفوظ و اَسعَد

به او مَدْرس و بیت و مسجـد، مزّین

از او حوزه و درس و مبحث، مُشیّد

بمحـــراب و منبـــر، ضیائی مُجلـّی

به جمع و مجالس، شکوهـی مُجید

ز مشـکوه تقوی، فـــروغی خـدائی

ز نـــور حقیقت، ســـراجی مُفرّد

فقیهی که جـــز رفع بیـداد و یاری

نبودش ز اقـــدام هــر کار، مقصد

مِهین، بارعـــی، کـــز وفــور درایت

هماره، بـــد او مقتـــدائی موبـّـد

بهین عـــالمی، کـــز عطـــاء الهی

بمثل، پدر پیشــوا بود، و چون جدّ

دریغـــا که در خـــاک بنمود پنهان

از آن حبــر، ناگه اجل قامت و خدّ

غرض، چـــون شـــد عالم فحل والا

ز دنیـــای فانـــی، بـــدار موبـّـد

ویا رفت آن گلبـــن دیـــن و دانش

از این گلخن دون، بگلــزار ســرمد

پی ســال فوتش، رقم کـــرد بیتی

ز طبع روان کلک (برنا)، به ابجـــد

(فقیــه امامـــی هشیـــار و عـــالم

ز نسل علـــی بود و همنام احمد)

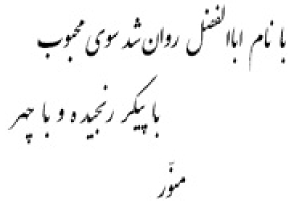
۴۶۴+۹۵۰=۱۴۱۴

(فقیــه امامـــی هشیـــار و عـــالم

ز نسل علـــی بود و همنام احمد)

با نام اباالفضل روان شد سوی محبوب

با پیکر رنجید ه و با چهر منّور

تصویر شماره۵۲

سروده ی شاعر خاندان رسالت علیه السّلام آقای حاج آقا رسول جابر (جابر)

حجت پـــــــروردگار، آیت حـیّ مبیـن

رخت کشیـد از جهان، رفت به خلـد برین

نـــور سپهـــر وقار، سیّـد والا تبـــار

نابغـــه روزگـــــار، ز علـم و رأی رزیـــن

پاک سرشتـــی چو او، مادر گیتی نزاد

نـــداشت در روزگار، نظیر و شبـه و قرین

مخزن فضل و کمال، معنی جاه و جلال

یافت چو او ارتحال، شد همه دل ها غمین

داشت چو جدش رسول احمد محمود نام

بود امامـــی، لقب

مفخـــر اهـــل یقیـن

چشم ملک در فلک، شد ز غمش اشکبار

ریخت سرشک عـــزا، چرخ فلک بر زمین

آه که در نه سپهـــر، غلغله ای شد بپا

لـــرزه پدیدار شـــد، در دل ارکان دیـن

جنّی و انسی شدند، غرق ملال و محن

مهـــدی موعـــود شد، ز غصّه اندوهگین

دیده ی عالم گریست، در غم آن رادمرد

ریخت فـــرو از بصـر، خـون دل مسلمین

بسکه به فقدان او، (جابر) محزون گریست

آتش انـــدوه زد، در جگـــر ملاء وطـــن

سروده ی روحانی شاعر، حجت الاسلام و المسلمین، آقای حاج شیخ رمضانعلی جان نثاری (جان نثار)

باز در سوگ عزیـزی، اصفهان شد سوگـوار

از غم فقـــدان او گـــردید دلهـا داغـــدار

آیـت الله امـــــامـــی آن فـقیـــه راستیـــن

کـــز فـــراقش دیده اهل ولا شد، اشکبـار

زیـــن ســـرای پربلا بر بست بـار ارتحـــــال

کـــرد در دارالسّلام و جنـه الماوی، قـــرار

زین مصیبت، حضرت صاحب زمان باشد غمین

چـــون که بُد، ز انصار او، آن سیّد والاتبـار

در گلستان فق___اهت ب___ود او، زیب___اگ____لی

گشت پرپر آن گل، و بلبل به هجرانش دچار

مَ____درس او خالی و، افس___رده شاگ__ردان او

مقدمش را می کشد محراب و مسجد، انتظار

کرد عمر خویش را مصروف، در ترویج ش___رع

ب__رد رنج بی حساب و، کرد خدمت، بی شمار

سوخت، همچون شمع، تا روشن کند افکار خلق

ک__رد ک__وشش، تا کن__د ارکان اسلام، استوار

با بیان و منب___ر و، ت____دریس و اخلاق نکـ___و

با تلاش و ک___وشش پیوست__ه، در لیل و نهار

علم خود را ک___رد مقرون با عمل، آن مرد حق

ای___ن فضائل ب___ود از اخلاق نیکش آشک__ار

افتخ___ار ح___وزه بود و، ن__ور چشم اه___ل دل

مومنین را مقت__دا، مستضعفین را ب__ود، ی__ار

در مق__ام علم و تقوی، ب___ود شخصی کم نظیر

در ش___دائد بود

او مردی صبــور و پایـــدار

بـــود بــی شک لایق تدریس، در فقه و اصول

نیـــز بــود از حکمت سینا و صدرا، بهره دار

گر از او بر جا نمانــده ثروت و مکنت، چه باک؟

هست باقـــی تا ابد نام نیــکش، یــادگـــار

گفت مولـــی المتقی، هرگز نمیرنــد اهــل علم

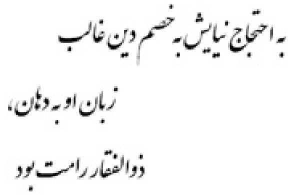
هست باقی نامشان، تا هست باقی روزگـــار

در صـــراط مستقیم حق، اگـــر خواهی ثبات

کـــن رعایت احترام علم و عالم، (جان نثار)

به احتجاج نیایش به خصم دین غالب

زبان او به دهان، ذوالفقار رامت بود

تصویر شماره۵۳

از شاعر جوان و پرشور، حجت الاسلام آقای شیخ عبّاس شاهزیدی (خروش)

چنان کلام تو در سینــه پـــرتو افکن بـــود

که مَــدرس دلم از گفته هات، روشــن بود

چه شد که بوی نسیم گسسته، می آید

چه شـــد که ناله مــرغ شکسته می آیــد

چه شد که شهر دلم را سیاه می کوبند؟

چـه شد که دسته ماتم به آه می کوبنـد؟

چه شد که حنجر اسلام را اجل بفشرد؟

چه شد که دسته گلی از تبار علم، فَسُرد؟

چه شد مدافع اندیشه های پاک علی؟

چه شد امامی، آن سینه چاک چاک علی؟

رواق مسجد و محراب، نک سیـه پوش است

بخوان حدیث که منبر پس از تو خاموش است

پس از فراق رخت، ای گل همیشه بهار

فضای حجـــره دَرسَت بود، چنان شب تار

تو نجل احمد و آلیّ و، نوگل زهرا علیها السّلام

خـدای صبـــر دهـــد، در مصیبتت، بر ما

که، درس مانده، رساند، به منزل مقصود؟

که حمـد گویـد و که، نعت احمد محمود؟

نگـــر به گریه و اندوه و غم، تمامی ما

بـــدوش خلـــق تا کنون می رود امامی ما

به گـریه، گـریه برآور نوای اشهـد را

به جایگـــاه ابـــد می بـــرنـد احمـــد را

غریبی من از این پس، هزار چندان است

ز پیش

دی___ده برفتی و، دیده گریان است

سپ___رده ایم گل_ی را به تو ابوالعباس

که ب___ود ع___اشق دلخون حضرت عبّاس

مرا که پای امید دل، از غمت بشکست

کجا روم، به که گویم که مر، مرا چه گذشت؟

ببین که بغض نفس گیر، سدّ راه گلوست

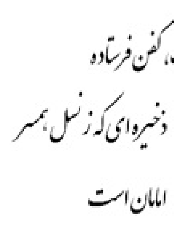
ببین، که بی تو دلم چون یکی شکسته سبوست

چه خفته ای، چه خموشی، چه می روی بر دوش

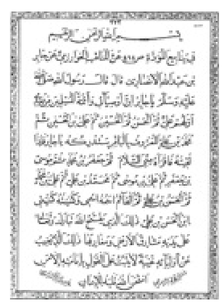
مصیبت تو درآورد خون، ز چشم (خروش)

برای جسم شریفت، کفن فرستاده

ذخیره ای که ز نسل همسر امامان است

تصویر شماره۵۴

تصویر شماره۵۵

فهرست مطالب

عنوان شماره صفحه

عدو شود سبب خیر، اگر خدا بخواهد

پشتیبانی

بُرد یمانی از طرف آیت الله العظمی، آقای گلپایگانی

نماز میّت ، توسط آیت الله حاج سید محمّد باقر موّحد ابطحی

تشییع جنازه ای بی نظیر

در آرامگاه موعود

مراسم هفتمین روز ارتحال

گسترش مراسم بزرگداشت

همکاری بی نظیر هیئت های مذهبی و عزاداری اصفهان و حومه

انعکاس ارتحال مرحوم آیت الله امامی، در روزنامه ها و جرائد

موج و انعکاس خبر ارتحال، در خارج از کشور

انعکاس فوت آیت الله امامی، در رسانه های خبری خارجی

تجلیلی شایسته و رسمی، بوسیله ی سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز اصفهان

تعطیلی بازار، به نحو

با حضور گسترده ی مردم با ایمان

صحنه ی باشکوهی از اولین راهپیمایی بزرگ مردم اصفهان از مدرسه صدر به

سوی دانشگاه

سردرب و قسمتی از نمای مسجد آیت الله امامی قدس سره

نمای سقف شبستان مسجد آیت الله امامی قدس سره

نمائی از مسجد آیت الله امامی و تابلوی کتابخانه الزهرا علیها السلام

نمای زیبای بالای درب شبستان و ساعت و نام دوازده امام علیه السّلام

دیوار شرقی شبستان و سه لوح زیبا با کاشی معرّق

نمای داخل شبستان مسجد آیت الله امامی قدس سره

قسمتی از مخزن کتابخانه ی الزهرا سلام الله علیها

کرسی خطابه و درس های آیت الله امامی، که خالی مانده است

تمثال آیت الله امامی در میان شاخه های گل

گوشه هایی از مراسم تشییع جنازه ی آیت الله امامی زیر باران شدید

دو صحنه باشکوه از حضور علما و مردم با ایمان در عزای آیت الله امامی

ضریح مطّهر امامزاده ابوالعباس در شهر خوراسگان اصفهان

مزار و قبر شریف آیت الله امامی در حرم و جوار امامزاده ابوالعباس

نمای بیرونی و گنبد و مناره های امامزاده ابوالعباس

گوشه ای از مراسم شب هفته آیت الله امامی

صحنه های عظیمی از حضور هیئت های مذهبی و مردم با ولایت در مراسم

پیکر مرحوم آیت الله امامی بر روی امواج خروشان مردم با ایمان

جنازه ی مرحوم آیت الله امامی بر روی دست های جوانان با ولایت

گوشه هایی از مجلس بزرگداشت آیت الله امامی در مسجد اعظم قم که به امر آیت الله

العظمی آقای گلپایگانی قدس سره تشکیل گردید

صحنه های دیگری از آن مجلس عظیم و کم نظیر

منابع و مآخذ

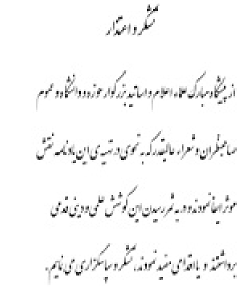
در قسمت عمده کتاب،

از اطلاعـات گسترده ی شخصـی (که در نتیجه ارتبـاط بسـیار نزدیـک بـا مرحوم آیت الله امامی قـدس سـره، بمناسـبت اُنس و رفاقت دیرینه بین خانـدان امامی و موحّد ابطحی، و هم چنین به جهت مصاهرت، و نیز در اثر همکاری های علمی و اجتماعی، به دست آمده است) و هم چنین از اطلاعات حاصله از گفتگو و مذاکره با بستگان و نزدیک و دوستان و یاران و شاگردان آن بزرگمرد، بهره جسته ام.

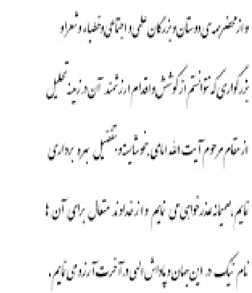
و در بخش دوم کتـاب (نسبی شـریف و خانـدان علمی) که مشـتمل بر مسائـل تـاریخی و مطـالب رجالی و شـرح علماء بزرگ گذشته و ... می باشد، از کتاب های گوناگونی بهره گرفته ام که در بخشی از آن ها بدین قرار است:

آثار ملّی اصـفهان- آشـنائی با حوزه های علميّه شـيعه- أعيان الشيعه- الذريحه الى تصانيف الشيعه الفيض القدسی- المجدی- تاریخ اصـفهان و ری- تاریخ عالم آرای عبّاسـی- تاریخ علمی و اجتماعی اصـفهان- تلامذه العلامه المجلسـی- جامع الروات- دانشـمندان و بزرگـان اصـفهان- رجال اصـفهان یا تـذکره القبور- روضات الجنّات- ریاض العلماء- ریحانه الادب- زنـدگانی آیت الله چهارسوقی- زندگینامه علامّه مجلسی- سیری در تخت فولاد اصفهان- لغت نامه ی دهخدا- معجم رجال الحدیث

معجم البلـدان- منتقله الطـالبیه- میزان الأنسـاب و شـمار دیگری از کتـاب هـای رجال و تاریـخ و تراجم و فرهنگ ها، که برای بررسی های لازم، مورد استفاده قرار گرفته است.

تشکر و اعتذار
از پیشگاه مبارک علماء اعلام و اساتید بزرگوار حوزه و دانشگاه و عموم
صاحبنظران و شعراء عالیقدر که به نحوی در تهیه ی این یادنامه نقش
موثر ایفا نمودند و در به ثمر رسیدن این کوشش علمی و دینی قدمی
برداشتند و یا اقدامی مفید نمودند، تشکر و سپاسگزاری می نمایم.

تصویر شماره۵۶

و از حضور برخی دوستان و بزرگان علمی و اجتماعی و خطباء و شعراء
بزرگواری که نتوانستم از کوشش و اقدام ارزشمند آن در زمینه تجلیل
از مقام مرحوم آیت الله امامی خوانساری، تجلیل بهره برداری
نمایم، صمیمانه عذرخواهی می نمایم و از خداوند متعال برای آن ها
نام نیک در این جهان و پاداش الهی در آخرت آرزو می نمایم.

تصویر شماره۵۷

تشکر و اعتذار

از پیشگاه مبارک علماء اعلام و اساتید بزرگوار حوزه و دانشگاه و عموم صاحبنظران و شعراء عالیقدر که به نحوی در تهیه ی این یادنامه نقش موثر ایفا نمودند و در به ثمر رسیدن این کوشش علمی

و دینی قدمی برداشتند و یا اقدامی مفید نمودند، تشکر و سپاسگزاری می نمایم.

و از محضر همه ی دوستان و بزرگان علمی و اجتماعی و خطباء و شعرا و بزرگواری که نتوانستم از کوشش و اقدام ارزشمند آن در زمینه تحلیل از مقام مرحوم آیت الله امامی بنحو شایسته و بتفضیل بهره برداری نمایم، صمیمانه عذرخواهی می نمایم و ا ز خداوند متعال برای آن ها نام نیک در این جهان و پاداش الهی در آخرت آرزو می نمایم.

پی نوشتها

۱- یعنی، همان فرستادگان مان را با نشانه های روشنگر فرستادیم و به همراهی آنان کتاب و میزان فرستادیم تا مردم زندگانی عادلانه پیدا کنند و آهن را قرار دادیم که در آن سختی جنگ و منافعی برای مردم هست و برای این که معلوم شود چه کسانی خدا و رسولان او را در پنهان یاری می دهند، همانا خداوند توانا و قدرتمند است.

۲- خوراسگان از حومه نزدیک اصفهان بوده، و در سال های اخیر بصورت شهری در آمده و کاملاً به شهر اصفهان، متصل گردیده است.

۳- شجره یاد شده، از قسمت مربوط به سید علی امامی عریضی تا امام صادق (علیه السّلام)، منقول از کتاب شریف ریاض العلماء ج ۴، صفحه (۱۸۷) می باشد و قسمت بعد از آن تا مرحوم آقای حاج سید احمد امامی، از شجره نامه موجود در نزد خاندان امامی، استفاده شده است.

۴- مرحوم استاد جلال الدین همایی نظرشان درباره واسطه های بین ابوالحسن زین العابدین علیّ، و امام جعفر صادق (علیه السّلام) با آن چه در فوق، ذکر کردیم متفاوت است و ایشان واسطه ها را بدین ترتیب می

دانند.

۵- روضات الجنّات، صفحه ۳۵۸

۶- میزان الانساب، صفحه ۶۹

۷- در زمان های قبل، کلمات یاد شده بعنوان لقب و عنوان اجتماعی و شخصیتی، ذکر گردیده همانند آیت الله، رکن الاسلام، ملاذ الانام، شریعتمدار، حجت الاسلام و ... در زمان ما، ولی در زمان حاضر همان کلمات فوق بعنوان اسم، در هنگام نامگذاری، بهنگام تولید مورد استفاده قرار می گیرد.

۸- کلمه شاه را برای تعظیم بر علماء از امامزادگان شریف، اطلاق می کرده اند همانند شاه میرحمزه، شاه علاء الدین محمّد (شهشهان) شاه زید شاه سید علی، و ... (به لغتنامه دهخدا، در لغت شاه و شاهزاده و موارد اعلام این دو عنوان، مراجعه شود)

۹- معجم رجال الحدیث ، ج ۱۱، ص ۲۸۸.

۱۰- معجم رجال الحدیث، چ ۱۱، صفحه ۲۸۹.

۱۱- معجم رجال الحدیث، ج ۱۱، صفحه ۲۹۱ و ۲۹۲، بنقل ز سیّد مهنّا.

۱۲- کافی- کتاب الحجه باب الاشاره و النص علی ابن جعفر الثانی، حدیث ۱۲.

۱۳- نقیب سادات= سیدی از طرف دربار، مامور رسیدگی به امور علویان بوده و نقیب طالبین کسی که در عهد خلفای عباسی در بغداد، ریاست عموم آل ابی طالب را داشته است. به لغتنامه دهخدا و فرهنگ معین و ... مراجعه شود.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹